સ્વાધ્યાય-કલા

૧

સં. પં. મુક્તિચન્દ્રવિજય
ગણિ મુનિચન્દ્રવિજય

સ્વાધ્યાય કલા - ૧

(ચાર પ્રકરણ, ત્રણ ભાષ્ય, છ કર્મગ્રન્થ)

❖ **આશીર્વાદ** ❖

અધ્યાત્મયોગી પૂજ્ય
આચાર્યશ્રી વિજય કલાપૂર્ણસૂરીશ્વરજી મ.સા.

❖ **પ્રેરણા** ❖

પૂ. આચાર્યશ્રી વિજય કલાપ્રભસૂરીશ્વરજી મ.સા.
પૂ. પં. શ્રી કલ્પતરુવિજયજી મ.સા.

❖ **સંપાદન** ❖

પં. મુક્તિચન્દ્રવિજય
ગણિ મુનિચન્દ્રવિજય

❖ **પ્રકાશન** ❖

વાંકી તીર્થ, P.O. વાંકી.
તા. મુન્દ્રા, જી. કચ્છ. પીન - ૩૭૦ ૪૨૫.

❖ **દ્રવ્ય સહાયક** ❖

નવજીવન શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ
લેમિંગ્ટન રોડ, મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૦૮. જ્ઞાન ખાતું.

❖ **પુસ્તક :**

સ્વાધ્યાય કલા - ૧

(ચાર પ્રકરણ, ત્રણ ભાષ્ય, છ કર્મગ્રન્થ)

❖ **આશીર્વાદ :**

અધ્યાત્મયોગી પૂ. આ શ્રી વિજય
કલાપૂર્ણસૂરીશ્વરજી મ.સા.

❖ **પ્રેરણા :**

પૂ. આચાર્યશ્રી વિજય કલાપ્રભસૂરીશ્વરજી મ.સા.
પૂ. પં. શ્રી કલ્પતરુવિજયજી મ.સા.

❖ **સંપાદન :**

પં. મુક્તિચન્દ્રવિજય
ગણિ મુનિચન્દ્રવિજય

❖ **મુદ્રક :**

Tejas Printers
403, Vimal Vihar Appt., 22 Saraswati Soc.,
Nr. Jain Merchant, Paldi, Ahmedabad-380007.
Ph. : (079) 6601045.

મંગલં પદ્મ-જીતાદ્યા, મંગલં કનકો ગુરુઃ ।
મંગલં સૂરિદેવેન્દ્રઃ, કલાપૂર્ણોસ્તુ મંગલમ્ ॥

પૂજયશ્રી કહેતા હતા....

જૈન શાસનના શણગાર, સચ્ચિદાનંદમય અધ્યાત્મયોગી પૂજ્યપાદ ગુરુદેવ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય કલાપૂર્ણસૂરીશ્વરજી મ.સા. એ વાંકી તીર્થમાં ચાતુર્માસ (વિ. સં. ૨૦૫૫, અ.વ. ૭-૮-૯) દરમ્યાન ફરમાવ્યું હતું :

★ પૂર્વાચાર્યોએ સાચવી રાખ્યું, પોતાના શિષ્યોને આપ્યું માટે શ્રુતજ્ઞાનનો કાંઈક પણ વારસો આપણને મળ્યો છે. આ વારસો આપણે પણ આપણા અનુગામીને આપવો જોઈએ. ન આપીએ તો ગુનેગાર ઠરીએ. શાસન હજુ સાડા અઢાર હજાર વર્ષ ચાલશે, તે આ શ્રુતજ્ઞાનના આધારે.

★ સ્વાધ્યાય સાધુનું જીવન છે. સ્વાધ્યાયના ટાઈમે તો સ્વાધ્યાય કરવાનો જ, પણ વચ્ચે-વચ્ચે પણ જ્યાં જ્યાં સમય મળે, ત્યાં ત્યાં પણ સ્વાધ્યાય કરવાનો છે.

વેપારી જેમ દરેક તકમાં નફો કેમ રળવો ? તે જુએ, તેમ સાધુ દરેક અવસરે સ્વાધ્યાયની તક જુએ.

સંવર-નિર્જરા મુક્તિનો માર્ગ છે.

સ્વાધ્યાયથી સંવર-નિર્જરા બન્ને થાય છે.

સ્વાધ્યાયથી નવો-નવો સંવેગ ઉત્પન્ન થાય છે. સ્વાધ્યાય કરતાં ઉલ્લસિત હૃદયે મુનિ વિચારે : ભગવાને કહેલા તત્ત્વ આવા અદ્‌ભુત છે ? આ સંવેગ છે.

સ્વાધ્યાયથી ભગવાનના માર્ગમાં નિશ્ચલતા-નિષ્કંપતા થાય છે.

સ્વાધ્યાય મોટો તપ છે. તપથી નિર્જરા પ્રગટે છે.

★ દાન કોણ કરી શકે છે ? ધનનો સ્ટોક હોય તે.

ઉપદેશ કોણ આપી શકે છે ? જ્ઞાનનો સ્ટોક હોય તે.

વાચના આદિ પાંચેય પ્રકારનો સ્વાધ્યાય કરે તેનામાં ઉપદેશક શક્તિ સ્વયં પ્રગટી જાય.

સ્વાધ્યાયનું સાતમું ફળ પરોપદેશ-શક્તિ છે.

★ સ્વાધ્યાયથી સાત મહાન લાભ :

(૧) આત્મહિતનું જ્ઞાન.

(૨) પારમાર્થિક ભાવ સંવર.

(૩) નવું જાણવાથી અપૂર્વ સંવેગની વૃદ્ધિ.

(૪) નિષ્કંપતા.

(૫) ઉત્કૃષ્ટ તપ.

(૬) કર્મની નિર્જરા.

(૭) પરોપદેશ-શક્તિ.

★ કોઈપણ જ્ઞાન પાસે રાખવા માટે નથી હોતું, બીજાને આપવા માટે જ હોય છે. બીજાને નહિ આપીએ તે જ્ઞાન કટાઈ જશે.

ધન નહિ આપનારો કંજૂસ ગણાય તો
જ્ઞાન નહિ આપનારો કંજૂસ ન ગણાય ?

બીજાને આપવાથી જ આપણું જ્ઞાન વધે.

મુનિ ભણવા આવનારને ધૂત્કારે નહિ, વાત્સલ્યપૂર્વક ભણાવે. આમ કરવાથી અવ્યવચ્છિત્તિ (અખંડ પરંપરા) ચાલે.

(જુઓ, પંચવસ્તુક ગાથા-૫૬૫-૫૬૬)

હું જો મારા શિષ્યોને ભણાવીશ તો તેઓ તેમના શિષ્ય પ્રશિષ્યોને ભણાવશે. એમ પરંપરા ચાલશે.

સિદ્ધિ પછી આ દર્શાવવા જ વિનિયોગ બતાવ્યો છે.

પ્રણિધાન, પ્રવૃત્તિ, વિઘ્નજય અને સિદ્ધિએ પહોંચ્યા પછી પણ વિનિયોગ ન આવ્યો તો જ્ઞાન સાનુબંધ નહિ બને, ભવાંતરમાં

સાથે નહિ ચાલે.

કોઈ ભણનાર ન હોય તો સામેથી બોલાવીને ભણાવો.

ફૂલ ખીલ્યા પછી ફોરમ ફેલાવે, તેમ ભણ્યા પછી તમે જ્ઞાનની સુગંધ ફેલાવો. એ વિનિયોગથી જ થઈ શકે.

તીર્થની પરંપરા આ રીતે જ ચાલશે. જૈન શાસનની ચાલતી અખંડ પરંપરામાં આપણે થોડા પણ નિમિત્ત બનીએ, એવું ભાગ્ય ક્યાંથી ?

બીજ કાયમ રહેવું જોઈએ. બીજ હશે તો વૃક્ષ પોતાની મેળે મળી જશે. શ્રુતજ્ઞાન બીજ છે.

નાની ઉંમરના ઘણા સાધુ-સાધ્વીજીઓ અહીં છે. આ સાંભળીને ભણવા-ભણાવવામાં આગળ વધશો કે સંતોષી બનીને બેસી રહેશો ? અહીં સંતોષી બનવું ગુનો છે.

પણ જ્ઞાન અભિમાન પેદા ન કરે તે પણ જોવાનું છે.

એ માટે ભક્તિ સાથે રાખો.

'જિમ જિમ અરિહા સેવીએ રે, તેમ તેમ પ્રગટે જ્ઞાન.'

ધન કમાયા પછી તેને સાચવવું કેટલું મુશ્કેલ છે તે અનુભવીને પૂછો તો ખ્યાલ આવશે.

દિનેશભાઈ ! (દિનેશભાઈ રવજી મહેતા, ભુવડ-કચ્છ, હાલ મદ્રાસ, જેમના તરફથી વાંકીમાં ઉપધાન ચાલતા હતા તે) સાચી વાત છે ને ? જરા ગફલતમાં રહો કે ધન ગાયબ !

જ્ઞાનમાં પણ એવું જ છે. જ્ઞાન મેળવ્યા પછી એને ટકાવવું મુશ્કેલ છે. જ્ઞાનને ટકાવવું હોય તો બીજાને ભણાવો. બીજાને ભણાવશો એટલે તમે જ ફરી ભણશો. તમારું જ્ઞાન સુરક્ષિત બનશે.

હું જે વાચનાદિમાં પદાર્થો કહું છું તે ટકે છે, બીજા ચાલ્યા જાય છે.

અહીં આપણે ૧૧૦ સાધુ-સાધ્વીઓ છીએ. ૧૫-૨૦ વૃદ્ધોને એક બાજુએ મૂકી દઈએ તો બીજા તો ભણી શકે અને ભણાવી શકે તેવા છે ને ?

આ રીતે જે ભણે-ભણાવે તેને શું મળે, જાણો છો ? તીર્થંકર નામ-કર્મ પણ તે બાંધી શકે, એમ હરિભદ્રસૂરિજી કહે છે.

(કહે કલાપૂર્ણસૂરિ-૧, પેજ ૪૦૭ થી ૪૨૧ માંથી)

ત્રણેક વર્ષ પહેલા વાંકી તીર્થમાં પૂજ્યશ્રી આવી દિવ્યવાણી વરસાવી રહ્યા હતા અને તે અમે નોટમાં ટપકાવી રહ્યા હતા. (ત્યારે અમને ખબર ન્હોતી કે આ રીતે લખાયેલું 'કહે કલાપૂર્ણસૂરિ' નામ ધરાવતું પુસ્તક બનશે અને આરાધકો માટે અમૂલ્ય ઘરેણું બની જશે. અમે તો દર વખતે લખતા તેમ આ વખતે પણ સહજ ભાવે લખતા હતા.

શરૂઆતમાં એક નોટની ૫૦ કે ૧૦૦ જેટલી ઝેરોક્ષ કરાવેલી. તે ઓછી પડતાં ૫૦૦ જેટલી નકલો છપાવવાનું વિચાર્યું, પણ તે મોંઘી પડશે એમ પ્રેસવાળાએ જણાવ્યું ત્યારે ૧૦૦૦ નકલ ડરતાં ડરતાં છપાવી. ડર એ હતો કે પૂજ્યશ્રીની આવી તત્ત્વ-ગંભીર વાણી વાંચશે કોણ ? પણ આજે બે આવૃતિ છપાઈ ગઈ છતાં હજુ ડીમાંડ ચાલુ છે.

હમણા કુમારપાળ વી. શાહ વર્ષામેડીમાં (વૈ.સુ.-૧૩) મળેલા ત્યારે તેમણે કહેલું : મહારાજ ! 'કહે કલાપૂર્ણસૂરિ' પુસ્તકનું પ્રકાશન કરી આપે કમાલ કરી છે. હું પેન લઈને અંડર લાઈન કરવા બેઠો, પણ ક્યાં અંડરલાઈન કરું ? બધું જ અંડરલાઈન કરવા જેવું જ છે.)

અત્યારે અમે વાંકીના એ જ ત્રિશલા હૉલમાં બેઠા છીએ, જે હૉલમાં પૂજ્યશ્રીએ વાણીની ગંગા વહેવડાવી (ભયંકર ભૂકંપ થયો હોવા છતાં, ભદ્રેશ્વર, વડાલા, ગુંદાલા, લુણી, ગોઅરસમા, મુન્દ્રા, વગેરે આસપાસના ગામડાઓના જિનાલયો પડી ગયા હોવા છતાં વાંકીનું વિશાળ જિનાલય અખંડ ઊભું છે.)

પૂજ્યશ્રીની વિદ્યમાનતામાં અહીં દર્શનાર્થીઓની ભારે ભીડ હતી. અત્યારે નીરવ સન્નાટો છે, છતાં પૂજ્યશ્રીની સાધનાના પરમાણુઓ આ હૉલમાં જ ઘૂમી રહ્યા છે, જે આજે પણ સાધકને

વેગ પૂરો પાડવા સક્ષમ છે, એવું સાધકને વાંકી તીર્થમાં આવ્યા પછી લાગ્યા વિના ન જ રહે.

પૂજ્યશ્રીના સ્મરણાર્થે પ્રકાશિત થઈ રહેલા 'સ્વાધ્યાય કલા ની પ્રસ્તાવના પૂજ્યશ્રીની જ સાધના-સ્થલીમાં અને પૂજ્યશ્રીના ગુરુમંદિરના શિલાન્યાસના દિવસે જ લખાઈ રહી છે, એ પણ એક યોગાનુયોગ ઘટના છે.

કંઠસ્થ કરનારાઓને સૂચના

દરેક પ્રકરણ-ગ્રન્થોના પ્રારંભમાં દરેક ગાથાના પ્રથમ અક્ષરો [આદ્યાક્ષરો] મૂકવામાં આવ્યા છે. એ કંઠસ્થ કરીને પછી જ જો તે તે પ્રકરણ-ગ્રન્થ કંઠસ્થ કરવાનું શરૂ કરવામાં આવશે તો વિદ્યાર્થીને ખૂબ જ લાભ થશે.

આપણા સૌનો એવો અનુભવ છે કે ગાથા તો આવડતી હોય છે, પણ ગાથાનો ક્રમ યાદ નથી હોતો. આ યાદ રાખવાથી આ ફરીયાદ દૂર થઈ શકશે.

આ રીતે યાદ કરેલું હશે તો વર્ષો સુધી નહિ ભૂલાય, એટલું જ નહિ, પણ વચ્ચેથી એક પણ ગાથા આડી-અવળી નહિ થાય. તથા ૨૫મી કે ૪૭મી ગાથા કઈ ? તે શોધવું પણ સરળ બનશે. કારણ કે દરેક પાંચ-પાંચ ગાથાના જ આદ્ય-અક્ષરો લઈને બનાવેલો છે.

સ્વાધ્યાય કરતાં કરતાં એક પણ ગાથા છુટી નહિ જાય. કદાચ છુટી જશે તો પણ ખ્યાલ તો આવી જ જશે કે આ સ્થળે આ ગાથા છુટી ગઈ છે.

આ પદ્ધતિ કોઈ નવી નથી, પ્રાચીન જ છે. આપણા પૂર્વાચાર્યોએ આ પદ્ધતિ અપનાવેલી જ છે.

ચૈત્યવંદન ભાષ્ય વગેરેમાં સંપદાઓ વગેરે યાદ રાખવા

માટે આ પદ્ધતિનો જ ઉપયોગ થયેલો છે. દા.ત. બાર અધિકારો કઈ રીતે યાદ રાખવા ?

નમુ જેઅ અ અરિહં લોગ સવ્વ પુક્ખ તમ સિદ્ધ જો દેવા;
ઉજ્જિ જ ચત્તા વેઆ-વચ્ચગ અહિગાર પઢમ પયા ।। ૪૨ ।।

(અહીં બે કે ત્રણ અક્ષરો લેવાયા છે, એટલો જ ફરક છે.)

'નમુ'થી નમુત્થુણં

'જેઅ'થી જે અ અઈઆ

'અરિહં' થી અરિહંત ચેઈઆણં

'લોગ' થી લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે વગેરે.

આ પદ્ધતિને જ અહીં નવા સંદર્ભમાં પુનર્જીવિત કરાઈ છે.

પ્રારંભમાં વિચિત્ર લાગતા આ પદો કંઠસ્થ કરતાં મહેનત પડશે, પણ એ મહેનત નિષ્ફળ નહિ જાય. પ્રત્યુત, તે તે સૂત્રને વધુ મજબુત બનાવવા ખૂબ જ ઉપયોગી બનશે.

એક વખત પ્રયોગ કરી જોવાથી ખ્યાલ આવી શકશે. પછી તો આ પદ્ધતિથી સ્તવનો-સજ્ઝાયો, ચૈત્યવંદનો વગેરે કંઠસ્થ કરેલા હશે તો વર્ષો સુધી નહિ ભૂલાય.

કયારેક વધુ સમય ન મળે તો માત્ર આ પદોનું પુનરાવર્તન કરી જવા માત્રથી તે તે પ્રકરણોના પુનરાવર્તન જેટલું કામ થઈ શકશે. અમે તો એક સાવ જ નાનકડી ડાયરીમાં ૪ પ્રકરણ વગેરેના માત્ર આદ્યાક્ષરો ટપકાવ્યા છે ને તેના દ્વારા કામ ચલાવીએ છીએ. નવા-નવા વિદ્યાર્થીઓને તો આ પદ્ધતિથી લાભ થશે જ, જૂના વિદ્યાર્થીઓ પણ જો માત્ર આ પદો યાદ કરી લેશે તો વીસરાઈ ગયેલો સૂત્રોનો અઢળક ખજાનો પુનઃ હસ્ત-ગત કરી શકશે. માત્ર થોડીક જ મહેનતની જરૂર છે.

અમે જાતે આ પ્રયોગ કરી જોયો છે. નવા વિદ્યાર્થીઓ પર પણ આ પ્રયોગ અજમાવી જોયો છે. એનાથી અમને ખૂબ જ

લાભ જણાયો છે. બીજાઓ પણ લાભ મેળવી શકે એ આશયથી સ્વાધ્યાયના પુસ્તકમાં જ તે તે પ્રકરણ-ગ્રન્થોના પ્રારંભમાં જ ગાથાઓના આદ્યાક્ષરો મૂકેલા છે.

સૂચના : 'અ' થી શરૂ થતી ગાથાના બે અક્ષરો લેવામાં આવ્યા છે.

પ્રાન્તે, આ સૂત્રોના સ્વાધ્યાય દ્વારા, સૌ સ્વાધ્યાય-પ્રેમીઓ મનઃશુદ્ધિ અને આત્મ-શુદ્ધિ કેળવી જીવનને સમતા અને પ્રસન્નતાથી ભર્યું-ભર્યું બનાવે એ જ મંગળ ભાવના.

વાંકી તીર્થ, ત્રિશલા ભવન - *પં. મુક્તિયન્દ્રવિજય*

તા. મુન્દ્રા, જી. કચ્છ - *ગણિ મુનિયન્દ્રવિજય*

પીન-૩૭૦૪૨૫

વિ.સં. ૨૦૫૮, વૈ.વ.-૬

તા. ૧-૬-૨૦૦૨, શનિવાર

પૂ. કલાપૂર્ણસૂરિ-ગુરુ-મંદિર-

શિલાન્યાસ-દિન

શ્રી જીવવિચાર પ્રકરણ

卐 : આદ્યાક્ષરો :

ભુજીફબ્ભભો [૫], ઇંઉસાકંકો [૧૦], ઇગૂએપસં [૧૫], ગોગચપંજ [૨૦], ચખસદસિ [૨૫], એઅંબાધજો [૩૦], ખછઇબાવા [૩૫], સુજસઓએ [૪૦], સંદઅસએત [૪૫], દચસિકાતાએ [૫૧]

ભુવણ-પઈવં વીરં, નમિઊણ ભણામિ અબુહ-બોહત્થં ।
જીવ-સરૂવં કિંચિ વિ, જહ ભણિયં પુવ્વ-સૂરીહિં ।। ૧ ।।

જીવા મુત્તા સંસારિણો ય, તસ થાવરા ય સંસારી ।
પુઢવિ જલ જલણ વાઊ, વણસ્સઈ થાવરા નેયા ।। ૨ ।।

ફલિહમણિરયણ વિદ્દુમ, હિંગુલ હરિયાલ મણસિલરસિંદા।
કણગાઈ ધાઉ સેઢી, વન્નિય અરણેટ્ઠય પલેવા ।। ૩ ।।

અબ્ભય તૂરી ઊસં, મટ્ટી-પાહાણ-જાઈઓ ણેગા ।
સોવીરંજણ લૂણાઈ, પુઢવિ-ભેઆઈ ઇચ્ચાઈ ।। ૪ ।।

ભોમંતરિક્ખ-મુદગં, ઓસા હિમ કરગ હરિતણૂ મહિઆ ।
હુંતિ ઘણોદહિમાઈ, ભેયાણેગા ય આઉસ્સ ।। ૫ ।।

ઇંગાલ જાલ મુમ્મુર, ઉક્કાસણિ કણગવિજ્જુમાઈઆ ।
અગણિ-જિયાણં ભેયા, નાયવ્વા નિઉણ-બુદ્ધીએ ।। ૬ ।।

ઉબ્ભામગ ઉક્કલિયા, મંડલિ મહ સુદ્ધ ગુંજવાયા ય ।
ઘણ-તણુ-વાયાઈઆ, ભેયા ખલુ વાઉકાયસ્સ ।। ૭ ।।

卐 **સૂચના :** *સૂત્ર શરૂ કરતાં પહેલા પાંચ-પાંચ ગાથાઓના આ આદ્યાક્ષરો કંઠસ્થ કરવાથી ક્રમ યાદ રાખવામાં ખૂબ જ સરળતા રહેશે.*

સાહારણ પત્તેઆ, વણસ્સઇજીવા દુહા સુએ ભણિયા ।
જેસિમણંતાણં તણૂ, એગા સાહારણા તે ઉ ।। ૮ ।।

કંદા અંકુર કિસલય, પણગા સેવાલ ભૂમિફોડા ય ।
અલ્લયતિય ગજ્જર મોત્થ વત્થુલા થેગ પલંકા ।। ૯ ।।

કોમલ-ફલં ચ સવ્વં, ગૂઢસિરાઇં સિણાઇ-પત્તાઇં ।
થોહરિ કુંઆરિ ગુગ્ગુલિ, ગલોય પમુહાઈ છિન્નરુહા ।।૧૦ ।।
ઇચ્ચાઇણો અણેગે, હવંતિ ભેયા અણંતકાયાણં ।
તેસિં પરિજાણણત્થં, લક્ખણ-મેઅં સુએ ભણિયં ।। ૧૧ ।।

ગૂઢસિર-સંધિ-પવ્વં, સમભંગ-મહીરગં ચ છિન્નરુહં ।
સાહારણં સરીરં, તવ્વિવરીઅં ચ પત્તેયં ।। ૧૨ ।।

એગ સરીરે એગો, જીવો જેસિં તુ તે ય પત્તેયા ।
ફલ ફૂલ છલ્લિ કટ્ઠા, મૂલગ પત્તાણિ બીયાણિ ।। ૧૩ ।।

પત્તેયતરું મુત્તું, પંચ વિ પુઢવાઇણો સયલલોએ ।
સુહુમા હવંતિ નિયમા, અંતમુહુત્તાઉ અદ્ધિસ્સા ।। ૧૪ ।।

સંખ કવડ્ડય ગંડુલ, જલોય ચંદણગ અલસ લહગાઈ ।
મેહરિ કિમિ પૂઅરગા, બેઇંદિય માઇવાહાઈ ।। ૧૫ ।।

ગોમી મંકણ જૂઆ, પિપીલિ ઉદ્દેહિયા ય મક્કોડા ।
ઇલ્લિય ઘયમિલીઓ, સાવય ગોકીડ જાઇઓ ।। ૧૬ ।।

ગદ્દહય ચોરકીડા, ગોમયકીડા ય ધન્નકીડા ય ।
કુંથુ ગોવાલિય ઇલિયા, તેઇંદિય ઇંદગોવાઈ ।। ૧૭ ।।

ચઉરિંદિયા ય વિચ્છૂ, ઢિંકુણ ભમરા ય ભમરિયા તિડ્ડા ।
મચ્છિય ડંસા મસગા, કંસારી કવિલ ડોલાઈ ।। ૧૮ ।।

પંચિંદિયા ય ચઉહા, નારય તિરિયા મણુસ્સ દેવા ય ।
નેરઇયા સત્તવિહા, નાયવ્વા પુઢવિ-ભેએણં ।। ૧૯ ।।

જલયર થલયર ખયરા, તિવિહા પંચિંદિયા તિરિક્ખા ય ।
સુસુમાર મચ્છ કચ્છવ, ગાહા મગરા ય જલચારી ।। ૨૦ ।।

ચઉપ્પય ઉરપરિસપ્પા, ભુયપરિસપ્પા ય થલયરા તિવિહા ।
ગો-સપ્પ-નઉલ-પમુહા, બોધવ્વા તે સમાસેણં ।। ૨૧ ।।

ખયરા રોમયપક્ખી, ચમ્મયપક્ખી ય પાયડા ચેવ ।
નરલોગાઓ બાહિં, સમુગ્ગપક્ખી વિયયપક્ખી ।। ૨૨ ।।

સવ્વે જલ-થલ-ખયરા, સમુચ્છિમા ગબ્ભયા દુહા હુંતિ ।
કમ્મા-કમ્મગભૂમી-અંતરદીવા મણુસ્સા ય ।। ૨૩ ।।

દસહા ભવણાહિવઈ, અટ્ઠવિહા વાણમંતરા હુંતિ ।
જોઇસિયા પંચવિહા, દુવિહા વેમાણિયા દેવા ।। ૨૪ ।।

સિદ્ધા પનરસ-ભેયા, તિત્થા-તિત્થાઈ સિદ્ધ-ભેએણં ।
એએ સંખેવેણં, જીવ-વિગપ્પા સમક્ખાયા ।। ૨૫ ।।

એએસિં જીવાણં, સરીર-માઉ ઠિઈ સકાયંમિ ।
પાણા-જોણિ-પમાણં, જેસિં જં અત્થિ તં ભણિમો ।। ૨૬ ।।

અંગુલ-અસંખ-ભાગો, સરીર-મેગિંદિયાણ સવ્વેસિં ।
જોયણ-સહસ્સ-મહિયં, નવરં પત્તેય-રુક્ખાણં ।। ૨૭ ।।

બારસ જોયણ તિન્નેવ, ગાઉઆ જોયણં ચ અણુક્કમસો ।
બેઇંદિય તેઇંદિય, ચઉરિંદિય દેહ-મુચ્ચત્તં ।। ૨૮ ।।

ધણુસયપંચ-પમાણા, નેરઇયા સત્તમાઈ પુઢવીએ ।
તત્તો અદ્ધદ્ધૂણા, નેયા રયણપ્પહા જાવ ।। ૨૯ ।।

જોયણ સહસ્સમાણા, મચ્છા ઉરગા ય ગબ્ભયા હુંતિ ।
ધણુહ-પુહુત્તં પક્ખીસુ, ભુયચારી ગાઉઅ-પુહુત્તં ।। ૩૦ ।।

ખયરા ધણુહપુહુત્તં, ભુયગા ઉરગા ય જોયણપુહુત્તં ।
ગાઉઅ પુહુત્ત મિત્તા, સમુચ્છિમા ચઉપ્પયા ભણિયા ।। ૩૧ ।।

છચ્ચેવ ગાઉઆઇં, ચઉપ્પયા ગબ્ભયા મુણેયવ્વા ।
કોસતિગં ચ મણુસ્સા, ઉક્કોસસરીર-માણેણં ।। ૩૨ ।।

ઈસાણંતસુરાણં, રયણીઓ સત્ત હુંતિ ઉચ્ચત્તં ।
દુગ દુગ દુગ ચઉગેવિજ્જ, ણુત્તરે ઇક્કિક્ક-પરિહાણી ।। ૩૩

બાવીસા પુઢવીએ, સત્ત ય આઉસ્સ તિન્નિ વાઉસ્સ ।
વાસ સહસ્સા દસ તરુ-ગણાણ તેઉ તિરત્તાઉ ।। ૩૪ ।।

વાસાણિ બારસાઉ, બેઇંદિયાણં તેઈંદિયાણં તુ ।
અઉણાપન્ન દિણાઇં, ચઉરિંદીણં તુ છમ્માસા ।। ૩૫ ।।

સુર-નેરઇયાણ ઠિઈ, ઉક્કોસા સાગરાણિ તિત્તીસં ।
ચઉપ્પય તિરિયમણુસ્સા, તિન્નિ ય પલિઓવમા હુંતિ ।। ૩૬।।

જલયર-ઉર ભુયગાણં, પરમાઉ હોઇ પુવ્વ કોડીઓ ।
પક્ખીણં પુણ ભણિઓ, અસંખભાગો ય પલિયસ્સ. ।। ૩૭।।

સવ્વે સુહુમા સાહારણા ય, સમુચ્છિમા મણુસ્સા ય ।
ઉક્કોસ જહન્નેણં, અંતમુહુત્તં ચિય જીયંતિ ।। ૩૮ ।।

ઓગાહણાઉ-માણં, એવં સંખેવઓ સમક્ખાયં ।
જે પુણ ઇત્થ વિસેસા, વિસેસ-સુત્તાઉ તે નેયા ।। ૩૯ ।।

એગિંદિયા ય સવ્વે, અસંખ-ઉસ્સપ્પિણી સકાયંમિ ।
ઉવવજ્જંતિ ચયંતિ ય, અણંતકાયા અણંતાઓ ।। ૪૦ ।।

સંખિજ્જ સમા વિગલા, સત્તટ્ઠભવા પણિંદિતિરિમણુઆ ।
ઉવવજ્જંતિ સકાએ, નારય દેવા ય નો ચેવ ॥ ૪૧ ॥

દસહા જિયાણ પાણા, ઇંદિય ઊસાસ આઉ બાલરૂવા ।
એગિંદિએસુ ચઉરો, વિગલેસુ છ સત્ત અટ્ઠેવ ॥ ૪૨ ॥

અસન્ન્નિ સન્ન્નિ પંચિંદિએસુ, નવ દસ કમેણ બોધવ્વા ।
તેહિં સહ વિપ્પઓગો, જીવાણં ભન્નએ મરણં ॥ ૪૩ ॥

એવં અણોરપારે, સંસારે સાયરંમિ ભીમંમિ ।
પત્તો અણંતખુત્તો, જીવેહિં અપત્ત-ધમ્મેહિં ॥ ૪૪ ॥

તહ ચઉરાસી લક્ખા, સંખા જોણીણ હોઇ જીવાણં ।
પુઢવાઈણ ચઉણ્હં, પત્તેયં સત્ત સત્તેવ ॥ ૪૫ ॥

દસ પત્તેય- તરૂણં, ચઉદસ લક્ખા હવંતિ ઇયરેસુ ।
વિગલિંદિએસુ દો દો, ચઉરો પંચિંદિતિરિયાણં ॥ ૪૬ ॥

ચઉરો ચઉરો નારય- સુરેસુ મણુઆણ ચઉદસ હવંતિ ।
સંપિંડિયા ય સવ્વે, ચુલસી લક્ખા ઉ જોણીણં ॥ ૪૭ ॥

સિદ્ધાણં નત્થિ દેહો, ન આઉ કમ્મં ન પાણ-જોણીઓ ।
સાઇ અણંતા તેસિં, ઠિઈ જિણિંદાગમે ભણિઆ ॥ ૪૮ ॥

કાલે અણાઇ-નિહણે, જોણિ-ગહણંમિ ભીસણે ઇત્થ ।
ભમિયા ભમિહિંતિ ચિરં, જીવા જિણ-વયણ-મલહંતા ॥ ૪૯ ।

તા સંપઇ સંપત્તે, મણુઅત્તે દુલ્લહે વિ સમ્મત્તે ।
સિરિ-સંતિ-સૂરિ-સિટ્ઠે, કરેહ ભો ઉજ્જમં ધમ્મે ॥ ૫૦ ॥

એસો જીવવિયારો, સંખેવ-રુઈણ જાણણા - હેઉ ।
સંખિત્તો ઉદ્ધરિઓ, રુદ્દાઓ સુય-સમુદ્દાઓ ॥ ૫૧ ॥

શ્રી નવતત્ત્વ પ્રકરણ

: આદ્યાક્ષરો :

જીચએએના [૫], આપધધઅવ [૧૦], સએસપસા [૧૫], વતનાઈથા [૨૦], છંકામિઆસ [૨૫], છખુ'અલા'ખંપ [૩૦], લોસાત'અણ'પા [૩૫], બાપપઈના [૪૦], સબાસંસંગ [૪૫], નદકુસથો [૫૦], જીસઅંઉજિ [૫૫], જિગિપુંતજ [૬૦]

જીવા-જીવા પુણ્ણં, પાવા-સવ સંવરો ય નિજ્જરણા ।
બંધો મુક્ખો ય તહા, નવ તત્તા હુંતિ નાયવ્વા ॥ ૧ ॥

ચઉદસ ચઉદસ બાયાલીસા બાસી ય હુંતિ બાયાલા ।
સત્તાવન્નં બારસ, ચઉ નવ ભેયા કમેણેસિં ॥ ૨ ॥

એગવિહ દુવિહ તિવિહા, ચઉવ્વિહા પંચ છવ્વિહા જીવા ।
ચેયણ તસ ઇયરેહિં, વેય-ગઈ-કરણ-કાએહિં ॥ ૩ ॥

એગિંદિય સુહુમિયરા, સન્નિયર પણિંદિયા ય સ બિતિ ચઉ ।
અપજત્તા પજ્જત્તા, કમેણ ચઉદસ જિય-ટ્ઠાણા ॥ ૪ ॥

નાણં ચ દંસણં ચેવ, ચરિત્તં ચ તવો તહા ।
વીરિયં ઉવઓગો ય, એઅં જીવસ્સ લક્ખણં. ॥ ૫ ॥

આહાર સરીરિંદિય, પજ્જત્તી આણપાણ-ભાસ-મણે, ।
ચઉ પંચ પંચ છપ્પિય, છગ-વિગલા-સન્નિ-સન્નીણં. ॥ ૬ ॥

પણિંદિઅત્તિબલૂસા, સાઊ દસ પાણચઉ છ સગ અટ્ઠ ।
છગ-દુ-તિ-ચઉરિંદીણં, અસન્નિ-સન્નીણ નવ દસ ય ॥ ૭ ॥

ધમ્માધમ્મા-ગાસા, તિય તિય ભેયા તહેવ અદ્ધા ય ।
ખંધા દેસ પએસા, પરમાણુ અજીવ ચઉદસહા ॥ ૮ ॥

ધમ્મા-ધમ્મા પુગ્ગલ, નહ કાલો પંચ હુંતિ અજ્જીવા ।
ચલણ- સહાવો ધમ્મો, થિર-સંઠાણો અહમ્મો ય ॥ ૯ ॥

અવગાહો આગાસં, પુગ્ગલ-જીવાણ પુગ્ગલા ચઉહા ।
ખંધા દેસ પએસા, પરમાણૂ ચેવ નાયવ્વા ॥ ૧૦ ॥

સદ્ધંધયાર ઉજ્જોઅ, પભા છાયાતવેહિ અ ।
વણ્ણ ગંધ રસા ફાસા, પુગ્ગલાણં તુ લક્ખણં ॥ ૧૧ ॥

એગા કોડિ સત્તસટ્ઠી, લક્ખા સતહત્તરી સહસ્સા ય ।
દો ય સયા સોલહિઆ, આવલિઆ છગ મુહુત્તમ્મિ ॥ ૧૨ ॥

સમયાવલી મુહુત્તા, દીહા પક્ખા ય માસ વરિસા ય ।
ભણિઓ પલિઆ સાગર, ઉસ્સપ્પિણિ-સપ્પિણી કાલો ॥ ૧૩
પરિણામિ જીવ મુત્તં, સપએસા એગ ખિત્ત કિરિઆ ય ।
ણિચ્ચં કારણ કત્તા, સવ્વગય ઇયર અપ્પવેસે ॥ ૧૪ ॥

સા ઉચ્ચગોઅ મણુદુગ, સુરદુગ પંચિંદિજાઇ પણ દેહા ।
આઇતિતણૂણુ-વંગા, આઇમ-સંઘયણ-સંઠાણા ॥ ૧૫ ॥

વન્ન ચઉક્કા-ગુરુલહુ, પરઘા ઉસ્સાસ આય-વુજ્જોઅં ।
સુભખગઈ નિમિણ તસદસ, સુરનરતિરિઆઉ તિત્થયરં ॥ ૧૬
તસ બાયર પજ્જત્તં, પત્તેઅ થિરં સુભં ચ સુભગં ચ ।
સુસ્સર આઇજ્જ જસં, તસાઇ-દસગં ઇમં હોઈ ॥ ૧૭ ॥

નાણં-તરાય દસગં, નવ બીએ નીઅ સાય મિચ્છત્તં ।
થાવર દસ નિરયતિગં, કસાય પણવીસ તિરિયદુગં ॥ ૧૮ ॥

છગ બિ તિ ચઉ જાઈઓ, કુખગઇ ઉવઘાય હુંતિ પાવસ્સ ।
અપસત્થં વન્ન-ચઉ, અપઢમ-સંઘયણ-સંઠાણા ॥ ૧૯ ॥

થાવર સુહુમ અપજ્જં, સાહારણ-મથિર-મસુભ દુભગાણિ ।
દુસ્સર-ણાઇજ્જ-જસં, થાવરદસગં વિવજ્જત્થં ॥ ૨૦ ॥

ઇંદિઅ કસાય અવ્વય, જોગા પંચ ચઉ પંચ તિન્નિ કમા ।
કિરિયાઓ પણવીસં, ઇમા ઉ તાઓ અણુક્કમસો ॥ ૨૧ ॥

કાઇઅ અહિગરણીઆ, પાઉસિયા પારિતાવણી કિરિયા ।
પાણાઇવાયરંભિઅ, પરિગ્ગહિયા માયવત્તી ય ॥ ૨૨ ॥

મિચ્છા-દંસણ-વત્તી, અપચ્ચક્ખાણા ય દિટ્ઠિ પુટ્ઠી અ ।
પાડુચ્ચિઅ સામંતો - વણીઅ નેસત્થિ સાહત્થી ॥ ૨૩ ॥

આણવણિ વિઆરણિઆ, અણભોગા અણવકંખપચ્ચઇઆ ।
અન્ના પઓગ સમુદાણ, પિજ્જ દોસેરિયાવહિઆ ॥ ૨૪ ॥

સમિઈ ગુત્તી પરિસહ, જઇધમ્મો ભાવણા ચરિત્તાણિ ।
પણ તિ દુવીસ દસ બાર, પંચ ભેએહિં સગવન્ના ॥ ૨૫ ॥

ઇરિયા-ભાસે-સણા-દાણે, ઉચ્ચારે સમિઈસુ અ ।
મણગુત્તી વયગુત્તી, કાયગુત્તી તહેવ ય ॥ ૨૬ ॥

ખુહા પિવાસા સી ઉણ્હં, દંસા ચેલારઇત્થિઓ ।
ચરિઆ નિસીહિયા સિજ્જા, અક્કોસ વહ જાયણા ॥ ૨૭ ॥

અલાભ રોગ તણફાસા, મલ સક્કાર પરિસહા ।
પન્ના અન્નાણ સમ્મત્તં, ઇઅ બાવીસ પરિસહા ॥ ૨૮ ॥

ખંતી મદ્દવ અજ્જવ, મુત્તી તવ સંજમે અ બોધવ્વે
સચ્ચં સોઅં આકિંચણં ચ બંભં ચ જઇ ધમ્મો ॥ ૨૯ ॥

પઢમ-મણિચ્ચ-મસરણં, સંસારો એગયા ય અન્નત્તં ।
અસુઇત્તં આસવ, સંવરો ય તહ નિજ્જરા નવમી ॥ ૩૦ ॥

લોગસહાવો બોહી, દુલહા ધમ્મસ્સ સાહગા અરિહા ।
એઆઓ ભાવણાઓ, ભાવેઅવ્વા પયત્તેણં ॥ ૩૧ ॥

સામાઇઅત્થ પઢમં, છેઓવટ્ઠાવણં ભવે બીયં ।
પરિહારવિસુદ્ધીઅં, સુહુમં તહ સંપરાયં ચ ॥ ૩૨ ॥

તત્તો અ અહક્ખાયં, ખાયં સવ્વંમિ જીવલોગમ્મિ ।
જં ચરિઊણ સુવિહિઆ, વચ્ચંતિ અયરામરં ઠાણં ॥ ૩૩ ॥

અણસણ-મૂણોઅરિયા, વિત્તિસંખેવણં રસચ્ચાઓ ।
કાયકિલેસો સંલીણયા ય, બજ્ઝો તવો હોઇ ॥ ૩૪ ॥

પાયચ્છિત્તં વિણઓ, વેયાવચ્ચં તહેવ સજ્ઝાઓ ।
ઝાણં ઉસ્સગ્ગો વિ અ, અબ્ભિંતરઓ તવો હોઈ ॥ ૩૫ ॥

બારસ વિહં તવો નિજ્જરા ય બંધો ચઉ- વિગપ્પો અ ।
પયઇ-ટ્ઠિઇ-અણુભાગ- પએસ-ભેએહિં નાયવ્વો ॥ ૩૬ ॥

પયઈ સહાવો વુત્તો, ઠિઈ કાલાવહારણં ।
અણુભાગો રસો ણેઓ, પએસો દલ-સંચઓ ॥ ૩૭ ॥

પડ-પડિહાર-સિ-મજ્જ, હડ-ચિત્ત-કુલાલ-ભંડગારીણં ।
જહ એએસિં ભાવા, કમ્માણ વિ જાણ તહ ભાવા ॥ ૩૮ ॥

ઇહ નાણ-દંસણા-વરણ, વેય-મોહાઉ-નામ-ગોઆણિ ।
વિગ્ઘં ચ પણ નવ દુ અટ્ઠવીસ ચઉ તિસય દુ પણવિહં ॥૩૯॥

નાણે અ દંસણાવરણે, વેઅણિએ ચેવ અંતરાએ અ ।
તીસં કોડાકોડી, અયરાણં ઠિઈ અ ઉક્કોસા ॥ ૪૦ ॥

સત્તરિ કોડાકોડી, મોહણિએ વીસ નામ ગોએસુ ।
તિત્તીસં અયરાઇં, આઉટ્ઠિઇ બંધ ઉક્કોસા ॥ ૪૧ ॥

બારસ મુહુત્ત જહન્ના, વેયણિએ અટ્ઠ નામ ગોએસુ ।
સેસાણંતમુહુત્તં, એયં બંધ-ટ્ઠિઈ-માણં ।। ૪૨ ।।

સંત-પય-પરૂવણયા, દવ્વ-પમાણં ચ ખિત્ત-ફુસણા ય ।
કાલો અ અંતરં ભાગ, ભાવે અપ્પાબહું ચેવ ।। ૪૩ ।।

સંતં સુદ્ધપયત્તા, વિજ્જંતં ખકુસુમવ્વ ન અસંતં ।
મુક્ખત્તિ પયં તસ્સ ઉ, પરૂવણા મગ્ગણાઈહિં ।। ૪૪ ।।

ગઈ ઇંદિએ અ કાએ, જોએ વેએ કસાય નાણે ય ।
સંજમ દંસણ લેસા, ભવ સમ્મે સન્નિ આહારે ।। ૪૫ ।।

નરગઇ પણિંદિ તસ ભવ, સન્નિ અહક્ખાય ખઇઅસમ્મત્તે ।
મુક્ખોડણાહાર કેવલ, દંસણનાણે ન સેસેસુ ।। ૪૬ ।।

દવ્વપમાણે સિદ્ધાણં જીવ-દવ્વાણિ હુંતિડણંતાણિ ।
લોગસ્સ અસંખિજ્જે, ભાગે છક્કો ય સવ્વે વિ ।। ૪૭ ।।

ફુસણા અહિયા કાલો, ઇગ સિદ્ધ-પડુચ્ચ સાઇઓણંતો ।
પડિવાયાડભાવાઓ, સિદ્ધાણં અંતરં નત્થિ ।। ૪૮ ।।

સવ્વજિયાણમણંતે, ભાગે તે તેસિં દંસણં નાણં ।
ખઇએ ભાવે પરિણામિએ, અ પુણ હોઇ જીવત્તં ।। ૪૯ ।।

થોવા નપુંસ સિદ્ધા, થી નર સિદ્ધા કમેણ સંખગુણા ।
ઇઅ મુક્ખતત્તમેઅં, નવતત્તા લેસઓ ભણિઆ ।। ૫૦ ।।

જીવાઇ નવ પયત્થે, જો જાણઇ તસ્સ હોઇ સમ્મત્તં ।
ભાવેણ સદ્દહંતો, અયાણમાણેવિ સમ્મત્તં ।। ૫૧ ।।

સવ્વાઇં જિણેસર ભાસિઆઇં, વયણાઇં નન્નહા હુંતિ ।
ઇઅ બુદ્ધી જસ્સ મણે, સમ્મત્તં નિચ્ચલં તસ્સ ।। ૫૨ ।।

અંતોમુહુત્ત-મિત્તંપિ ફાસિઅં હુજ્જ જેહિં સમ્મત્તં ।
તેસિં અવડ્ઢ પુગ્ગલ, પરિઅટ્ટો ચેવ સંસારો ।। ૫૩ ।।

ઉસ્સપ્પિણી અણંતા, પુગ્ગલ-પરિઅટ્ટઓ મુણેઅવ્વો ।
તે-ણંતા-તીઅદ્ધા, અણાગયદ્ધા અણંતગુણા ।। ૫૪ ।।

જિણઅજિણ તિત્થઽતિત્થા, ગિહિ અન્ન સલિંગ થીનર નપુંસા
પત્તેય સંયબુદ્ધા, બુદ્ધબોહિય ઇક્કણિક્કા ય ।। ૫૫ ।।

જિણસિદ્ધા અરિહંતા, અજિણસિદ્ધા ય પુંડરિઅપમુહા ।
ગણહારિ તિત્થ સિદ્ધા, અતિત્થસિદ્ધા ય મરુદેવી ।। ૫૬ ।।

ગિહિલિંગ સિદ્ધ ભરહો, વક્કલચીરી ય અન્નલિંગમ્મિ ।
સાહૂ સલિંગસિદ્ધા થી-સિદ્ધા ચંદણા-પમુહા ।। ૫૭ ।।

પુંસિદ્ધા ગોયમાઈ, ગાંગેયાઈ નપુંસયા સિદ્ધા ।
પત્તેય-સયંબુદ્ધા, ભણિયા કરકંડુ-કવિલાઈ ।। ૫૮ ।।

તહ બુદ્ધબોહિ ગુરુબોહિયા ય ઇગસમય એગ સિદ્ધા ય ।
ઇગ સમયે વિ અણેગા, સિદ્ધા તે-ણેગ સિદ્ધા ય ।। ૫૯ ।।

જઇઆઇ હોઇ પુચ્છા, જિણાણ મગ્ગંમિ ઉત્તરં તઇયા ।
ઇક્કસ્સ નિગોયસ્સ, અણંતભાગો ય સિદ્ધિ - ગઓ ।। ૬૦ ।।

શ્રી દંડક પ્રકરણ

: આદ્યાક્ષરો :

ननेसंदिच [૫], सगजोदेअं [૧૦], थासनासजो [૧૫], वेअेपथा'अन्ना' [૨૦], इउसं'अस'ति [૨૫], 'असु'पुवेविच [૩૦], मसंपपुपु [૩૫], तेगवेपवा-संसि [૪૨]

નમિઉ ચઉવીસ જિણે, તસ્સુત્ત-વિયાર-લેસ-દેસણાઓ ।
દંડગ-પએહિં તે ચ્ચિય, થોસામિ સુણેહ ભો ભવ્વા ।। ૧ ।।

નેરઇઆ અસુરાઇ, પુઢવાઇ-બેઇંદિયાદઓ ચેવ ।
ગબ્ભય-તિરિય-મણુસ્સા, વંતર-જોઇસિય-વેમાણી ।। ૨ ।।

સંખિત્તયરી ઉ ઇમા, સરીર-મોગાહણા ય સંઘયણા ।
સન્ના સંઠાણ કસાય, લેસિંદિય દુસમુગ્ઘાયા ।। ૩ ।।

દિટ્ઠી દંસણ નાણે, જોગુ-વઓગો-વવાય ચવણ ઠિઇ ।
પજ્જત્તિ કિમાહારે, સન્નિગઈ આગઈ વેએ ।। ૪ ।।

ચઉ ગબ્ભ-તિરિય વાઉસુ, મણુઆણં પંચ સેસ તિસરીરા ।
થાવરચઉગે દુહઓ, અંગુલઅસંખભાગતણૂ ।। ૫ ।।

સવ્વેસિં પિ જહન્ના, સાહાવિય અંગુલસ્સ અસંખંસો ।
ઉક્કોસ પણસયધણુ, નેરઇયા સત્ત હત્થ સુરા ।। ૬ ।।

ગબ્ભતિરિ સહસ જોયણ, વણસ્સઈ અહિય જોયણસહસ્સં ।
નર તેઇંદિ તિગાઉ, બેઇંદિય જોયણે બાર ।। ૭ ।।

જોયણ-મેગં ચઉરિંદિ દેહ-મુચ્ચત્તણં સુએ ભણિઅં ।
વેઉવ્વિય-દેહં પુણ, અંગુલ-સંખં સમારંભે ।। ૮ ।।

દેવ નર અહિયલકૂખં, તિરિયાણં નવ ય જોયણ-સયાઇં ।
દુગુણં તુ નારયાણં, ભણિયં વેઉવ્વિય-સરીરં ।। ૯ ।।

અંતમુહુત્તં નિરએ, મુહુત્ત ચત્તારિ તિરિય-મણુએસુ ।
દેવેસુ અદ્ધમાસો, ઉક્કોસ વિઉવ્વણા-કાલો ।। ૧૦ ।।

થાવરસુર-નેરઇઆ, અસ્સંઘયણા ય વિગલ-છેવટ્ઠા ।
સંઘયણ-છગ્ગં ગબ્ભય-નર-તિરિએસુ વિ મુણેયવ્વં ।। ૧૧ ।।

સવ્વેસિં ચઉ દહ વા, સન્ના સવ્વે સુરા ય ચઉરંસા ।
નર તિરિય છ સંઠાણા, હુંડા વિગલિંદિ-નેરઇયા ।। ૧૨ ।।

નાણાવિહ ધય સૂઈ, બુબ્બુય વણ વાઉ તેઉ અપકાયા ।
પુઢવી મસૂર-ચંદા-કારાસંઠાણઓ ભણિયા ।। ૧૩ ।।

સવ્વે વિ ચઉકસાયા, લેસછગ્ગં ગબ્ભતિરિય મણુએસુ ।
નારય-તેઉ વાઉ, વિગલા વેમાણિય તિલેસા ।। ૧૪ ।।

જોઇસિય તેઉલેસા, સેસા સવ્વેવિ હુંતિ ચઉલેસા ।
ઇંદિયદારં સુગમં, મણુઆણં સત્ત સમુગ્ઘાયા ।। ૧૫ ।।

વેયણ કસાય મરણે, વેઉવ્વિય તેયએ ય આહારે ।
કેવલિ ય સમુગ્ઘાયા, સત્ત ઇમે હુંતિ સન્નીણં ।। ૧૬ ।।

એગિંદિયાણ કેવલ, તેઉ-આહારગ વિણા ઉ ચત્તારિ ।
તે વેઉવ્વિય વજ્જા, વિગલા-સન્નીણ તે ચેવ ।। ૧૭ ।।

પણ ગબ્ભતિરિસુરેસુ, નારય વાઊસુ ચઉર તિય સેસે ।
વિગલ દુદિટ્ઠી થાવર, મિચ્છત્તિ સેસ તિય દિટ્ઠી ।। ૧૮ ।।

થાવરબિતિસુ અચક્ખૂ, ચઉરિંદિસુ તદ્દુગં સુએ ભણિઅં ।
મણુઆ ચઉ દંસણિણો, સેસેસુ તિગં તિગં ભણિયં ।। ૧૯ ।।

અન્નાણ નાણ તિયતિય, સુર તિરિ નિરએ થિરે અનાણદુગં ।
નાણન્નાણ દુ વિગલે, મણુએ પણ નાણ તિ અનાણા ।। ૨૦ ।।

ઇક્કારસ સુર-નિરએ, તિરિએસુ તેર પન્નર મણુએસુ ।
વિગલે ચઉ પણ વાએ, જોગતિયં થાવરે હોઇ ।। ૨૧ ।।

[સચ્ચેઅર મીસ અસચ્ચમોસ, મણ વય વિઉવ્વિઆહારે ।
ઉરલં મીસા કમ્મણ, ઈઅ જોગા દેસિયા સમયે ।। ૨૧ ।।]

ઉવઓગા મણુએસુ, બારસ નવ નિરય તિરિય દેવેસુ ।
વિગલદુગે પણ છક્કં, ચઉરિંદિસુ થાવરે તિયગં ।। ૨૨ ।।

સંખમસંખા સમયે, ગબ્ભય તિરિ વિગલ નારય સુરા ય ।
મણુઆ નિયમા સંખા, વણ-ણંતા થાવર અસંખા ।। ૨૩ ।।

[તિ અન્નાણ નાણ પણ ચઉ, દંસણબાર જિઅલક્ખણુવઓગા ।
ઈઅ બારસ ઉવઓગ, ભણિયા તેલુક્કદંસીહિં ।। ૨૩ ।।]

અસન્નિ નર અસંખા, જહ ઉવવાએ તહેવ ચવણે વિ ।
બાવીસ સગ તિ દસવાસ સહસ્સ ઉક્કિટ્ઠ પુઢવાઇ ।। ૨૪ ।।

તિદિણગ્ગિ તિપલ્લાઊ નરતિરિ સુર નિરય સાગર તિતીસા
વંતર પલ્લં જોઇસ, વરિસલક્ખાહિયં પલિયં ।। ૨૫ ।।

અસુરાણ અહિય અયરં, દેસૂણદુપલ્લયં નવ નિકાયે ।
બારસવાસુણ પણદિણ, છમ્માસુક્કિટ્ઠ વિગલાઊ ।। ૨૬ ।।

પુઢવાઇ-દસ પયાણં, અંતમુહુત્તં જહન્ન આઉઠિઇ ।
દસસહસવરિસઠિઇઆ, ભવણાહિવનિરયવંતરિઆ ।। ૨૭ ।।

વેમાણિય જોઇસિયા, પલ્લતયટ્ઠંસ આઉઆ હુંતિ, ।
સુરનરતિરિનિરએસુ છ, પજ્જત્તી થાવરે ચઉગં ।। ૨૮ ।।

વિગલે પંચ પજ્જત્તી, છદ્દિસિઆહાર હોઇ સવ્વેસિં ।
પણગાઇ-પયે ભયણા, અહ સન્નિ તિયં ભણિસ્સામિ ।। ૨૯ ।।

ચઉવિહસુરતિરિએસું, નિરએસુ અ દીહકાલિગી સન્ના ।
વિગલે હેઉવએસા, સન્નારહિયા થિરા સવ્વે ।। ૩૦ ।।

મણુઆણ દીહકાલિય, દિટ્ઠીવાઓવએસિયા કેવિ ।
પજ્જપણતિરિમણુઅચ્ચિય, ચઉવિહદેવેસુ ગચ્છંતિ ।। ૩૧ ।।

સંખાઉ પજ્જ પણિંદિ, તિરિય-નરેસુ તહેવ પજ્જત્તે ।
ભૂ-દગ-પત્તેયવણે, એએસુ ચ્ચિય સુરાગમણું ।। ૩૨ ।।

પજ્જત્તસંખગબ્ભય, તિરિયનરા નિરયસત્તગે જંતિ ।
નિરય ઉવટ્ટા એએસુ, ઉવવજ્જંતિ ન સેસેસુ ।। ૩૩ ।।

પુઢવી-આઉ-વણસ્સઇ-મજ્ઝે નારયવિવજ્જિયા જીવા ।
સવ્વે ઉવવજ્જંતિ, નિય નિય કમ્માણુમાણેણં ।। ૩૪ ।।

પુઢવાઇ-દસ પએસું, પુઢવી આઊ વણસ્સઈ જંતિ ।
પુઢવાઇદસપએહિ ય, તેઊ-વાઊસુ ઉવવાઓ ।। ૩૫ ।।

તેઊવાઊ-ગમણું, પુઢવી-પમુહંમિ હોઇ પયનવગે ।
પુઢવાઇઠાણદસગા, વિગલાઇતિયં તહિં જંતિ ।। ૩૬ ।।

ગમણા-ગમણું ગબ્ભય, તિરિયાણું સયલજીવઠાણેસુ ।
સવ્વત્થ જંતિ મણુઆ, તેઊવાઊહિં નો જંતિ ।। ૩૭ ।।

વેયતિય તિરિ-નરેસુ, ઇત્થી પુરિસો ય ચઉવિહ-સુરેસુ ।
થિરવિગલનારએસુ, નપુંસવેઓ હવઇ એગો ।। ૩૮ ।।

પજ્જ મણુ બાયરગ્ગી, વેમાણિયભવણનિરયવંતરિયા ।
જોઇસ ચઉ પણતિરિયા, બેઇંદિય તેઇંદિય ભૂ આઊ ।। ૩૯ ।।

વાઊ વણસ્સઈ ચ્ચિય, અહિયા અહિયા કમેણિમે હુંતિ ।
સવ્વેવિ ઇમે ભાવા, જિણા મએ ણંતસો પત્તા ।। ૪૦ ।।

સંપઇ તુમ્હ ભત્તસ્સ, દંડગ પય ભમણ ભગ્ગહિયયસ્સ ।
દંડતિય-વિરય-સુલહું, લહુ મમ દિંતુ મુક્ખપયં ।। ૪૧ ।।

સિરિજિણહંસ મુણીસર, રજ્જે સિરિધવલચંદ - સીસેણ, ।
ગજસારેણ લિહિયા, એસા વિન્નત્તિ અપ્પહિયા ।। ૪૨ ।।

શ્રી લઘુસંગ્રહણી પ્રકરણ

: આદ્યાક્ષરો :

નખંન'અહ'બ [૫], જોવિપસગા [૧૦], ભદોસોચહિ [૧૫], ચચમાવિચ [૨૦], ગંએકુચસી [૨૫], છજોચસખં [૩૦]

નમિય જિણં સવ્વન્નું, જગપુજ્જં જગગુરું મહાવીરં ।
જંબૂદ્દીવપયત્થે, વુચ્છં સુત્તા સપરહેઉ ।। ૧ ।।

ખંડા જોયણ વાસા, પવ્વય કૂડા ય તિત્થ સેઢીઓ ।
વિજય-દ્દહ-સલિલાઓ, પિંડેસિં હોઇ સંઘયણી ।। ૨ ।।

નઉઅસયં ખંડાણં, ભરહ-પમાણેણ ભાઇએ લક્ખે ।
અહવા નઉઅ-સયગુણં, ભરહપમાણં હવઇ લક્ખં ।। ૩ ।।

અહવિગ ખંડે ભરહે, દો હિમવંતે અ હેમવઈ ચઉરો ।
અટ્ઠ મહાહિમવંતે, સોલસ ખંડાઇં હરિવાસે ।। ૪ ।।

બત્તીસં પુણ નિસઢે, મિલિઆ તેસટ્ઠિ બીયપાસે વિ ।
ચઉસટ્ઠી ઉ વિદેહે, તિરાસિપિંડે ઉ નઉય-સયં ।। ૫ ।।

જોયણ પરિમાણાઇં, સમચઉરંસાઇં ઇત્થ ખંડાઇં ।
લક્ખસ્સ ય પરિહીએ, તપ્પાયગુણે ય હુંતેવ ।। ૬ ।।

વિક્ખંભ વગ્ગ દહગુણ, કરણી વટ્ટસ્સ પરિરઓ હોઇ ।
વિક્ખંભ પાય ગુણિઓ, પરિરઓ તસ્સ ગણિય-પયં ।। ૭ ।।

પરિહી તિલક્ખ સોલસ, સહસ્સ દો ય સય સત્તવીસહિયા ।
કોસ તિગટ્ઠાવીસં, ધણુસય તેરંગુલદ્ધહિઅં ।। ૮ ।।

સત્તેવ ય કોડિ સયા, નઉઆ છપ્પન્ન સય-સહસ્સાઇં ।
ચઉનઉયં ચ સહસ્સા, સયં દિવડ્ઢં ચ સાહિયં ।। ૯ ।।

ગાઉઅ-મેગં પનરસ, ધણૂસયા તહ ધણૂણિ પન્નરસ ।
સટ્ઠિં ચ અંગુલાઇં, જંબૂદીવસ્સ ગણિયપયં ।। ૧૦ ।।

ભરહાઇ સત્ત વાસા, વિયઢ્ઢ ચઉ ચઉરતિંસ વટ્ટિયરે ।
સોલસ વક્ખારગિરી, દો ચિત્ત વિચિત્ત દો જમગા ।। ૧૧ ।।

દોસય કણય-ગિરીણં, ચઉ ગયદંતા ય તહ સુમેરૂ ય ।
છ વાસહરા પિંડે, એગુણસત્તરિ સયા દુન્નિ ।। ૧૨ ।।

સોલસ વક્ખારેસુ, ચઉ ચઉ કૂડા ય હુંતિ પત્તેયં ।
સોમણસ ગંધમાયણ, સત્તટ્ઠ ય રુપ્પિ-મહાહિમવે ।। ૧૩ ।।

ચઉતીસવિયઢ્ઢેસુ, વિજ્જુપ્પહ-નિસઢ-નીલવંતેસુ ।
તહ માલવંત સુરગિરિ, નવ નવ કૂડાઇં પત્તેયં ।। ૧૪ ।।

હિમ સિહરિસુ ઇક્કારસ, ઇય ઇગસટ્ઠીગિરિસુ કૂડાણં ।
એગત્તે સવ્વધણં, સય ચઉરો સત્તસટ્ઠી ય ।। ૧૫ ।।

ચઉ સત્ત અટ્ઠ-નવગે - ગારસ-કૂડેહિં ગુણહ જહસંખં ।
સોલસ દુ દુ ગુણયાલં, દુવે ય સગસટ્ઠિ સય-ચઉરો ।। ૧૬ ।।

ચઉતીસં વિજએસું, ઉસહકૂડા અટ્ઠ મેરુજંબુમ્મિ ।
અટ્ઠ ય દેવકુરાએ, હરિકૂડ હરિસ્સહે સટ્ઠી ।। ૧૭ ।।

માગહવરદામપભાસ, તિત્થ વિજયેસુ એરવય-ભરહે ।
ચઉતીસા તિહિં ગુણિયા, દુરુત્તર-સયં તુ તિત્થાણં ।। ૧૮ ।।

વિજ્જાહર-અભિઓગિય, સેઢીઓ દુન્નિ દુન્નિ વેઅઢ્ઢે ।
ઇય ચઉગુણ ચઉતીસા, છત્તીસસયં તુ સેઢીણં ।। ૧૯ ।।

ચક્કી-જેઅવ્વાઇં, વિજયાઇં ઇત્થ હુંતિ ચઉતીસા ।
મહદહ છપ્પઉમાઈ, કુરુસુ દસગંતિ સોલસગં ।। ૨૦ ।।

ગંગા સિંધૂ રત્તા, રત્તવઈ ચઉ નઈઓ પત્તેયં ।
ચઉદસહિં સહસ્સેહિં, સમગં વચ્ચંતિ જલહિંમિ ।। ૨૧ ।।

એવં અબ્ભિંતરિયા, ચઉરો પુણ અટ્ઠવીસ સહસ્સેહિં ।
પુણરવિ છપ્પન્નેહિં, સહસ્સેહિં જંતિ ચઉ સલિલા ।। ૨૨ ।।

કુરુમજ્ઝે ચઉરાસી, સહસ્સાઇં તહ ય વિજય સોલસસુ, ।
બત્તીસાણ નઈણં, ચઉદસસહસ્સાઇં પત્તેયં. ।। ૨૩ ।।

ચઉદસ સહસ્સ ગુણિઆ, અડતીસ નઇઓ વિજય મજ્ઝિલ્લા
સીઓયાએ નિવડંતિ, તહય સીયાઇ એમેવ ।। ૨૪ ।।

સીયા સીઓયા વિય, બત્તીસસહસ્સ પંચ-લક્ખેહિં ।
સવ્વે ચઉદસ-લક્ખા, છપ્પન્ન-સહસ્સ-મેલવિયા ।। ૨૫ ।।

છજ્જોયણે સકોસે, ગંગા-સિંધૂણ વિત્થરો મૂલે ।
દસ ગુણિઓ પજ્જંતે, ઇય દુદુ ગુણણેણ સેસાણં ।। ૨૬ ।।

જોયણ સયમુચ્ચિટ્ઠા, કણયમયા સિહરિ-ચુલ્લ હિમવંતા ।
રુપ્પિમહાહિમવંતા, દુસઉચ્ચા રુપ્પ-કણયમયા ।। ૨૭ ।।

ચત્તારિ જોયણસએ, ઉચ્ચિટ્ઠો નિસઢ નીલવંતો ય ।
નિસઢો તવણિજ્જમઓ, વેરુલિઓ નીલવંતગિરી ।। ૨૮ ।।

સવ્વેવિ પવ્વયવરા, સમયક્ખિત્તંમિ મંદરવિહૂણા ।
ધરણિતલે ઉવગાઢા, ઉસ્સેહ ચઉત્થભાયંમિ ।। ૨૯ ।।

ખંડાઇ ગાહાહિં, દસહિં દારેહિં જંબુદીવસ્સ ।
સંઘયણી સમ્મત્તા, રઇયા હરિભદ્ર-સૂરિહિં ।। ૩૦ ।।

શ્રી ચૈત્યવંદન ભાષ્ય

: આદ્યાક્ષરો :

વંદઇચદ [૫], તિતિઘઅંઅં [૧૦], ભાન્હઉવ 'અન્નુ' [૧૫], ચમુપંપસ [૨૦], ઇવંન 'અન્ને' ૫ [૨૫], 'અડ'ઇન 'અટ્ઠ'વ [૩૦], પદુ 'અબ્ભુ'દુથો [૩૫], દોદુ'અબ્ભુ'નાપ [૪૦], પનપતિતિ [૪૫], નઆબી 'અસ'ચ [૫૦], ના'અહિ'પાચ 'અન્ન' [૫૫], ઘોસિઈપપ-તંઇસ [૬૩]

વંદિત્તુ વંદણિજ્જે, સવ્વે ચિઇવંદણાઇ સુવિયારં ।
બહુ વિત્તિ-ભાસ-ચુણ્ણી, સુયાણુસારેણ વુચ્છામિ ।। ૧ ।।

દહતિગ-અહિગમ પણગં, દુદિસિ-તિહુગ્ગહ-તિહા ઉ વંદણયા
પણિવાય-નમુક્કારા, વન્ના સોલ-સય-સીયાલા ।। ૨ ।।

ઇગસીઇ સયં તુ પયા, સગનઉઈ સંપયાઉ પણ દંડા, ।
બાર અહિગાર ચઉ વંદણિજ્જ, સરણિજ્જ ચઉહ જિણા ।। ૩ ।।

ચઉરો થુઈ નિમિત્તટ્ઠ, બાર હેઉ અ સોલ આગારા ।
ગુણવીસ દોસ ઉસ્સગ્ગ માણ થુત્તં ચ સગવેલા ।। ૪ ।।

દસ આસાયણ-ચાઓ, સવ્વે ચિઇવંદણાઈ ઠાણાઇં ।
ચઉવીસ દુવારેહિં, દુસહસ્સા હુંતિ ચઉસયરા ।। ૫ ।।

તિન્નિ નિસીહી તિન્નિ ઉ, પયાહિણા તિન્નિ ચેવ ય પણામા
તિવિહા પૂયા ય તહા, અવત્થ-તિય-ભાવણં ચેવ ।। ૬ ।।

તિદિસિ નિરિક્ખણ-વિરઈ, પયભૂમિ-પમજ્જણં ચ તિક્ખુત્તો ।
વન્નાઇ-તિયં મુદ્દા-તિયં ચ તિવિહં ચ પણિહાણં ।। ૭ ।।

ઘર-જિણહર-જિણપૂયા, વાવારચ્ચાયઓ નિસીહિ-તિગં ।
અગ્ગ-દ્વારે મજ્ઝે, તઇયા ચિઇ-વંદણા-સમએ ।। ૮ ।।

અંજલિબદ્ધો અદ્ધોણઓ અ પંચંગઓ અ તિ પણામા ।
સવ્વત્થ વા તિવારં સિરાઇ-નમણે પણામ-તિયં ।। ૯ ।।

અંગગ્ગભાવ-ભેયા, પુપ્ફાહારથુઈહિં પૂયતિગં ।
પંચુવયારા અટ્ઠો-વયાર સવ્વોવયારા વા ।। ૧૦ ।।

ભાવિજ્જ અવત્થતિયં, પિંડત્થ પયત્થ રૂવ-રહિયત્તં ।
છઉમત્થ કેવલિત્તં, સિદ્ધત્તં ચેવ તસ્સત્થો ।। ૧૧ ।।

ન્હવણચ્ચગેહિં છઉમત્થ-વત્થ પડિહારગેહિં કેવલિયં ।
પલિયંકુસ્સગ્ગેહિ અ, જિણસ્સ ભાવિજ્જ સિદ્ધત્તં ।। ૧૨ ।।

ઉદ્ધાહો તિરિઆણં, તિદિસાણ નિરિક્ખણં ચઇજ્જહવા ।
પચ્છિમ-દાહિણ-વામાણ, જિણમુહન્નત્થ-દિટ્ઠિ-જુઓ ।।૧૩।।

વન્નતિયં વન્નત્થા - લંબણમાલંબણં તુ પડિમાઈ ।
જોગ-જિણ-મુત્તસુત્તી, મુદ્દાભેએણ મુદ્દત્તિયં ।। ૧૪ ।।

અનુન્નંતરિઅંગુલિ-કોસાગારેહિ દોહિં હત્થેહિં ।
પિટ્ઠોવરિ કુપ્પર, સંઠિએહિં તહ જોગમુદ્દત્તિ ।। ૧૫ ।।

ચત્તારિ અંગુલાઇં, પુરઓ ઊણાઇં જત્થ પચ્છિમઓ ।
પાયાણં ઉસ્સગ્ગો, એસા પુણ હોઇ જિણમુદ્દા ।। ૧૬ ।।

મુત્તાસુત્તી મુદ્દા, જત્થ સમા દોવિ ગબ્ભિઆ હત્થા ।
તે પુણ નિલાડદેસે, લગ્ગા અન્ને અલગ્ગત્તિ ।। ૧૭ ।।

પંચંગો પણિવાઓ, થયપાઢો હોઇ જોગમુદ્દાએ ।
વંદણ જિણમુદ્દાએ, પણિહાણં મુત્તસુત્તીએ ।। ૧૮ ।।

પણિહાણાતિગં ચેઇઅ-મુણિવંદણ-પત્થણાસરૂવં વા ।
મણ-વય-કાએગત્તં, સેસ-તિયત્થો ય પયુત્તિ ।। ૧૯ ।।

સચ્ચિત્તદવ્વમુજ્ઝણ - મચ્ચિત્તમણુજ્ઝણં મણેગત્તં ।
છગ-સાડિ ઉત્તરાસંગુ અંજલી સિરસિ જિણ-દિટ્ઠે ।। ૨૦ ।।

છઅ પંચવિહાભિગમો, અહવા મુચ્ચંતિ રાયચિણ્હાઇં ।
ખગ્ગં છત્તોવાણહ, મઉડં ચમરે અ પંચમએ ।। ૨૧ ।।

વંદંતિ જિણે દાહિણ, દિસિટ્ઠિઆ પુરિસ વામદિસિ નારી ।
નવકર જહન્ન સટ્ઠિકર, જિટ્ઠ મજ્ઝુગ્ગહો સેસો ।। ૨૨ ।।

નમુકારેણ જહન્ના, ચિઇવંદણ મજ્ઝ દંડ-થુઇ-જુઅલા ।
પણ દંડ-થુઈ-ચઉક્કગ, થયપણિહાણેહિં ઉક્કોસા ।। ૨૩ ।।

અન્ને બિંતિ છગેણં, સક્ક-ત્થએણં જહન્ન-વંદણાયા ।
તદ્દુગ-તિગેણ મજ્ઝા, ઉક્કોસા ચઉહિં પંચહિં વા ।। ૨૪ ।।

પણિવાઓ પંચંગો, દો જાણૂ કરદુગુત્તમંગં ચ ।
સમુહત્થ નમુક્કારા, છગ દુગ તિગ જાવ અટ્ઠસયં ।। ૨૫ ।।

અડસટ્ઠિ અટ્ઠવીસા, નવનઉયસયં ચ દુસય-સગનઉયા ।
દોગુણતીસ દુસટ્ઠા, દુસોલ અડનઉયસય દુવન્નસયં ।। ૨૬ ।।

છઅ નવકાર-ખમાસમણ, ઇરિઅ-સક્કત્થઆઇ દેઉસુ ।
પણિહાણેસુ અ અદુરુત્ત, વન્ન સોલસય સીયાલા ।। ૨૭ ।।

નવ બત્તીસ તિત્તીસા, તિચત્ત અડવીસ સોલ વીસ પયા ।
મંગલ ઇરિયા-સક્કત્થયાઇસુ એગસીઇસયં ।। ૨૮ ।।

અટ્ઠટ્ઠ નવટ્ઠ ય અટ્ઠવીસ, સોલસ ય વીસ વીસામા ।
કમસો મંગલ-ઇરિયા, સક્કત્થયાઈસુ સગનઉઈ ।। ૨૯ ।।

વણ્ણટ્ઠસટ્ઠિ નવ પય, નવકારે અટ્ઠ સંપયા તત્થ ।
સગ સંપય પય તુલ્લા, સત્તરક્ખર અટ્ઠમી દુ પયા ।। ૩૦ ।।

પણિવાય અક્ખરાઇં, અટ્ઠાવીસં તહા ય ઇરિયાએ ।
નવનઉઅ-મક્ખરસયં, દુતીસ પય સંપયા અટ્ઠ ।। ૩૧ ।।

દુગ દુગ છગ ચઉ છગ પણ, છગાર છગ છરિય-સંપયાઇપયા
ઇચ્છા ઇરિ ગમ પાણા, જે મે એગિંદિ અભિ તસ્સ ।। ૩૨ ।।

અબ્ભુવગમો નિમિત્તં, ઓહે-અરહેઉ-સંગહે પંચ ।
જીવ-વિરાહણ-પડિક્કમણભેયઓ તિન્નિ ચૂલાએ ।। ૩૩ ।।

દુ-તિ-ચઉ પણ પણ પણ દુ, ચઉતિપયસક્કત્થયસંપયાઇપયા
નમુ-આઇગ પુરિસો લોગુ અભય ધમ્મપ્પજિણસવ્વં ।। ૩૪ ।।

થોઅવ્વ સંપયા ઓહ, ઇયરહેઉ-વઓગ તદ્ધેઉ ।
સવિસેસુવઓગ સરૂવહેઉ નિયસમ-ફલય મુક્ખે ।। ૩૫ ।।

દો સગનઉઆ વન્ના, નવસંપય પય તિત્તીસ સક્કત્થએ ।
ચેઇયથયટ્ઠ-સંપય, તિચત્ત-પય વન્ન-દુસયગુણતીસા ।। ૩૬ ।।

દુ છ સગ નવ તિય છ ચ્ચઉ-છપ્પય ચિઇસંપયા પયા પઢમા ।
અરિહં વંદણ સદ્ધા, અન્ન સુહુમ એવ જા તાવ ।। ૩૭ ।।

અબ્ભુવગમો નિમિત્તં, હેઉ છગ બહુ વયંત આગારા ।
આગંતુગ આગારા, ઉસ્સગ્ગાવહિ સરૂવટ્ઠ ।। ૩૮ ।।

નામથયાઇસુ સંપય, પયસમ અડવીસ સોલ વીસ કમા ।
અદ્ધરુત્ત-વન્ન દોસટ્ઠ દુસયસોલટ્ઠનઉઅસયં ।। ૩૯ ।।

પણિહાણિ દુવન્નસયં, કમેણ સગતિ ચઉવીસ તિત્તીસા ।
ગુણતીસ અટ્ઠવીસા, ચઉતી-સિગતીસ બાર ગુરુ વન્ના ।।૪૦ ।।

પણ દંડા સક્કત્થય, ચેઇઅ નામ સુઅ સિદ્ધથય ઇત્થ ।
દો ઇગ દો દો પંચ ય, અહિગારા બારસ કમેણ ।। ૪૧ ।।

નમુ જેઅ અ અરિહં લોગ સવ્વ પુક્ખ તમ સિદ્ધ જો દેવા ।
ઉજિંજ ચત્તા વેઆ, વચ્ચગ અહિગાર પઢમપયા ।। ૪૨ ।।

પઢમ-હિગારે વંદે, ભાવજિણે બીયએ ઉ દવ્વજિણે ।
ઇગચેઇય-ઠવણ જિણે, તઇય ચઉત્થંમિ નામજિણે ।। ૪૩ ।।

તિહુઅણ-ઠવણ જિણે પુણ, પંચમએ વિહરમાણ જિણ છટ્ઠે ।
સત્તમએ સુયનાણં, અટ્ઠમએ સવ્વ-સિદ્ધથુઈ ।। ૪૪ ।।

તિત્થાહિવ-વીરથુઈ, નવમે દસમે ય ઉજ્જયંત થુઈ ।
અટ્ઠાવયાઇ ઇગદિસિ, સુદિટ્ઠિસુર-સમરણા ચરિમે ।। ૪૫ ।।

નવ અહિગારા ઇહ લલિઅવિત્થરાવિત્તિમાઇઅણુસારા ।
તિન્નિ સુય-પરંપરયા, બીઓ દસમો ઇગારસમો ।। ૪૬ ।।

આવસ્સય-ચુણ્ણીએ, જં ભણિયં સેસયા જહિચ્છાએ ।
તેણં ઉજ્જિંતાઇ વિ, અહિગારા સુયમયા ચેવ ।। ૪૭ ।।

બીઓ સુયત્થયાઈ, અત્થઓ વન્નિઓ તહિં ચેવ ।
સક્કત્થયંતે પઢિઓ, દવ્વારિહ-વસરિ પયડત્થો ।। ૪૮ ।।

અસઢાઈન્નાણવજ્જં, ગીઅત્થ-અવારિઅં તિ મજ્ઝત્થા ।
આયરણા વિ હુ આણત્તિ વયણઓ સુબહુ મન્નંતિ ।। ૪૯ ।।

ચઉ વંદણિજ્જ જિણ મુણિ, સુય સિદ્ધા ઇહ સુરાઇ સરણિજ્જા
ચઉહ જિણા નામ ઠવણ દવ્વ ભાવ જિણ-ભેએણં ।। ૫૦ ।।

નામજિણા જિણનામા, ઠવણજિણા પુણ જિણિંદપડિમાઓ ।
દવ્વજિણા જિણજીવા, ભાવજિણા સમવસરણત્થા ।। ૫૧ ।।

અહિગય-જિણ-પઢમથુઈ, બીયા સવ્વાણ તઇઅ નાણસ્સ ।
વેયાવચ્ચગરાણં, ઉવઓગત્થં ચઉત્થથુઇ ।। ૫૨ ।।
પાવખવણત્થ ઇરિઆઇ, વંદણવત્તિઆઇ છ નિમિત્તા ।
પવયણ-સુર-સરણત્થં, ઉસ્સગ્ગો ઇઅ નિમિત્તટ્ઠ ।। ૫૩ ।।
ચઉ તસ્સ ઉત્તરીકરણ - પમુહ સદ્ધાઇઆ ય પણ હેઉ ।
વેયાવચ્ચગરત્તાઇ તિન્નિ ઇઅ હેઉ બારસગં ।। ૫૪ ।।
અન્નત્થયાઇ બારસ, આગારા એવમાઇયા ચઉરો ।
અગણી-પણિંદિ છિંદણ-બોહિ-ખોભાઇ ડક્કો ય ।। ૫૫ ।।
ઘોડગ લય ખંભાઈ, માલુ-દ્ધી નિઅલ સબરિ ખલિણ વહૂ ।
લંબુત્તર થણ સંજઇ, ભમુહંગુલિ વાયસ કવિટ્ઠો ।। ૫૬ ।।
સિરકંપ મૂઅ વારુણિ, પેહત્તિ ચઇજ્જ દોસ ઉસ્સગ્ગે ।
લંબુત્તર થણ સંજઇ, ન દોસ સમણીણ સવહુ સડ્ઢીણં ।। ૫૭ ।।
ઇરિ ઉસ્સગ્ગપમાણં, પણવીસુસ્સાસ અટ્ઠ સેસેસુ ।
ગંભીર-મહુર-સદ્દં, મહત્થ-જુત્તં હવઇ થુત્તં ।। ૫૮ ।।
પડિકમણે ચેઇય જિમણ ચરિમપડિકમણ સુઅણ પડિબોહે ।
ચિઇવંદણ ઇઅ જઇણો, સત્ત ઉ વેલા અહોરત્તે ।। ૫૯ ।।
પડિકમઓ ગિહિણોવિ હુ, સગવેલા પંચવેલ ઇઅરસ્સ ।
પૂઆસુ તિસંઝાસુ અ, હોઇ તિ-વેલા જહન્નેણં ।। ૬૦ ।।
તંબોલ પાણ ભોયણ, વાણહ મેહુન્ન સુઅણ નિટ્ઠવણં ।
મુત્તુ-ચ્ચારં જૂઅં, વજ્જે જિણનાહ-જગઈએ ।। ૬૧ ।।
ઇરિનમુકાર નમુત્થુણ, અરિહંત થુઇ લોગ સવ્વ થુઇ પુક્ખ ।
થુઇ સિદ્ધા વેઆ થુઇ, નમુત્થુ જાવંતિ થય જયવી ।। ૬૨ ।।
સવ્વોવાહિ-વિસુદ્ધં, એવં જો વંદએ સયા દેવે ।
દેવિંદવિંદ-મહિઅં, પરમપયં પાવઇ લહું સો ।। ૬૩ ।।

શ્રી ગુરુવંદન ભાષ્ય

: આદ્યાક્ષરો :

ગુજઆતવં [૫], કપઆપવં [૧૦], સીપાઆમાવિ [૧૫], પપદોકિદિ [૨૦], પાઆદોવેદિ [૨૫], બઇગુ 'અક્ખે'ગુ [૩૦], ચપઇછંપુ [૩૫], તનોઇઇએ 'અપ્પ' [૪૧],

ગુરુવંદણ-મહ તિવિહં, તં ફિટ્ટા છોભ બારસાવત્તં ।
સિરનમણાઇસુ પઢમં, પુણ્ણ-ખમાસમણ-દુગિ બીઅં ।। ૧ ।।

જહ દૂઓ રાયાણં, નમિઉં કજ્જં નિવેઇઉં પચ્છા ।
વીસજ્જિઓ વિ વંદિઅ, ગચ્છઇ એમેવ ઇત્થ દુગં ।। ૨ ।।

આયારસ્સ ઉ મૂલં, વિણઓ સો ગુણવઓ અ પડિવત્તી ।
સા ય વિહિ-વંદણાઓ, વિહી ઇમો બારસાવત્તે ।। ૩ ।।

તઇયં તુ છંદણ-દુગે, તત્થ મિહો આઇમં સયલસંઘે ।
બીયં તુ દંસણીણ ય, પયટ્ઠિઆણં ચ તઇયં તુ ।। ૪ ।।

વંદણ-ચિઇ-કિઇકમ્મં, પૂઆકમ્મં ચ વિણયકમ્મં ચ ।
કાયવ્વં કસ્સ વ ? કેણ વાવિ ? કાહેવ ? કઇ ખુત્તો ? ।। ૫ ।।

કઇ ઓણયં કઇ સિરં, કઇહિં વ આવસ્સએહિં પરિસુદ્ધં ? ।
કઇ દોસ વિપ્પમુક્કં, કિઇકમ્મં કીસ કીરઇ વા ।। ૬ ।।

પણનામ પણાહરણા, અજુગ્ગ પણ જુગ્ગપણ ચઉ અદાયા ।
ચઉદાય પણનિસેહા, ચઉ અણિસેહટ્ઠકારણયા ।। ૭ ।।

આવસ્સય મુહણંતય, તણુપેહ-પણીસ-દોસ બત્તીસા ।
છગુણ ગુરુઠવણ દુગ્ગહ, દુછવીસક્ખર ગુરુ પણીસા ।। ૮ ।।

પય અડવન્ન છઠાણા, છગુરુવયણા આસાયણ-તિત્તીસં ।
દુવિહી દુવીસ-દારેહિં ચઉસયા બાણઉઇ ઠાણા ।। ૯ ।।

વંદણયં ચિઇકમ્મં, કિઇકમ્મં પૂઅકમ્મ વિણય કમ્મં ।
ગુરુવંદણ પણ નામા, દવ્વે ભાવે દુહાહરણા (દુહોહેણ) ।। ૧૦ ।।

સીયલય ખુડ્ડએ વીર કન્હ સેવગ દુ પાલએ સંબે ।
પંચેએ દિટ્ઠંતા, કિઇકમ્મે દવ્વ-ભાવેહિં ।। ૧૧ ।।

પાસત્થો ઓસન્નો, કુસીલ સંસત્તઓ અહાછંદો, ।
દુગ-દુગ તિ દુગણેગવિહા, અવંદણિજ્જા જિણમયંમિ ।। ૧૨ ।।

આયરિય ઉવજ્ઝાએ, પવત્તિ થેરે તહેવ રાયણિએ ।
કિઇકમ્મ નિજ્જરટ્ઠા, કાયવ્વ-મિમેસિં પંચણહં ।। ૧૩ ।

માય પિઅ જિટ્ઠભાયા, ઓમાવિ તહેવ સવ્વ રાયણિએ ।
કિઇકમ્મ ન કારિજ્જા, ચઉસમણાઇ કુણંતિ પુણો ।। ૧૪ ।।

વિક્ખિત્ત પરાહુત્તે, અ પમત્તે મા કયાઇ વંદિજ્જા ।
આહારં નીહારં, કુણમાણે કાઉ-કામે અ ।। ૧૫ ।।

પસંતે આસણત્થે અ, ઉવસંતે ઉટ્ઠિએ ।
અણુન્નવિત્તુ મેહાવી, કિઇકમ્મં પઉંજઈ ।। ૧૬ ।।

પડિકમણે, સજ્ઝાએ, કાઉસ્સગ્ગા-વરાહ પાહુણએ ।
આલોયણ સંવરણે, ઉત્તમટ્ઠે ય વંદણયં ।। ૧૭ ।।

દોવણય-મહાજાયં, આવત્તા બાર ચઉસિર તિગુત્તં ।
દુપવેસિગ નિક્ખમણં, પણવીસાવસય કિઇકમ્મે ।। ૧૮ ।।

કિઇકમ્મંપિ કુણંતો, ન હોઇ કિઇકમ્મ-નિજ્જરા-ભાગી ।
પણવીસા-મન્નયરં, સાહૂ ઠાણં વિરાહંતો ।। ૧૯ ।।

દિટ્ઠિ-પડિલેહ એગા, છ ઉઢ્ઢ-પપ્ફોડ તિગ-તિગંતરિઆ ।
અક્ખોડ પમજ્જણયા, નવ નવ મુહપત્તિ પણવીસા ।। ૨૦ ।।

પાયાહિણેણ તિઅ તિઅ, વામેઅર બાહુ સીસ મુહ હિયએ
અંસુટ્ઠાહો પિટ્ઠે, ચઉ છપ્પય દેહ-પણવીસા ।। ૨૧ ।।

આવસ્સએસુ જહ જહ, કુણઇ પયત્તં અહીણ-મઇરિત્તં ।
તિવિહ-કરણોવઉત્તો, તહ તહ સે નિજ્જરા હોઇ ।। ૨૨ ।।

દોસ અણાઢિઅ થદ્ધિઅ, પવિદ્ધ પરિપિંડિઅં ચ ટોલગઇં ।
અંકુસ કચ્છભ-રિંગિઅ, મચ્છુવ્વત્તં મણપઉટ્ઠં ।। ૨૩ ।।

વેઇયબદ્ધ ભયંતં, ભય ગારવ મિત્ત કારણા તિન્નં ।
પડિણીય રુટ્ઠ તજ્જિઅ, સઢ હીલિઅ વિપલિઉં-ચિયયં ।।૨૪।।

દિટ્ઠમદિટ્ઠં સિંગં, કર તમ્મોઅણ અણિદ્ધણાલિદ્ધં ।
ઊણં ઉત્તરચૂલિઅ, મૂઅં ઢઢ્ઢર ચુડલિયં ચ. ।। ૨૫ ।।

બત્તીસદોસ-પરિસુદ્ધં, કિઇકમ્મં જો પઉંજઇ ગુરૂણં ।
સો પાવઇ નિવ્વાણં, અચિરેણ વિમાણવાસં વા. ।। ૨૬ ।।

ઇહ છચ્ચ ગુણા વિણઓ - વયાર માણાઇભંગ ગુરુપૂઆ ।
તિત્થયરાણ ય આણા, સુઅધમ્મા-રાહણા કિરિયા. ।। ૨૭ ।।

ગુરુગુણજુત્તં તુ ગુરું, ઠાવિજ્જા અહવ તત્થ અક્ખાઈ ।
અહવા નાણાઇ-તિઅં, ઠવિજ્જ સક્ખં ગુરુઅભાવે ।। ૨૮ ।।

અક્ખે વરાડએ વા, કટ્ઠે પુત્થે અ ચિત્તકમ્મે અ ।
સબ્ભાવ-મસબ્ભાવં, ગુરુઠવણા-ઇત્તરાવકહા ।। ૨૯ ।।

ગુરુવિરહંમિ ઠવણા, ગુરૂવએસોવદંસણત્થં ચ ।
જિણવિરહંમિ જિણબિંબ-સેવણા-મંતણં સહલં ।। ૩૦ ।।

ચઉદિસિ ગુરુગ્ગહો ઇહ, અહુટ્ઠ તેરસ કરે સપરપક્ખે ।
અણણુન્નાયસ્સ સયા, ન કપ્પએ તત્થ પવિસેઉં ।। ૩૧ ।।

પણ તિગ બારસ દુગ તિગ, ચઉરો છટ્ઠાણ પય ઇગુણતીસં ।
ગુણતીસ સેસ આવસ્સયાઇ સવ્વપય અડવન્ના ।। ૩૨ ।।

ઇચ્છા ય અણુન્નવણા, અવ્વાબાહં ચ જત્ત જવણા ય ।
અવરાહ-ખામણા વિ ય, વંદણ-દાયસ્સ છટ્ઠાણા ।। ૩૩ ।।

છંદેણ-ણુજાણામિ, તહત્તિ તુબ્ભંપિ વટ્ટએ એવં ।
અહમવિ ખામેમિ તુમં, વયણાઇં વંદણરિહસ્સ ।। ૩૪ ।

પુરઓ પક્ખાસન્ને, ગંતા ચિટ્ઠણ નિસીઅણા-યમણે ।
આલોયણ પડિસુણણે, પુવ્વા-લવણે અ આલોએ ।। ૩૫ ।।

તહ ઉવદંસ નિમંતણ, ખદ્ધા-યયણે તહા અપડિસુણણે ।
ખદ્ધત્તિ ય તત્થ ગએ, કિં તુમ તજ્જાય નોસુમણે ।। ૩૬ ।।

નો સરસિ કહં છિત્તા, પરિસંભિત્તા અણુટ્ઠિયાઇ કહે ।
સંથાર-પાયઘટ્ટણ, ચિટ્ઠુ-ચ્ચ-સમાસણે આવિ ।। ૩૭ ।।

ઇરિયા કુસુમિણુસગ્ગો, ચિઇવંદણ પુત્તિ વંદણા-લોયં ।
વંદણ ખામણ વંદણ, સંવર ચઉછોભ દુસજ્ઝાઓ ।। ૩૮ ।।

ઇરિયા ચિઇવંદણ પુત્તિ વંદણં ચરિમ-વંદણા-લોયં, ।
વંદણ ખામણ ચઉછોભ, દિવસુસ્સગ્ગો દુસજ્ઝાઓ ।। ૩૯ ।।

એયં કિઇકમ્મ-વિહિં, જુંજંતા ચરણ-કરણ-માઉત્તા ।
સાહૂ ખવંતિ કમ્મં, અણેગભવ-સંચિય-મણંતં ।। ૪૦ ।।

અપ્પમઇ ભવ્વ-બોહત્થ ભાસિયં વિવરીયં ચ જમિહ મએ ।
તં સોહંતુ ગિયત્થા, અણભિનિવેસી અમચ્છરિણો ।। ૪૧ ।।

શ્રી પચ્ચક્ખાણ ભાષ્ય

: આદ્યાક્ષરો :

દ'અણા'નઉભ [૫], પનપતત [૧૦], ઇચખુ 'અસ'ખા [૧૫], દોચ 'અન્ન' 'અન્ન' 'અન્ન' [૨૦], 'અન્ન' દુપોવિસા [૨૫], આખલેપખી [૩૦], ઘપનિતિપૂ [૩૫], દુદતિવિવિ [૪૦], કુમએફાપા-ઇપપ [૪૮],

દસ પચ્ચક્ખાણ ચઉવિહિ, આહાર દુવીસગાર અદુરુત્તા ।
દસ વિગઇ તીસ વિગઈ-ગય દુહભંગા છ સુદ્ધિ ફલં ।। ૧ ।।
અણાગય-મઇક્કંતં, કોડીસહિયં નિયંટિ અણગારં ।
સાગાર નિરવસેસં, પરિમાણકડં સકે અદ્ધા ।। ૨ ।।
નવકારસહિઅ પોરિસિ, પુરિમડ્ઢે-ગાસણે-ગઠાણે અ ।
આયંબિલ અભતટ્ઠે, ચરિમે અ અભિગ્ગહે વિગઈ ।। ૩ ।।
ઉગ્ગએ સૂરે અ નમો, પોરિસિ પચ્ચક્ખ ઉગ્ગએ સૂરે ।
સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમં, અભત્તટ્ઠં પચ્ચખાઇ ત્તિ ।। ૪ ।।
ભણઇ ગુરૂ સીસો પુણ, પચ્ચક્ખામિ ત્તિ એવ વોસિરઇ ।
ઉવઓગિત્થ પમાણં, ન પમાણં વંજણચ્છલણા ।। ૫ ।।
પઢમે ઠાણે તેરસ, બીએ તિન્નિ ઉ તિગાઇ તઇઅંમિ ।
પાણસ્સ ચઉત્થંમિ, દેસવગાસાઇ પંચમએ ।। ૬ ।।
નમુ પોરિસિ સઢ્ઢા, પુરિમ-વઢ્ઢ અંગુટ્ઠમાઇ અડ તેર ।
નિવિ વિગઇં બિલ તિય તિય, દુ ઇગાસણ એગઠાણાઇ ।। ૭ ।।
પઢમંમિ ચઉત્થાઈ, તેરસ બીયંમિ તઇય પાણસ્સ ।
દેસવગાસં તુરિએ, ચરિમે જહ સંભવં નેયં ।। ૮ ।।

તહ મજ્જ પચ્ચક્ખાણેસુ ન પિહુ સૂરુગ્ગ-યાઇ વોસિરઇ ।
કરણવિહી ઉ ન ભન્નઇ, જહાવસીયાઇ બિઅછ્ઠે ।। ૯ ।।

તહ તિવિહ પચ્ચક્ખાણે, ભન્નંતિ અ પાણગસ્સ આગારા ।
દુવિહાહારે અચ્ચિત્ત, ભોઇણો તહ ય ફાસુજલે ।। ૧૦ ।।

ઇત્તુચ્ચિય ખવણંબિલ-નિવિયાઇસુ ફાસુયં ચિય જલં તુ ।
સઢ્ઢા વિ પિયંતિ તહા, પચ્ચક્ખંતિ ય તિહાહારં ।। ૧૧ ।।

ચઉહાહારં તુ નમો, રત્તિંપિ મુણીણ સેસ તિહ-ચઉહા ।
નિસિ પોરિસિ પુરિમેગાસણાઇ સઢ્ઢાણ દુતિ-ચઉહા ।। ૧૨ ।।

ખુહપસમ-ખમેગાગી, આહારિ વ એઇ દેઇ વા સાયં ।
ખુહિઓ વ ખિવઇ કુટ્ઠે, જં પંકુવમં તમાહારો ।। ૧૩ ।।

અસણે મુગ્ગો-ચણ-સત્તુ-મંડ-પય-ખજ્જ-રબ્બ-કંદાઇ ।
પાણે કંજિય જવ કયર, કક્કડો-દગ સુરાઇજલં ।। ૧૪ ।।

ખાઇમે ભત્તોસ ફલાઇ સાઇમે સુંઢિ જીર અજમાઈ ।
મહુ ગુડ તંબોલાઈ, અણહારે મોય નિંબાઈ ।। ૧૫ ।।

દો નવકારિ છ પોરિસિ, સગ પુરિમઢ્ઢે છગાસણે અટ્ઠ ।
સત્તેગઠાણિ અંબિલિ, અટ્ઠ પણ ચઉત્થિ છ પ્પાણે ।। ૧૬ ।।

ચઉ ચરિમે ચઉ-ભિગ્ગહિ, પણ પાવરણે નવટ્ઠ નિવ્વીએ ।
આગારુક્ખિત્ત વિવેગ મુત્તું દવ વિગઈ નિયમિટ્ઠ ।। ૧૭ ।।

અન્ન સહ દુ નમુકારે, અન્ન સહ પ્પચ્છ દિસ ય સાહુ સવ્વ
પોરિસિ છ સઢ્ઢપોરિસિ, પુરિમઢ્ઢે સત્ત સમહતરા ।। ૧૮ ।।

અન્ન સહસ્સાગારિ અ, આઉંટણ ગુરુ અ પારિ મહ સવ્વ ।
એગ બિઆસણિ અટ્ઠ ઉ, સગ છગઠાણે અઉંટ વિણા ।।૧૯ ।।

અન્ન સહ લેવા ગિહ, ઉક્ખિત્ત પડુચ્ચ પારિ મહ સવ્વ ।
વિગઈ નિવ્વિગએ નવ, પડુચ્ચ વિણુ અંબિલે અટ્ઠ ।। ૨૦ ।।

અન્ન સહ પારિ મહ સવ્વ, પંચ ખવણે છ પાણિ લેવાઈ ।
ચઉ ચરિમંગુટ્ઠાઈ, ભિગ્ગહિ અન્ન સહ મહ સવ્વ ।। ૨૧ ।।

દુદ્ધ મહુ મજ્જ તિલ્લં, ચઉરો દવવિગઇ ચઉર પિંડદવા ।
ઘય ગુલ દહિયં પિસિયં, મક્ખણ પક્કન્ન દો પિંડા ।। ૨૨ ।।

પોરિસિ સઢ્ઢ-અવડ્ઢં, દુભત્ત નિવ્વિગઇ પોરિસાઇ સમા ।
અંગુટ્ઠ-મુટ્ઠિ-ગંઠી, - સચિત્ત દવ્વાઇ-ભિગ્ગહિયં ।। ૨૩ ।।

વિસ્સરણ-મણાભોગો, સહસાગારો સયં મુહપવેસો ।
પચ્છન્નકાલ મેહાઇ દિસિ-વિવજ્જાસુ દિસિમોહો ।। ૨૪ ।।

સાહુવયણ ઉગ્ઘાડા, પોરિસિ તણુ-સુત્થયા સમાહિત્તિ ।
સંઘાઇકજ્જ મહત્તર, ગિહત્થ-બંદાઇ સાગારી ।। ૨૫ ।।

આઉંટણ-મંગાણં, ગુરુ-પાહુણ-સાહુ ગુરુઅભુટ્ઠાણં ।
પરિઠાવણાવિહિ-ગહિએ, જઈણ પાવરણિ કડિપટ્ટો ।। ૨૬ ।।

ખરડિય લૂહિઅ ડોવાઇ લેવ સંસટ્ઠ ડુચ્ચ મંડાઈ ।
ઉક્ખિત્ત પિંડ વિગઈણ, મક્ખિયં અંગુલીહિ મણા ।। ૨૭ ।।

લેવાડં આયામાઇ ઇઅર સોવીરમચ્છ-મુસિણજલં ।
ધોઅણ બહુલ સસિત્થં, ઉસ્સેઇમ ઇઅર સિત્થ વિણા ।। ૨૮ ।।

પણ ચઉ ચઉ ચઉ દુ દુવિહ, છ ભક્ખ દુદ્ધાઇ વિગઇ ઇગવીસં
તિ દુ તિ ચઉવિહ અભક્ખા, ચઉ મહુમાઇ વિગઇ બાર ।। ૨૯ ।।

ખીર ઘય દહિઅ તિલ્લં, ગુડ (લ) પક્કન્નં છ ભક્ખ વિગઇઓ
ગો-મહિસિ-ઉટ્ટિ-અય-એલગાણ પણ દુદ્ધ અહ ચઉરો ।। ૩૦ ।।

ઘય દહિઆ- ઉટ્ટિ-વિણા, તિલ સરિસવ અયસિલટ્ટ તિલ્લચઉ
દવગુડ પિંડગુડા દો, પક્કન્નં તિલ્લ-ઘય-તલિયં ।। ૩૧ ।।

પયસાડિ-ખીર-પેયા-વલેહિ દુદ્ધટ્ઠિ દુદ્ધ વિગઇગયા ।
દક્ખ બહુ અપ્પ તંદુલ, તચ્ચુન્નં-બિલસહિઅ દુદ્ધે ।। ૩૨ ।।

નિબ્ભંજણ વીસંદણ, પક્કોસહિતરિય કિટ્ટિ પક્કઘયં ।
દહિએ કરંબ સિહરિણિ, સલવણ-દહિ ઘોલ ઘોલવડા ।। ૩૩ ।।

તિલકુટ્ટી નિબ્ભંજણ, પક્કતિલ પક્કુસહિ તરિય તિલ્લમલી ।
સક્કર ગુલવાણય પાય ખંડ અદ્ધકઢિ ઇક્ખુરસો ।। ૩૪ ।।

પૂરિય તવ પૂઆ બીય પૂઅ તન્નેહ તુરિય ઘાણાઇ ।
ગુલહાણી જલલપ્પસિ, ય પંચમો પૂત્તિકય પૂઓ ।। ૩૫ ।।

દુદ્ધ દહી ચઉરંગુલ, દવ ગુડ ઘય તિલ્લ એગ ભત્તુવરિં ।
પિંડગુલ મક્ખણાણું, અદ્ધામલયં ચ સંસટ્ઠં ।। ૩૬ ।।

દવ્વહ્યા વિગઈ વિગઇ-ગયં પુણો તેણ તં હયં દવ્વં ।
ઉદ્ધરિએ તત્તંમિ ય, ઉક્કિટ્ઠ દવ્વં ઇમં ચન્ને ।। ૩૭ ।।

તિલસક્કુલિ વરસોલાઇ, રાયણંબાઇ, દક્ખવાણાઈ ।
ડોલી તિલ્લાઈ ઇઅ, સરસુત્તમ દવ્વ લેવકડા ।। ૩૮ ।।

વિગઇગયા સંસટ્ઠા, ઉત્તમદવ્વા ય નિવ્વિગઇયંમિ ।
કારણજાયં મુત્તું, કપ્પંતિ ન ભુત્તું જં વુત્તં ।। ૩૯ ।।

વિગઇં વિગઇભીઓ, વિગઇગયં જો અ ભુંજએ સાહૂ ।
વિગઈ વિગઇ-સહાવા, વિગઈ વિગઇં બલા નેઈ ।। ૪૦ ।।

કુત્તિય મચ્છિય ભામર, મહું તિહા કટ્ઠ પિટ્ઠ મજ્જ દુહા ।
જલ થલ ખગ મંસ તિહા, ઘયવ્વ મક્ખણ ચઉ અભક્ખા ।।૪૧

મણ વયણ કાય મણવય, મણતણુ વયતણુ તિજોગિ સગસત્ત
કર કારણુમઇ દુ તિ જુઇ, તિકાલિ સીયાલ-ભંગ-સયં ।। ૪૨ ।।

એયં ચ ઉત્તકાલે, સયં ચ મણ વયણ તણૂહિં પાલણિયં ।
જાણગ-જાણગ પાસ ત્તિ ભંગ ચઉગે તિસુ અણુન્ના ।। ૪૩ ।।

ફાસિય પાલિય સોહિય, તીરિય કિટ્ટિય આરાહિઅ છ સુદ્ધં ।
પચ્ચક્ખાણં ફાસિય, વિહિણોચિય-કાલિ જં પત્તં ।। ૪૪ ।।

પાલિય પુણ પુણ સરિયં, સોહિય ગુરુદત્ત સેસ ભોયણઓ ।
તીરિય સમહિય કાલા, કિટ્ટિય ભોયણ સમય સરણા ।। ૪૫ ।।

ઇઅ પડિઅરિઅં આરાહિયં તુ અહવા છ સુદ્ધિ સદ્દહણા ।
જાણણ વિણય-ણુભાસણ, અણુપાલણ ભાવસુદ્ધિત્તિ ।। ૪૬ ।।

પચ્ચક્ખાણસ્સ ફલં, ઇહ પરલોએ ય હોઇ દુવિહં તુ ।
ઇહલોએ ધમ્મિલાઈ દામન્નગ-માઇ પરલોએ ।। ૪૭ ।।

પચ્ચક્ખાણમિણં સેવિઊણ, ભાવેણ જિણવરુદ્દિટ્ઠં ।
પત્તા અણંતજીવા, સાસય-સુક્ખં અણાબાહં ।। ૪૮ ।।

પ્રથમ કર્મગ્રંથ

: આદ્યાક્ષરો :

સિપઇમ'અત્થુ' [૫], 'અક્ખ' ૫ 'અણુ' એચ [૧૦], સુદિઓદંજિ [૧૫], મીસોજાજમા [૨૦], જપુસુગપિં [૨૫], તથાતવગ [૩૦], 'અડ' ઇનિબાઉ [૩૫], જંઓસંકીસ [૪૦], સુનીચપર [૪૫], અણુઅંબંબિપ [૫૦], સુગોસિપગુ [૫૫], ઉદુતિઅવિગુ-જિ [૬૧]

સિરિવીરજિણં વંદિઅ, કમ્મવિવાગં સમાસઓ વુચ્છં ।
કીરઇ જિએણ હેઊહિં, જેણં તો ભન્નએ કમ્મં ।। ૧ ।।

પયઇ - ઠિઇ-રસ-પએસા, તં ચઉહા મોઅગસ્સ દિટ્ઠંતા ।
મૂલપગઇટ્ઠ ઉત્તર -પગઈ અડવન્નસયભેયં ।। ૨ ।।

ઇહ નાણદંસણાવરણ -વેઅમોહાઉ-નામગોઆણિ ।
વિગ્ઘં ચ પણનવદુ-અટ્ઠવીસ ચઉતિસયદુપણવિહં ।। ૩ ।।

મઇસુઅઓહીમણકેવલાણિ, નાણાણિ તત્થ મઇનાણં ।
વંજણવગ્ગહ ચઉહા, મણનયણવિણિંદિયચઉક્કા ।। ૪ ।।

અત્થુગ્ગહ-ઈહાવાય - ધારણા કરણ-માણસેહિં છહા ।
ઇય અટ્ઠવીસ-ભેઅં, ચઉદસહા વીસહા વ સુયં ।। ૫ ।।

અક્ખર સન્ની સમ્મં, સાઈઅં ખલુ સપજ્જવસિઅં ચ ।
ગમિયં અંગપવિટ્ઠં, સત્ત વિ એએ સપડિવક્ખા ।। ૬ ।।

પજ્જયઅક્ખર-પયસંઘાયા પડિવત્તિ તહ ય અણુઓગો ।
પાહુડપાહુડ-પાહુડ -વત્થૂ-પુવ્વા ય સસમાસા ।। ૭ ।।

અણુગામિ વદ્ધમાણાય - પડિવાઈયરવિહા છહા ઓહી ।
રિઉમઇ-વિઉલમઈ મણ - નાણં કેવલમિગવિહાણં ।। ૮ ।।

એસિં જં આવરણં, પડુવ્વ ચક્ખુસ્સ તં તયાવરણં ।
દંસણ ચઉ પણ નિદ્દા, વિત્તિસમં દંસણાવરણં ।। ૯ ।।

ચક્ખૂ દિટ્ઠિઅચક્ખૂ, સેસિંદિઅ-ઓહિકેવલેહિં ચ ।
દંસણમિહ સામન્નં, તસ્સાવરણં તયં ચઉહા ।। ૧૦ ।।

સુહપડિબોહા નિદ્દા, નિદ્દાનિદ્દા ય દુક્ખપડિબોહા ।
પયલા ઠિઓવવિટ્ઠસ્સ પયલપયલા ઉ ચંકમઓ ।। ૧૧ ।।

દિણચિંતિ-અત્થકરણી, થીણદ્ધી અદ્ધચક્કિ-અદ્ધબલા ।
મહુલિત્તખગ્ગધારા -લિહણું વ દુહાઉ વેઅણિઅં ।। ૧૨ ।।

ઓસન્નં સુરમણુએ, સાયમસાયં તુ તિરિઅ-નિરએસુ ।
મજ્જં વ મોહણીઅં, દુવિહં દંસણ-ચરણમોહા ।। ૧૩ ।।

દંસણમોહું તિવિહું, સમ્મં મીસં તહેવ મિચ્છત્તં ।
સુદ્ધં અદ્ધવિસુદ્ધં, અવિસુદ્ધં તં હવઇ કમસો ।। ૧૪ ।।

જિઅઅજિઅપુણ્ણપાવા-સવસંવરબંધમુક્ખનિજ્જરણા ।
જેણં સદ્દહઇ તયં, સમ્મં ખઇગાઇ-બહુભેઅં ।। ૧૫ ।।

મીસા ન રાગદોસો, જિણધમ્મે અંતમુહુ જહા અન્ને ।
નાલિયરદીવ-મણુણો, મિચ્છં જિણધમ્મ-વિવરીઅં ।। ૧૬ ।।

સોલસ કસાય નવ નો-કસાય દુવિહં ચરિત્તમોહણિઅં ।
અણઅપ્પચ્ચક્ખાણા, પચ્ચક્ખાણા ય સંજલણા ।। ૧૭ ।।

જાજીવ વરિસ-ચઉમાસ પક્ખગા નિરયતિરિઅ-નર-અમરા ।
સમ્માણુ-સવ્વવિરઈ, અહખાયચરિત્ત-ઘાયકરા ।। ૧૮ ।।

જલ-રેણુ-પુઢવિ-પવ્વય-રાઈસરિસો ચઉવ્વિહો કોહો ।
તિણિસલયા-કટ્ઠટ્ઠિઅ -સેલત્થંભોવમો માણો ।। ૧૯ ।।

માયાવલેહિ-ગોમુત્તિ - મિંઢસિંગ ઘણવંસિમૂલ-સમા ।
લોહો હલિદ્દખંજણ, કદ્દમકિમિરાગસામાણો (સારિચ્છો) ।। ૨૦

જસ્સુદયા હોઇ જિએ, હાસ રઈ અરઇ સોગ ભય કુચ્છા ।
સનિમિત્તમન્નહા વા, તં ઇહ હાસાઇમોહણિયં ।। ૨૧ ।।

પુરિસિત્થિતદુભયં પઇ, અહિલાસો જવ્વસા હવઇ સો ઉ ।
થી-નર-નપુ-વેઉદઓ, ફુંફુમ-તણ-નગર દાહસમો ।। ૨૨ ।।

સુર નર તિરિ-નિરયાઉ, હડિસરિસં નામકમ્મ ચિત્તિસમં ।
બાયાલ-તિનવઇવિહં, તિઉત્તરસયં ચ સત્તટ્ઠી. ।। ૨૩ ।।

ગઇ-જાઇ તણુ ઉવંગા, બંધણ-સંઘાયણાણિ સંઘયણા ।
સંઠાણ વન્નગંધરસ-ફાસ-અણુપુવ્વિ વિહગગઈ. ।। ૨૪ ।।

પિંડપયડિત્તિ ચઉદસ, પરઘા -ઊસાસ-આયવુજ્જોઅં ।
અગુરુલહુ-તિત્થ નિમિણો-વઘાયમિઅ અટ્ઠ પત્તેઆ ।। ૨૫ ।।

તસ-બાયર-પજ્જત્તં, પત્તેય-થિરં સુભં ચ સુભગં ચ ।
સુસરાઇજ્જજસં, તસ-દસગં થાવરદસં તુ ઇમં ।। ૨૬ ।।

થાવર-સુહુમ-અપજ્જં, સાહારણ-અથિર-અસુભ-દુભગાણિ ।
દુસ્સર-ણાઈજ્જા-જસ-મિઅ નામે સેઅરા વીસં ।। ૨૭ ।।

તસચઉ થિરછક્કં અથિરછક્કં સુહુમતિગ થાવરચઉક્કં ।
સુભગતિગાઇ વિભાસા, તયાઇસંખાહિ પયડીહિં ।। ૨૮ ।।

વન્નચઉ-અગુરુ લહુ ચઉ, તસાઇ-દુ-તિ-ચઉર-છક્કમિચ્ચાઈ ।
ઇઅ અન્નાવિ વિભાસા, તયાઇસંખાહિ પયડીહિં ।। ૨૯ ।।

ગઇઆઈણ ઉ કમસો, ચઉપણ-પણતિપણ-પંચછછક્કં ।
પણદુગ-પણટ્ઠચઉદુગ, ઇઅ ઉત્તરભેય પણસટ્ઠી ।। ૩૦ ।।

અડવીસજુઆ તિનવઇ સંતે વા પનરબંધણે તિસયં ।
બંધણસંઘાયગહો, તણૂસુ સામન્ન-વણ્ણચઉ ।। ૩૧ ।।

ઇઅ સત્તટ્ઠી બંધોદએ ય ન ય સમ્મ-મીસયા બંધે ।
બંધુદએ સત્તાએ, વીસ-દુવીસટ્ઠવણ્ણસયં ।। ૩૨ ।।

નિરયતિરિ-નરસુરગઈ, ઇગબિઅતિઅ-ચઉપણિંદિ જાઈઓ ।
ઓરાલવિઉવ્વાહારગ તેઅકમ્મણ પણસરીરા ।। ૩૩ ।।

બાહૂરુ પિટ્ઠિ સિર ઉર, ઉયરંગ ઉવંગ અંગુલીપમુહા ।
સેસા અંગોવંગા, પઢમતણુતિગસ્સુવંગાણિ ।। ૩૪ ।।

ઉરલાઇ-પુગ્ગલાણું, નિબદ્ધ-બજ્ઝંતયાણ સંબંધં ।
જં કુણઇ જઉસમં તં, બંધણ-મુરલાઇતણુનામા ।। ૩૫ ।।

જં સંઘાયઇ, ઉરલાઇ-પુગ્ગલે તિ(ત)ણગણં વ દંતાલી ।
તં સંઘાયં બંધણ-મિવ તણુનામેણ પંચવિહં ।। ૩૬ ।।

ઓરાલવિઉવ્વાહારયાણ-સગ-તેઅ-કમ્મજુત્તાણં ।
નવ બંધણાણિ ઇઅર દુ, સહિયાણં તિન્નિ તેસિં ચ ।। ૩૭ ।।

સંઘયણમટ્ઠિનિચઓ, તં છદ્ધા વજ્જરિસહનારાયં ।
તહ રિસહનારાયં, નારાયં અદ્ધનારાયં ।। ૩૮ ।।

કીલિય છેવટ્ટં ઇહ, રિસહો પટ્ટો અ કીલિઆ વજ્જં ।
ઉભઓ મક્કડબંધો નારાયં ઇમમુરાલંગે ।। ૩૯ ।।

સમચઉરંસં નિગ્ગોહ સાઇ ખુજ્જાઇ વામણં હુંડં ।
સંઠાણા વણ્ણા કિણ્હ, નીલ-લોહિઅ-હલિદ્દ-સિઆ ।। ૪૦ ।।

સુરહિદુરહી રસા પણ, તિત્ત-કડુ-કસાય-અંબિલા-મહુરા ।
ફાસા ગુરુલહુ-મિઉખર -સીઉણ્હ-સિણિદ્ધરુક્ખઠા ।। ૪૧ ।।

નીલ-કસિણં દુગંધં, તિત્તં કડુઅં ગુરું ખરં રુક્ખં ।
સીઅં ચ અસુહનવગં, ઇક્કારસગં સુભં સેસં ।। ૪૨ ।।

ચઉહગઇવ્વ-ણુપુવ્વી, ગઇપુવ્વિદુગં તિગં નિયાઉજુઅં ।
પુવ્વીઉદઓ વક્કે, સુહઅસુહવસુક્કવિહગગઈ ।। ૪૩ ।।

પરઘા-ઉદયા પાણી, પરેસિં બલિણંપિ હોઇ દુદ્ધરિસો ।
ઊસસણ-લદ્ધિજુત્તો, હવેઇ ઊસાસનામ-વસા ।। ૪૪ ।।

રવિબિંબે ઉ જિઅંગં, તાવજુઅં આયવાઉ ન ઉ જલણે ।
જમુસિણફાસસ્સ તહિં, લોહિઅવણણસ્સ ઉદઉત્તિ ।। ૪૫ ।।

અણુસિણપયાસરૂવં, જિઅંગમુજ્જોઅએ ઇહુજ્જોઆ ।
જઇ-દેવુત્તરવિક્કિઅ, જોઇસ-ખજ્જોઅમાઇવ્વ ।। ૪૬ ।।

અંગં ન ગુરુ ન લહુઅં, જાયઇ જીવસ્સ અગુરુલહુઉદયા ।
તિત્થેણ તિહુઅણસ્સવિ, પુજ્જો સે ઉદઓ કેવલિણો ।। ૪૭ ।।

અંગોવંગ-નિઅમણં, નિમ્માણં કુણઇ સુત્તહારસમં ।
ઉવઘાયા ઉવહમ્મઇ, સતણુવયવ-લંબિગાઈહિં ।। ૪૮ ।।

બિતિચઉપણિંદિઅતસા, બાયરઓ બાયરા જિઆ થૂલા ।
નિઅનિઅપજ્જત્તજુઆ, પજ્જત્તા લદ્ધિ-કરણેહિં ।। ૪૯ ।।

પત્તેઅતણૂ પત્તે -ઉદએણં દંતઅટ્ઠિમાઇ થિરં ।
નાભુવરિ સિરાઇ સુહં, સુભગાઓ સવ્વજણઇટ્ઠો ।। ૫૦ ।।

સુસરા મહુરસુહઝુણી, આઇજ્જા સવ્વલોય-ગિજ્ઝવઓ ।
જસઓ જસ-કિત્તીઓ, થાવરદસગં વિવજ્જત્થં ।। ૫૧ ।।

ગોઅં દુહુચ્ચનીઅં, કુલાલ ઇવ સુઘડભુંભલાઈઅં ।
વિગ્ઘં દાણે લાભે, ભોગુવભોગેસુ વિરિએ અ ।। ૫૨ ।।

સિરિહરિઅ-સમં એઅં, જહ પડિકૂલેણ તેણ રાયાઈ ।
ન કુણઇ દાણાઈઅં, એવં વિગ્ઘેણ જીવો વિ ।। ૫૩ ।।

પડિણીઅત્તણ-નિન્હવ, - ઉવઘાય-પઓસ-અંતરાએણં ।
અચ્ચાસાયણયાએ, આવરણદુગં જિઓ જયઇ ।। ૫૪ ।।

ગુરુભત્તિ ખંતિ-કરુણા, વય-જોગ-કસાય વિજય-દાણજુઓ ।
દઢધમ્માઈ અજ્જઇ, સાયમસાયં વિવજ્જયઓ ।। ૫૫ ।।

ઉમ્મગ્ગદેસણા-મગ્ગ-નાસણા-દેવદવ્વહરણેહિં ।
દંસણમોહં જિણમુણિ-ચેઇઅ-સંઘાઇ-પડિણીઓ ॥ ૫૬ ॥

દુવિહંપિ ચરણમોહં, કસાયહાસાઇ-વિસય-વિવસમણો ।
બંધઇ નિરયાઉ મહા-રંભપરિગ્ગહ-રઓ રુદ્દો ॥ ૫૭ ॥

તિરિઆઉ ગૂઢહિઅઓ, સઢો સસલ્લો તહા મણુસ્સાઉ ।
પયઈઇ તણુકસાઓ, દાણરુઈ મજ્ઝિમગુણો અ ॥ ૫૮ ॥

અવિરયમાઇ સુરાઉં, બાલતવોકામનિજ્જરો જયઇ ।
સરલો અગારવિલ્લો, સુહનામં અન્નહા અસુહં ॥ ૫૯ ॥

ગુણપેહી મયરહિઓ, અજઝયણ-જ્ઝાવણારુઈ નિચ્ચં ।
પકુણઇ જિણાઇભત્તો, ઉચ્ચં નીઅં ઇઅરહા ઉ ॥ ૬૦ ॥

જિણપૂઆ-વિગ્ઘયરો, હિંસાઇ-પરાયણો જયઇ વિગ્ઘં ।
ઇઅ કમ્મવિવાગોયં, લિહિઓ દેવિંદસૂરીહિં ॥ ૬૧ ॥

બીજો કર્મગ્રંથ

: સૂત્ર-સંક્ષેપ :

તમિઅભિનઅણ [૫], સતેગુઅડસ [૧૦], અનિચઉસુમી [૧૫], મઅટ્ઠસસંસ [૨૦], તિદૂતએસ [૨૫], અપ્પુખથાતસુ [૩૦], પસંબિન [૩૪]

તહ થુણિમો વીરજિણં, જહ ગુણઠાણેસુ સયલકમ્માઇં ।
બંધુદઓદીરણયા-સત્તાપત્તાણિ ખવિઆણિ ॥ ૧ ॥

મિચ્છે સાસણ મીસે અવિરય દેસે પમત્ત અપમત્તે ।
નિઅટ્ટિ અનિઅટ્ટિ, સુહુમુવસમ ખીણસજોગિઅજોગિગુણા ॥ ૨

અભિનવકમ્મગ્ગહણં, બંધો ઓહેણ તત્થ વીસસયં ।
તિત્થયરાહારગદુગ-વજ્જં મિચ્છંમિ સતરસયં ।। ૩ ।।

નરયતિગ જાઇથાવર - ચઉ હુંડાયવ-છિવટ્ઠ-નપુ મિચ્છં ।
સોલંતો ઇગહિઅસય, સાસણિ તિરિથીણદુહગતિગં ।। ૪ ।।

અણમજ્ઝાગિઇસંઘયણ - ચઉનિઉજ્જોઅ-કુખગઇત્થિત્તિ ।
પણવીસંતો મીસે, ચઉસયરિ દુઆઉઅ-અબંધા ।। ૫ ।।

સમ્મે સગસયરિ જિણાઉ બંધિ વઇરનરતિઅબિઅકસાયા ।
ઉરલદુગંતો દેસે, સત્તટ્ઠી તિઅકસાયંતો ।। ૬ ।।

તેવટ્ઠિ પમત્તે સોગ, અરઇ અથિરદુગ અજસ અસ્સાયં ।
વુચ્છિજ્જ છચ્ચ સત્ત વ, નેઇ સુરાઉં જયા નિટ્ઠં ।। ૭ ।।

ગુણસટ્ઠિ અપમત્તે, સુરાઉ બંધંતુ જઇ ઇહાગચ્છે ।
અન્નહ અટ્ઠાવન્ના જં આહારગદુગં બંધે ।। ૮ ।।

અડવન્ન અપુવ્વાઇંમિ, નિદ્દદુગંતો છપન્ન પણ ભાગે ।
સુરદુગ-પણિંદિ-સુખગઇ, -તસનવ ઉરલવિણુ તણુવંગા ।। ૯

સમચઉરનિમિણજિણવન્ન -અગુરુલહુચઉછલંસિ તીસંતો ।
ચરમે છવીસબંધો, હાસ-રઈ-કુચ્છ-ભય-ભેઓ ।। ૧૦ ।।

અનિઅટ્ટિ-ભાગપણગે, ઇગેગહીણો દુવીસવિહબંધો ।
પુમ સંજલણ-ચઉણ્હં, કમેણ છેઓ સતર સુહુમે ।। ૧૧ ।।

ચઉદંસણુચ્ચજસનાણ વિગ્ઘદસગંતિ સોલસુચ્છેઓ ।
તિસુ સાયબંધ છેઓ, સજોગિ બંધંતુણંતો અ ।। ૧૨ ।।

ઉદઓ વિવાગવેઅણ-મુદીરણમપત્તિ ઇહ દુવીસસયં ।
સતરસયં મિચ્છે મીસ, -સમ્મ-આહાર-જિણણુદયા ।। ૧૩ ।।

સુહુમતિગાયવ મિચ્છં, મિચ્છંતં સાસણે ઇગારસયં ।
નિરયાણુપુવ્વિ-ણુદયા, અણથાવર-ઇગવિગલઅંતો ।। ૧૪ ।।

મીસે સયમણુપુવ્વી - ણુદયા મીસોદએણ મીસંતો ।
ચઉસયમજએ સમ્મા - ણુપુવ્વિખેવા બિઅકસાયા ।। ૧૫ ।।

મણુતિરિણુપુવ્વિ વિઉવટ્ઠ દુહગઅણાઇજ્જદુગસતરછેઓ ।
સગસીઇ દેસિ તિરિગઇ -આઉ નિઉજ્જોઅતિકસાયા ।। ૧૬ ।।

અટ્ઠચ્છેઓ ઇગસી, પમત્તિ આહારજુઅ (ગ)લ -પક્ખેવા ।
થીણતિગાહારગદુઅ -છેઓ છસ્સયરિ અપમત્તે ।। ૧૭ ।।

સમ્મત્તંતિમસંઘયણ-તિગચ્છેઓ બિસત્તરિ અપુવ્વે ।
હાસાઇછક્ક-અંતો, છસટ્ઠિ અનિઅટ્ટિ વેઅતિગં ।। ૧૮ ।।

સંજલણતિગં છ-છેઓ, સટ્ઠિ સુહુમંમિ તુરિઅલોભંતો ।
ઉવસંતગુણે ગુણસટ્ઠિ રિસહનારાયદુગંઅંતો ।। ૧૯ ।।

સગવન્ન ખીણદુચરિમિ, નિદ્દદુગંતો અ ચરિમિ પણવન્ના ।
નાણંતરાયદંસણ, -ચઉ છેઓ સજોગિ બાયાલા ।। ૨૦ ।।

તિત્થુદયા ઉરલા-થિર, -ખગઇદુગ પરિત્તતિગ છ સંઠાણા ।
અગુરુલહુ-વન્નચઉનિમિણ -તેઅકમ્માઇ સંઘયણં ।। ૨૧ ।।

દૂસર સૂસર સાયા, -સાએગયરં ચ તીસવુચ્છેઓ ।
બારસ અજોગિ સુભગાઇજ્જ -જસન્નયરવેઅણિઅં ।। ૨૨ ।।

તસતિગપણિંદિમણુઆઉ ગઇજિણુચ્ચંતિચરિમસમયંતો ।
ઉદઉવ્વુદીરણા ૫૨ -મપમત્તાઇ-સગગુણેસુ ।। ૨૩ ।।

એસા પયડિતિગૂણા, વેયણિયાહારજુઅલ-થીણતિગં ।
મણુઆઉ પમત્તંતા, અજોગિ અણુદીરગો ભયવં ।। ૨૪ ।।

સત્તા કમ્માણ ઠિઈ, બંધાઈલદ્ધ-અત્તલાભાણં ।
સંતે અડયાલસયં, જા ઉવસમુ વિજિણુ બિઅતઇએ ।। ૨૫ ।।

અપ્પુવ્વાઇચઉક્કે, અણતિરિનિરયાઉ વિણુ બિયાલસયં ।
સમ્માઇચઉસુ સત્તગ -ખયંમિ છગચત્તસયમહવા ।। ૨૬ ।।

ખવગં તુ પપ્પ ચઉસુવિ, પણયાલં નિરયતિરિસુરાઉ વિણા ।
સત્તગવિણુ અડતીસં, જા અનિઅટ્ટી-પઢમભાગો ।। ૨૭ ।।

થાવરતિરિનિયાયવ-દુગ થીણતિગેગ વિગલ સાહારં ।
સોલખઓ દુવીસસયં, બિઅંસિ બિઅતિઅકસાયંતો ।। ૨૮ ।।

તઇઆઇસુ ચઉદસતેર બારછપણ-ચઉતિહિયસય કમસો ।
નપુઇત્થિહાસછગપુંસ તુરિઅકોહ મય-માય-ખઓ ।। ૨૯ ।।

સુહુમિ દુસય લોહંતો, ખીણદુચરિમેગસય દુનિદ્દખઓ ।
નવનવઇ ચરિમસમએ, ચઉદંસણ-નાણવિગ્ઘંતો ।। ૩૦ ।।

પણસીઇ સજોગિ અજોગિ દુચરિમે દેવખગઇગંધદુગં ।
ફાસટ્ઠ વન્નરસતણુ-બંધણસંઘાયપણ નિમિણં ।। ૩૧ ।।

સંઘયણઅથિરસંઠાણ-છક્ક અગુરુલહુચઉ અપજ્જત્તં ।
સાયં વ અસાયં વા, પરિત્તુવંગતિગ સુસર નિઅં ।। ૩૨ ।।

બિસયરિખઓ અ ચરિમે, તેરસમણુઅતસતિગજસાઇજ્જં ।
સુભગ-જિણુચ્ચ-પણિંદિઅ -સાયાસાએગયર-છેઓ ।। ૩૩ ।।

નરઅણુપુવ્વિવિણા વા, બારસ ચરિમસમયંમિ જો ખવિઉં ।
પત્તો સિદ્ધિં દેવિંદ - વંદિઅં નમહ તં વીરં ।। ૩૪ ।।

ત્રીજો કર્મગ્રંથ

: આદ્યાક્ષરો :

બંગજિઅણસુ [૫], વિઅજિઅણવિઈ [૧૦], નિરછઓઆ [૧૫],અણસુસંમઅડ [૨૦], પઓતેસતિ [૨૫],

બંધવિહાણ-વિમુક્કં, વંદિય સિરિવદ્ધમાણ-જિણચંદં ।
ગઇ-આઈસું વુચ્છં, સમાસઓ બંધસામિત્તં ।। ૧ ।।

ગઇ ઇંદિએ ય કાએ, જોએ વેએ કસાય નાણે ય ।
સંજમ દંસણ લેસા, ભવ સમ્મે સન્નિ આહારે ।। ૨ ।।

જિણ સુરવિઉવાહારદુ, દેવાઉ ય નિરય સુહુમ વિગલતિગં ।
એગિંદિ થાવરાયવ-નપુ મિચ્છં હુંડ છેવટ્ઠં ।। ૩ ।।

અણમજ્ઝાગિઇસંઘયણ કુખગઇનિયઇત્થિદુહગથીણતિગં ।
ઉજ્જોઅ તિરિદુગં તિરિ, -નરાઉ નરઉરલદુગ - રિસહં ।। ૪ ।।

સુરઇગુણવીસવજ્જં, ઇગસઉઓહેણ બંધહિં નિરયા ।
તિત્થ વિણા મિચ્છિ સયં, સાસણિ નપુચઉવિણા છનુઇ ।। ૫ ।।

વિણુઅણછવીસ મીસે, બિસયરિ સમ્મંમિ જિણનરાઉજુઆ ।
ઇઅ રયણાઇસુ ભંગો, પંકાઇસુ તિત્થયર-હીણો ।। ૬ ।।

અજિણમણુઆઉ ઓહે, સત્તમિએ નરદુગુચ્ચવિણુ મિચ્છે ।
ઇગનવઈ સાસાણે, તિરિઆઉ નપુંસચઉ વજ્જં ।। ૭ ।।

અણચઉવીસ વિરહિઆ, સનરદુગુચ્ચા ય સયરિ મીસદુગે ।
સતરસઓ ઓહિ મિચ્છે, પજ્જતિરિઆ વિણુ જિણાહારં ।। ૮

વિણુ નિરયસોલ સાસણિ, સુરાઉ અણએગતીસ વિણુ મીસે ।
સસુરાઉ સયરિ સમ્મે, બીઅકસાએ વિણા દેસે ।। ૯ ।।

ઇય ચઉગુણેસુ વિ નરા, પરમજયા સજિણઓહુ દેસાઈ ।
જિણઇક્કારસહીણં નવસય અપજ્જ-તિરિઅનરા ।। ૧૦ ।।

નિરયવ્વ સુરા નવરં, ઓહે મિચ્છે ઇગિંદિતિગ-સહિઆ ।
કપ્પદુગે વિ ય એવં, જિણહીણો જોઇ-ભવણ-વણે ।। ૧૧ ।।

રયણુવ્વ સણંકુમારાઇ આણયાઇ ઉજ્જોયચઉ-રહિઆ ।
અપજ્જતિરિઅવ્વ નવસય, મિગિંદિપુઢવિજલતરુવિગલે ।। ૧૨

છનવઇ સાસણિ વિણુ સુહુમતેર, કેઇ પુણ બિંતિ ચઉનવઇ ।
તિરિઅનરાઉહિં વિણા, તણુપજ્જત્તિં ન જંતિ જઓ ।। ૧૩ ।।

ઓહુ પણિંદિતસે ગઇ-તસે જિણિક્કારનરતિગુચ્ચવિણા ।
મણવયજોગે ઓહો, ઉરલે નરભંગુ તમ્મિસ્સે ।। ૧૪ ।।

આહારછગવિણોહે, ચઉદસસઉ મિચ્છિ જિણપણગહીણં ।
સાસણિ ચઉનવઇ વિણા, તિરિઅનરાઉ સુહુમતેર ।। ૧૫ ।।

અણચઉવીસાઇ વિણા, જિણપણજુઅ સમ્મિ જોગિણો સાયં
વિણુ તિરિનરાઉ કમ્મે, વિ એવમાહારદુગિ ઓહો ।। ૧૬ ।।

સુરઓહો વેઉવ્વે, તિરિઅનરાઉ-રહિઓ અ તમ્મિસ્સે ।
વેઅતિગાઇમ બિઅતિઅ, કસાય નવ દુચઉપંચગુણા ।। ૧૭ ।।

સંજલણતિગે નવ દસ, લોભે ચઉ અજઇ દુતિ અનાણતિગે
બારસ અચક્ખુચક્ખુસુ, પઢમા અહખાય ચરિમચઉ ।। ૧૮ ।।

મણનાણિ સગ જયાઈ, સમઇઅછેઅચઉ દુન્નિ પરિહારે ।
કેવલદુગિ દો ચરમા - જયાઇ નવ મઇસુઓહિદુગે ।। ૧૯ ।।

અડ ઉવસમિ ચઉ વેઅગિ, ખઇએ છક્કાર મિચ્છતિગિ દેસે ।
સુહુમિ સઠાણં તેરસ, આહારગિ નિઅનિઅગુણોહો ।। ૨૦ ।।

પરમુવસમિ વટ્ટંતા, આઉ ન બંધંતિ તેણ અજયગુણે ।
દેવમણુઆઉ હીણો, દેસાઇસુ પુણ સુરાઉ વિણા ।। ૨૧ ।।

ઓહે અટ્ઠારસયં, આહારદુગૂણ-માઈ લેસતિગે ।
તં તિત્થોણં મિચ્છે, સાણાઇસુ સવ્વહિં ઓહો ।। ૨૨ ।।

તેઊ નિરયનવૂણા, ઉજ્જોઅચઉ નિરયબાર વિણુ સુક્કા ।
વિણુ નિરયબાર પમ્હા, અજિણાહારા ઇમા મિચ્છે ।। ૨૩ ।।

સવ્વગુણ ભવ્વસન્નિસુ, ઓહુ અભવ્વા અસન્નિ મિચ્છિસમા
સાસણિ અસન્નિ સન્નિવ્વ, કમ્મણભંગો અણાહારે ।। ૨૪ ।।

તિસુ દુસુ સુક્કાઇગુણા, ચઉ સગ તેરત્તિ બંધસામિત્તં ।
દેવિંદસૂરિ-રઇઅં, નેઅં કમ્મત્થયં સોઉં ।। ૨૫ ।।

ચોથો કર્મગ્રંથ

: આદ્યાક્ષરો :

નનતચઈબાઅપસ [૫], પસસગસુ [૧૦], વેસાકિઆત [૧૫], દપથીપવે [૨૦], મઅડઅસસન [૨૫], તિકકમતિ [૩૦], તચકેમદો [૩૫], છઅહપમમા [૪૦], કેછેપમીસ [૪૫], મિસાતિસાઇ [૫૦], અભિનચપપ [૫૫], સઅવિઅઇઅપઆ [૬૦], ઉપજોઉબી [૬૫], અન્નાચખમોસ [૭૦], સંલપતોખિ [૭૫], ખીપરૂબિઈ [૮૦], રૂઢિપુતસિ-ખિ [૮૬]

નમિઅ જિણં જિઅમગ્ગણ, -ગુણઠાણુવઓગજોગલેસાઓ ।
બંધપ્પબહૂ ભાવે, સંખિજ્જાઈ કિમવિ વુચ્છં ।। ૧ ।।

(નમિય જિણં વત્તવ્વા, ચઉદસ-જિઅઠાણએસુ ગુણઠાણા ।
જોગુવઓગો લેસા, બંધુદઓદીરણા સત્તા) ।। ૧ ।।

(તહ મૂલ ચઉદ મગ્ગણ, -ઠાણેસુ બાસટ્ઠિ ઉત્તરેસું ચ ।
જિઅ-ગુણ જોગુવઓગા, લેસપ્પબહું ચ છટ્ઠાણા) ।। ૨ ।।

(ચઉદસગુણેસુ જિઅ જોગુ-વઓગલેસા ય બંધહેઉ ય ।
બંધાઇચઉ અપ્પા, -બહું ચ તો ભાવસંખાઈ) ।। ૩ ।।

ઇહ સુહુમબાયરેગિંદિ બિતિચઉ-અસન્નિસન્નિપંચિંદી ।
અપજત્તા પજ્જત્તા, કમેણ ચઉદસ જિઅટ્ઠાણા ।। ૨ ।।

બાયરઅસન્નિવિગલે, અપજ્જિ પઢમબિઅ સન્નિઅપજ્જત્તે ।
અજયજુઅ સન્નિપજ્જે, સવ્વગુણા મિચ્છ સેસેસુ ।। ૩ ।।

અપજ્જત્તછક્કિ કમ્મુરલ, મીસ જોગા અપજ્જસન્નિસુ ।
તે સવિઉવ્વમીસએસું, તણુપજ્જેસું ઉરલમન્ને ।। ૪ ।।

સવ્વે સન્નિપજ્જત્તે, ઉરલં સુહુમે સભાસુ તં ચઉસુ ।
બાયરિ સવિઉવ્વિદુગં, પજ્જસન્નિસુ બાર ઉવઓગા ।। ૫ ।।

પજ્જચઉરિંદિ-અસન્નિસુ, દુદંસદુઅનાણ દસસુ ચક્ખુવિણા
સન્નિઅપજ્જે મણનાણ -ચક્ખુકેવલદુગ વિહૂણા ।। ૬ ।।

સન્નિદુગિ છલેસ અપજ્જ બાયરે પઢમચઉ તિ સેસેસુ ।
સત્તટ્ઠ બંધુદીરણ, સંતુદયા અટ્ઠ તેરસસુ ।। ૭ ।।

સત્તટ્ઠ છેગ બંધા, સંતુદયા સત્ત અટ્ઠ ચત્તારિ ।
સત્તટ્ઠ છ પંચ દુગં, ઉદીરણા સન્નિપજ્જત્તે ।। ૮ ।।

ગઇ-ઇંદિએ ય કાએ, જોએ વેએ કસાય-નાણેસુ ।
સંજમ દંસણ લેસા, ભવ સમ્મે સન્નિ આહારે ।। ૯ ।।

સુરનરતિરિનિરયગઈ, ઇગબિઅતિઅ-ચઉપણિંદિઇછક્કાયા ।
ભૂજલજલણાનિલવણ, તસા ય મણ-વયણ-તણુજોગા ।। ૧૦ ।।

વેઅ નરિત્થિ-નપુંસા, કસાય કોહ-મય-માય-લોભત્તિ ।
મઇ સુઅવહિમણ-કેવલ, વિભંગ-મઇસુઅ-અનાણ સાગારા ॥૧૧

સામાઇઅછેઅ પરિહાર, સુહુમ અહખાયદેસજયઅજયા ।
ચક્ખુઅચક્ખૂ ઓહી - કેવલદંસણ અણાગારા ॥ ૧૨ ॥

કિણ્હા નીલા કાઊ, તેઊ પમ્હા ય સુક્ક ભવ્વિઅરા ।
વેઅગ ખઇગુવસમમિચ્છ, મીસ સાસાણ સન્નિઅરે ॥ ૧૩ ॥

આહારેઅર ભેઆ, સુરનિરયવિભંગ-મઇસુઓહિદુગે ।
સમ્મત્તતિગે પમ્હા સુક્કા સન્નીસુ સન્દિદુગં ॥ ૧૪ ॥

તમસન્નિ અપજ્જજુયં, નરે સબાયરઅપજ્જ તેઊએ ।
થાવરઇગિંદિ પઢમા ચઉ બાર અસન્નિ દુ દુ વિગલે ॥ ૧૫ ॥

દસ ચરિમ તસે અજયા, હારગતિરિ તણુ કસાય દુઅનાણે ।
પઢમતિલેસા-ભવિઅર, -અચક્ખુનપુમિચ્છિ સવ્વેવિ ॥ ૧૬ ॥

પજ્જસન્ની કેવલદુગે સંજમ-મણનાણ-દેસ-મણ મીસે ।
પણચરિમપજ્જવયણે, તિય છ વ પજ્જિઅરચક્ખુંમિ ॥ ૧૭ ॥

થીનર પણિંદિ ચરમા, ચઉ અણહારે દુ સન્નિ છ અપજ્જા ।
તે સુહુમઅપજ્જ વિણા, સાસણિ ઇત્તો ગુણે વુચ્છં ॥ ૧૮ ॥

પણ તિરિ ચઉ સુરનિરએ, નરસન્નિપણિંદિભવ્વતસિ સવ્વે ।
છગવિગલ-ભૂદગવણે, દુ દુ એગં ગઇતસ-અભવ્વે ॥ ૧૯ ॥

વેઅતિકસાય નવ દસ, લોભે ચઉ અજઇ દુ તિ અનાણતિગે
બારસ અચક્ખુ ચક્ખુસુ, પઢમા અહખાઇ ચરિમચઉ ॥ ૨૦ ॥

મણનાણિ સગ જયાઈ, સમઇઅ છેઅ ચઉ દુન્નિ પરિહારે ।
કેવલદુગિ દો ચરિમા, જયાઇ નવ મઇસુઓહિદુગે ॥ ૨૧ ॥

અડ ઉવસમિ ચઉ વેઅગિ, ખઇએ છક્કાર મિચ્છતિગિ દેસે ।
સુહુમે અ સઠાણં તેર જોગ-આહાર-સુક્કાએ ।। ૨૨ ।।

અસન્નિસુ પઢમદુગં, પઢમતિલેસાસુ છચ્ચ દુસુ સત્ત ।
પઢમંતિમદુગ અજયા, અણહારે મગ્ગણાસુ ગુણા ।। ૨૩ ।।

સચ્ચેઅર મીસઅસચ્ચ -મોસ મણ વય વિઉવ્વિઆહારા ।
ઉરલં મીસા કમ્મણ, છઅ જોગા કમ્મ અણહારે ।। ૨૪ ।।

નરગઇ પણિંદિ તસ તણુ, અચક્ખુનરનપુ કસાય સમ્મદુગે ।
સન્નિ છલેસા-હારગ, ભવ મઇ સુઅ ઓહિદુગિ સવ્વે ।। ૨૫ ।।

તિરિઇત્થિઅજય સાસણ, અનાણઉવસમઅભવ્વમિચ્છેસુ ।
તેરાહારદુગૂણા, તે ઉરલદુગૂણ સુરનિરએ ।। ૨૬ ।।

કમ્મુરલદુગં થાવરિ, તે સવિઉવ્વિદુગ પંચ છગિ પવણે ।
છ અસન્નિચરિમ-વઇજુઅ તે વિઉવદુગૂણ ચઉ વિગલે ।। ૨૭ ।।

કમ્મુરલમીસ વિણુ મણ -વઇસમઇઅ છેઅ ચક્ખુમણનાણે ।
ઉરલદુગ કમ્મ પઢમં -તિમમણવઇ કેવલદુગંમિ ।। ૨૮ ।।

મણવઇઉરલા પરિહારિ સુહુમિ નવ તે ઉ મીસિ સવિઉવ્વા ।
દેસે સવિઉવ્વિદુગા, સકમ્મુરલમીસ અહખાએ ।। ૨૯ ।।

તિઅનાણનાણપણચઉ, દંસણબારજિઅલક્ખણુવઓગા ।
વિણુ મણનાણ દુકેવલ, નવ સુર-તિરિ-નિરય અજએસુ ।। ૩૦ ।।

તસ જોઅ વેઅ સુક્કા, -હાર નર પણિંદિ સન્નિ ભવિ સવ્વે ।
નયણેઅર પણ લેસા, કસાય દસ કેવલદુગૂણા ।। ૩૧ ।।

ચઉરિંદિઅસન્નિ દુઅન્નાણ, દુદંસ છગબિતિથાવરિઅચક્ખુ ।
તિઅનાણદંસણદુગં, અનાણતિગિ અભવિ મિચ્છદુગે ।। ૩૨ ।।

કેવલદુગે નિઅદુગં, નવ તિઅનાણ વિણુ ખઇઅઅહખાએ ।
દંસણનાણતિગં દેસિ, મીસિ અન્નાણમીસં તં ।। ૩૩ ।।

મણનાણ-ચક્ખુવજ્જા, અણહારે તિન્નિ દંસ ચઉનાણા ।
ચઉનાણસંજમોવસમવેઅગે ઓહિદંસે અ ।। ૩૪ ।।

દો તેર તેર બારસ, મણે કમા અટ્ઠ દુચઉ ચઉ વયણે ।
ચઉ દુ પણ તિન્નિ કાયે, જિઅગુણજોગોવઓગન્ને ।। ૩૫ ।।

છસુ લેસાસુ સઠાણં, એગિંદિ-અસન્નિ-ભૂ-દગ-વણેસુ ।
પઢમા ચઉરો તિન્નિ ઉ, નારય-વિગલગ્ગિ-પવણેસુ ।। ૩૬ ।।

અહખાય-સુહુમ-કેવલ -દુગિ સુક્કા છાવિ સેસઠાણેસુ ।
નર નિરય દેવ-તિરિઆ, થોવા દુઅસંખ ણંતગુણા ।। ૩૭ ।।

પણ ચઉ તિ દુ એગિંદી, થોવા તિન્નિ અહિયા અણંતગુણા ।
તસ થોવ અસંખગ્ગી, ભૂજલનિલ-અહિયવણ-ણંતા ।। ૩૮ ।।

મણ-વયણ-કાયજોગી, થોવા અસંખગુણ અણંતગુણા ।
પુરિસા થોવા ઇત્થી, સંખગુણા-ણંતગુણ કીવા ।। ૩૯ ।।

માણી કોહી માયી, લોભી અહિય મણનાણિણો થોવા,
ઓહિ અસંખા મઇસુઅ, અહિઅ સમ અસંખ વિબ્ભંગા ।। ૪૦ ।।

કેવલિણોણંતગુણા, મઇસુઅઅન્નાણિ-ણંતગુણ તુલ્લા ।
સુહુમા થોવા પરિહાર, સંખ અહક્ખાય સંખગુણા ।। ૪૧ ।

છેય સમઈય સંખા, દેસ અસંખગુણ ણંતગુણ અજયા ।
થોવ અસંખ દુણંતા, ઓહિ નયણ કેવલ અચક્ખુ ।। ૪૨ ।।

પચ્છાણુપુવ્વિ લેસા, થોવા દોસંખ -ણંત દો અહિઆ ।
અભવિઅર થોવણંતા, સાસણ થોવોવસમ સંખા ।। ૪૩ ।।

મીસા સંખા વેઅગ, અસંખગુણ ખઇઅ મિચ્છ દુ અણંતા ।
સન્નિઅર થોવણંતા, -ણહાર થોવેઅર અસંખા ।। ૪૪ ।।

સવ્વજિઅઠાણ મિચ્છે, સગ સાસણિ પણ અપજ્જ સન્નિદુગં
સમ્મે સન્ની દુવિહો, સેસેસું સન્નિપજ્જત્તો ।। ૪૫ ।।

મિચ્છદુગિ અજઇ જોગા-હાર દુગૂણા અપુવ્વપણગે ઉ ।
મણવઇ ઉરલં સવિઉવ્વિ મીસિ સવિઉવ્વિદુગ દેસે ।। ૪૬ ।।

સાહારદુગ પમત્તે, તે વિઉવાહારમીસ વિણુ ઇઅરે ।
કમ્મુરલદુગંતાઇમ-મણવયણ સજોગિ ન અજોગી ।। ૪૭ ।।

તિઅનાણ દુદંસાઇમ, -દુગે અજઇ દેસિ નાણદંસતિગં ।
તે મીસિ મીસા સમણા, જયાઇ કેવલદુ અંતદુગે ।। ૪૮ ।।

સાસણભાવે નાણં, વિઉવ્વગાહારગે ઉરલમિસ્સં ।
નેગિંદિસુ સાસાણો, નેહાહિગયં સુયમયં પિ ।। ૪૯ ।।

છસુ સવ્વા તેઉતિગં, ઇગિ છસુ સુક્કા અજોગિ અલ્લેસા ।
બંધસ્સ મિચ્છ અવિરઇ, કસાય જોગત્તિ ચઉ હેઉ ।। ૫૦ ।।

અભિગહિઅ-મણભિગહિઆ -ભિનિવેસિય-સંસઇય મણાભોગં
પણ મિચ્છ બાર અવિરઇ, મણકરણાનિઅમુ-છજ્જિઅવહો ।।૫૧।।

નવ સોલ કસાયા પનર જોગ ઇઅ ઉત્તરા ઉ સગવન્ના ।
ઇગ ચઉ પણ તિ ગુણેસું, ચઉ-તિ-દુ-ઇગપચ્ચઓ બંધો ।। ૫૨

ચઉ મિચ્છ મિચ્છ અવિરઇ -પચ્ચઇઆ સાય સોલ પણતીસા
જોગવિણુ તિપચ્ચઇઆ, હારગજિણવજ્જ સેસાઓ ।। ૫૩ ।।

પણ પન્ન પન્ના તિઅછહિઅ ચત્ત ગુણચત્ત છચઉદુગવીસા ।
સોલસ દસ નવ નવ સત્ત, હેઉણો ન ઉ અજોગિંમિ ।। ૫૪ ।।

પણ પન્ન મિચ્છિ હારગ દુગૂણ સાસાણિ પન્ન મિચ્છવિણા ।
મીસદુગ-કમ્મ-અણવિણુ, તિચત્ત મીસે અહ છચત્તા ।। ૫૫ ।।

સદુમીસકમ્મ અજએ, અવિરઇ કમ્મુરલમીસ બિકસાએ ।
મુત્તુ ગુણચત્ત દેસે, છવીસ સાહારદુ પમત્તે ।। ૫૬ ।।

અવિરઇ ઇગાર-તિકસાય, વજ્જ અપમત્તિ મીસદુગરહિઆ ।
ચઉવીસ અપુવ્વે પુણ, દુવીસ અવિઉવ્વિ આહારે ।। ૫૭ ।।

અછહાસ સોલ બાયરિ, સુહુમે દસ વેઅસંજલણતિ વિણા ।
ખીણુવસંતિ અલોભા, સજોગિ પુવ્વુત્ત સગ જોગા ।। ૫૮ ।।

અપમત્તંતા સત્તટ્ઠ, મીસ-અપુવ્વ-બાયરા સત્ત ।
બંધઇ છસ્સુહુમો એગ -મુવરિમા બંધગા-જોગી ।। ૫૯ ।।

આસુહુમં સંતુદએ, અટ્ઠવિ મોહવિણુ સત્ત ખીણંમિ ।
ચઉ ચરિમદુગે અટ્ઠ ઉ, સંતે ઉવસંતિ સત્તુદએ ।। ૬૦ ।।

ઉઇરંતિ પમત્તંતા, સગટ્ઠ મીસટ્ઠ વેઅઆઉ વિણા ।
છગ અપમત્તાઇ તઓ, છપંચ સુહુમો પણુવસંતો ।। ૬૧ ।।

પણ દો ખીણ દુ જોગી, -ણુદીરગુ અજોગિ થોવ ઉવસંતા ।
સંખગુણ ખીણ સુહુમા, નિઅટ્ટિઅપુવ્વ સમ અહિઆ ।। ૬૨ ।।

જોગિ અપમત્ત ઇઅરે, સંખગુણા દેસ-સાસણા-મીસા ।
અવિરઇ અજોગિમિચ્છા, અસંખચઉરો દુવેણંતા ।। ૬૩ ।।

ઉવસમ-ખય-મીસોદય, પરિણામા દુ નવટ્ઠાર ઇગવીસા ।
તિઅભેએ સન્નિવાઇઅ, સમ્મં ચરણં પઢમભાવે ।। ૬૪ ।।

બીએ કેવલજુઅલં, સમ્મં દાણાઇલદ્ધિ પણ ચરણં ।
તઇએ સેસુવઓગા, પણ લદ્ધી સમ્મવિરઇદુગં ।। ૬૫ ।।

અન્નાણમસિદ્ધત્તા, સંજમ-લેસા-કસાય-ગઇ-વેયા ।
મિચ્છં તુરિએ ભવ્વા, -ભવ્વત્ત-જિઅત્ત પરિણામે ।। ૬૬ ।।

ચઉચઉગઈસુ મીસગ, -પરિણામુદએહિ ચઉ સખઇએહિં ।
ઉવસમજુએહિં વા ચઉ, કેવલિ પરિણા-મુદય ખઇએ ।। ૬૭ ।।

ખય-પરિણામી સિદ્ધા, નરાણ પણ જોગુવસમસેઢીએ ।
ઇઅ પન્નર સન્નિવાઇઅ, ભેયા વીસં અસંભવિણો ।। ૬૮ ।।

મોહેવ સમો મીસો, ચઉઘાઇસુ અટ્ઠકમ્મસુ અ સેસા ।
ધમ્માઇ પારિણામિઅ, ભાવે ખંધા ઉદઇએ વિ ।। ૬૯ ।।

સમ્માઇચઉસુ તિગ ચઉ, ભાવા ચઉ પણુવસામ-ગુવસંતે
ચઉ ખીણાપુવ્વે તિન્નિ સેસ ગુણઠાણગેગજિએ ।। ૭૦ ।।

સંખિજ્જેગમસંખં, પરિત્ત-જુત્ત-નિયપયજુયં તિવિહં ।
એવમણંતંપિ તિહા, જહન્ન-મજ્ઝુક્કસા સવ્વે ।। ૭૧ ।।

લહુસંખિજ્જં દુચ્ચિઅ, અઓ પરં મજ્ઝિમં તુ જા ગુરુઅં ।
જંબુદ્દીવ-પમાણય, ચઉપલ્લ-પરૂવણાઇ છમં ।। ૭૨ ।।

પલ્લાણવટ્ઠિઅ-સલાગ, -પડિસલાગ-મહાસલાગકૂખા ।
જોઅણસહસોગાઢા, સવેઇઅંતા સસિહ ભરિઆ ।। ૭૩ ।।

તો દીવુદહિસુ ઇક્કિક્કૂક, સરિસવં ખિવિઅ નિટ્ઠિએ પઢમે ।
પઢમં વ તદંતં ચિય, પુણ ભરિએ તંમિ તહ ખીણે ।। ૭૪ ।।

ખિપ્પઇ સલાગપલ્લેગુ, સરિસવો ઇઅ સલાગ-ખવણેણં ।
પુણ્ણો બીઓ અ તઓ, પુવ્વંપિ વ તંમિ ઉદ્ધરિએ ।। ૭૫ ।।

ખીણે સલાગ તઇએ, એવં પઢમેહિ બીઅયં ભરસુ ।
તેહિં તઇઅં તેહિ ય, તુરિઅં જા કિર કુડા ચઉરો ।। ૭૬ ।।

પઢમતિપલ્લુદ્ધરિઆ, દીવુદહી પલ્લચઉ-સરિસવા ય ।
સવ્વો વિ એગરાસી, રૂવૂણો પરમ-સંખિજ્જં ।। ૭૭ ।।

રૂવજુઅં તુ પરિત્તા - સંખં લહુ અસ્સ રાસિઅબ્ભાસે ।
જુત્તાસંખિજ્જં લહુ, આવલિઆ-સમય-પરિમાણં ।। ૭૮ ।।

બિતિયઉ પંચમ-ગુણણે, કમા સગાસંખ પઢમચઉસત્તા ।
ણંતા તે રૂવજુઆ, મજ્ઝા રૂવૂણ ગુરુપચ્છા ।। ૭૯ ।।

ઇઅ સુત્તુત્તં અન્ને, વગ્ગિઅમિક્કસિ ચઉત્થય-મસંખં ।
હોઇ અસંખાસંખં, લહુ રૂવજુઅં તુ તં મજ્ઝં ।। ૮૦ ।।

રૂવૂણ માઇમં ગુરુ, તિવગ્ગિઉં તત્થિમે દસક્ખેવે ।
લોગાગાસપએસા, ધમ્માધમ્મેગજિઅદેસા ।। ૮૧ ।।

ઠિઇબંધજ્ઝવસાયા, અણુભાગા જોગછેઅપલિભાગા ।
દુણ્હ ય સમાણ સમયા, પત્તેઅ નિગોઅએ ખિવસુ ।। ૮૨ ।।

પુણ તંમિ વિવગ્ગિઅએ, પરિત્તણંત લહુ તસ્સ રાસીણં ।
અબ્ભાસે લહુજુત્તા - ણંતં અભવ્વજિઅ-માણં ।। ૮૩ ।।

તવ્વગ્ગે પુણ જાયઇ, ણંતાણંત લહુ તં ચ તિક્ખુત્તો ।
વગ્ગસુ તહવિ ન તં હોઇણંતખેવે ખિવસુ છ ઇમે ।। ૮૪ ।।

સિદ્ધા નિગોઅજીવા, વણસ્સઇ કાલ પુગ્ગલા ચેવ ।
સવ્વમલોગનહં પુણ, તિવગ્ગિઉં કેવલદુગંમિ ।। ૮૫ ।।

ખિત્તેણંતાણંતં, હવેઇ જિટ્ઠં તું વવહરઇ મજ્ઝં ।
ઇઅ સુહુમત્થવિઆરો, લિહિઓ દેવિંદસૂરીહિં ।। ૮૬ ।।

પાંચમો કર્મગ્રંથ

: આદ્યાક્ષરો :

નવતહાપ [૫], નિથિતખપ [૧૦], સાઆકેસંસુ [૧૫], બાથાનાતઘ [૨૦], નામૂએનતિ [૨૫], વીમુવિચાદ [૩૦], ભનગુઈલ [૩૫], દોઅયવિસસ [૪૦], પઅવિવિતિસા [૪૫], ઉચસાજલ [૫૦], તોસસુઅપપ [૫૫], તિઅપવિસજ [૬૦], અસુસતિચનિં [૬૫], તિવિતથીઅપ [૭૦], વિતિતચસે [૭૫], એઇઅંએવિ [૮૦], નિસગુપઉ [૮૫], દઉલોઅપ્પમિ [૯૦], પનિસુદંસે [૯૫], તચઅણઅણછ [૧૦૦]

નમિઅ જિણં ધુવબંધો, -દયસંતા ઘાઇ પુન્નપરિઅત્તા ।
સેઅર ચઉહવિવાગા, વુચ્છં બંધવિહ સામી અ ।। ૧ ।।

વન્નચઉ તેઅકમ્મા, ગુરુલહુ નિમિણોવઘાયભયકુચ્છા ।
મિચ્છ-કસાયા-વરણા, વિગ્ઘં ધુવબંધિ સગચત્તા ।। ૨ ।।

તણુવંગાગિઇ-સંઘયણ, જાઇ-ગઇ-ખગઇ પુવ્વિ જિણુસાસં ।
ઉજ્જોઆયવ-પરઘા, તસવીસા ગોઅવેઅણિઅં ।। ૩ ।।

હાસાઇજુઅલદુગ વેઅ -આઉ તેવુત્તરી અધુવબંધી (ધા) ।
ભંગા અણાઇસાઈ, અણંતસંતુત્તરા ચઉરો ।। ૪ ।।

પઢમબિઆ ધુવઉદઇસુ, ધુવબંધિસુ તઇઅવજ્જ ભંગતિગં ।
મિચ્છંમિ તિન્નિ ભંગા, દુહાવિ અધુવા તુરિઅ - ભંગા ।। ૫ ।।

નિમિણ થિરઅથિર અગુરુઅ, સુહઅસુહ તેઅ-કમ્મ-ચઉવન્ના
નાણંતરાય-દંસણ, મિચ્છં ધુવઉદય સગવીસા ।। ૬ ।।

થિરસુભિઅર વિણુ અધુવ, બંધી મિચ્છવિણુમોહધુવબંધી ।
નિદ્દોવઘાય-મીસં, સમ્મં પણનવઇ અધુવુદયા ।। ૭ ।।

તસવન્નવીસ-સગતેઅ-કમ્મ ધુવબંધિ સેસ વેઅતિગં ।
આગિઇ તિગ વેઅણિઅં, દુજુઅલ-સગઉરલુસાસચઉ ।। ૮ ।।

ખગઈ તિરિદુગ નીઅં, ધુવસંતા સમ્મ મીસ મણુયદુગં ।
વિઉવિક્કાર જિણાઉ, હારસગુચ્ચા અધુવસંતા ।। ૯ ।।

પઢમતિગુણેસુ મિચ્છં, નિઅમા અજયાઇઅટ્ઠગે ભજ્જં ।
સાસાણે ખલુ સમ્મં, સંતં મિચ્છાઇદસગે વા ।। ૧૦ ।।

સાસણ-મીસેસુ ધુવં, મીસં મિચ્છાઇનવસુ ભયણાએ ।
આઇદુગે અણ નિઅમા, ભઇઆ મીસાઇનવગંમિ ।। ૧૧ ।।

આહારસત્તગં વા, સવ્વગુણે બિતિગુણે વિણા તિત્થં ।
નોભયસંતે મિચ્છો, અંતમુહુત્તં ભવે તિત્થે ।। ૧૨ ।।

કેવલજુઅલાવરણા, પણ નિદ્દા બારસાઇમકસાયા ।
મિચ્છં તિ સવ્વઘાઈ, ચઉનાણ-તિદંસણાવરણા ।। ૧૩ ।।

સંજલણ નોકસાયા, વિગ્ઘં ઇઅ દેસઘાઇ ય અઘાઇ ।
પત્તેયતણુટ્ઠાઊ, તસવીસા ગોઅદુગ-વન્ના ।। ૧૪ ।।

સુરનરતિગુચ્ચ સાયં, તસદસ તણુવંગ વઇર-ચઉરંસં ।
પરઘા-સગ તિરિઆઊ, વન્નચઉ પણિંદિસુભખગઇ ।। ૧૫ ।।

બાયાલ પુણ્ણપગઈ, અપઢમસંઠાણખગઇ-સંઘયણા ।
તિરિદુગ-અસાય-નીઓ - વઘાય ઇગ વિગલ નિરયતિગં ।। ૧૬

થાવરદસ વન્નચઉક્ક, ઘાઇ પણયાલ સહિઅ બાસીઈ ।
પાવપયડિ ત્તિ દોસુ વિ, વન્નાઇ-ગહા સુહા અસુહા ।। ૧૭ ।।

નામધુવબંધિનવગં, દંસણ પણનાણ વિગ્ઘ પરઘાયં ।
ભય કુચ્છ મિચ્છસાસં, જિણ ગુણતીસા અપરિઅત્તા ।। ૧૮ ।।

તણુ અટ્ઠ વેઅ દુજુઅલ, કસાય ઉજ્જોઅ ગોઅદુગ નિદ્દા ।
તસવીસાઉ પરિત્તા, ખિત્તવિવાગાણુપુવ્વીઓ ।। ૧૯ ।।

ઘણઘાઇ દુગોઅ જિણા, તસિઅરતિગસુભગદુભગચઉસાસં ।
જાઇતિગ જિઅવિવાગા, આઉ ચઉરો ભવવિવાગા ।। ૨૦ ।।

નામધુવોદય ચઉતણુ, -વઘાયસાહારણિઅરુજોઅતિગં ।
પુગ્ગલવિવાગિ બંધો, પયઇ-ઠિઇ-રસ-પએસ ત્તિ ।। ૨૧ ।।

મૂલપયડીણ અડસત્ત, છેગબંધેસુ તિન્નિ ભૂગારા ।
અપ્પતરાતિઅ ચઉરો, અવટ્ઠિઆ ન હુ અવત્તવ્વો ।। ૨૨ ।।

એગાદહિગે ભૂઓ, એગાઈ ઊણગંમિ અપ્પતરો ।
તમ્મત્તોડવટ્ઠિયઓ, પઢમે સમએ અવત્તવ્વો ।। ૨૩ ।।

નવ છ ચ્ચઉ દંસે દુ દુ, તિ દુ મોહે દુઇગવીસ સત્તરસ ।
તેરસ નવ પણ ચઉ તિ દુ, છક્કો નવ અટ્ઠ દસ દુન્નિ ।।૨૪।।

તિપણછઅટ્ઠનવહિઆ, -વીસાતીસેગતીસ ઇગ નામે ।
છસ્સગ અટ્ઠતિબંધા, સેસેસુ ય ઠાણમિક્કિક્કું ।। ૨૫ ।।

વીસયરકોડિકોડી, નામે ગોએ અ સત્તરી મોહે ।
તીસિયરચઉસુ ઉદહી, નિરયસુરાઉંમિ તિત્તીસા ।। ૨૬ ।।

મુત્તું અકસાયઠિઇં, બાર મુહુત્તા જહન્ન વેઅણિએ ।
અટ્ઠટ્ઠ નામગોએસુ સેસએસું મુહુત્તંતો ।। ૨૭ ।।

વિગ્ઘાવરણ અસાએ, તીસં અટ્ઠાર સુહુમવિગલતિગે ।
પઢમાગિઇસંઘયણે, દસ દુસુવરિમેસુ દુગવુડ્ઢી ।। ૨૮ ।।

ચાલીસ કસાએસું, મિઉલહુનિદ્ધુણ્હસુરહિસિઅમહુરે ।
દસ દોસદ્ધ સમહિઆ, તે હાલિદ્વંબિલાઈણં ।। ૨૯ ।।

દસ સુહવિહગઇ-ઉચ્ચે, સુરદુગ થિરછક્ક પુરિસ રઇ હાસે ।
મિચ્છે સત્તરિ મણુદુગ, -ઇત્થી-સાએસુ પન્નરસ ।। ૩૦ ।।

ભયકુચ્છ અરઇ સોએ, વિઉવ્વિતિરિઉરલનિરયદુગનીએ ।
તેઅપણ અથિરછક્કે, તસચઉ થાવર છગ પણિંદી ।। ૩૧ ।।

નપુકુખગઇસાસચઉ, -ગુરુકકૂખડરુકૂખસીયદુગ્ગંધે ।
વીસં કોડાકોડી, એવઇઆબાહ વાસસયા ।। ૩૨ ।।

ગુરુ કોડિકોડિ અંતો, તિત્થાહારાણ ભિન્નમુહુ બાહા ।
લહુ ઠિઇસંખગુણૂણા, નરતિરિઆણાઉ પલ્લતિગં ।। ૩૩ ।।

છગ વિગલ પુવ્વકોડી, પલિઆસંખંસ આઉચઉ અમણા ।
નિરુવકમાણ છમાસા, અબાહ સેસાણ ભવતંસો ।। ૩૪ ।।

લહુઠિઇબંધો સંજલણલોહપણવિગ્ઘનાણદંસેસુ ।
ભિન્નમુહુત્તં તે અટ્ઠ જસુચ્ચે બારસ ય સાએ ।। ૩૫ ।।

દો-છગમાસો પક્ખો, સંજલણતિગે પુમટ્ઠ વરિસાણિ ।
સેસાણુક્કોસાઓ મિચ્છત્તઠિઈઈ જં લદ્ધં ।। ૩૬ ।।

અયમુક્કોસોગિંદિસુ, પલિયાસંખંસહીણ લહુબંધો ।
કમસો પણવીસાએ, પન્ના-સય-સહસ-સંગુણિઓ ।। ૩૭ ।।

વિગલ-અસન્નિસુ જિટ્ઠો, કણિટ્ઠઓ પલ્લસંખભાગૂણો ।
સુરનિરયાઉ સમા દસ, સહસ્સ સેસાઉ ખુડ્ડભવં ।। ૩૮ ।।

સવ્વાણ વિ લહુબંધે, ભિન્નમુહુ અબાહ આઉજિટ્ઠે વિ ।
કેઈ સુરાઉસમં જિણ, -મંતમુહૂ બિંતિ આહારં ।। ૩૯ ।।

સત્તરસ સમહિઆ કિર, ઇગાણુપાણુંમિ હુંતિ ખુડ્ડભવા ।
સગતીસસયતિહુત્તર, પાણૂ પુણ ઇગમુહુત્તંમિ ।। ૪૦ ।।

પણસટ્ઠિસહસ્સ પણસય-છત્તીસા ઇગમુહુત્ત-ખુડ્ડભવા ।
આવલિઆણં દોસય, છપ્પન્ના એગખુડ્ડભવે ।। ૪૧ ।।

અવિરયસમ્મો તિત્થં, આહારદુગામરાઉ ય પમત્તો ।
મિચ્છદ્દિટ્ઠી બંધઇ, જિટ્ઠઠિઇં સેસપયડીણં ।। ૪૨ ।।

વિગલસુહુમાઉગતિગં, તિરિમણુઆ સુરવિઉવ્વિનિરયદુગં ।
એગિંદિ-થાવરાયવ, આઈસાણા સુરુક્કોસં ।। ૪૩ ।।

તિરિઉરલદુગુજ્જોઅં, છિવટ્ઠ સુરનિરય સેસ ચઉગઇઆ ।
આહારજિણમપુવ્વો, નિઅટ્ટિસંજલણ પુરિસલહું ।। ૪૪ ।।

સાયજસુચ્ચાવરણા, વિગ્ઘં સુહુમો વિઉવ્વિ છ અસન્ની ।
સન્ની વિ આઉ બાયર, -પજ્જેગિંદી ઉ સેસાણં ।। ૪૫ ।।

ઉક્કોસજહન્નેઅર, ભંગા સાઈ અણાઇ ધુવ અધુવા ।
ચઉહા સગ અજહન્નો, સેસતિગે આઉચઉસુ દુહા ।। ૪૬ ।।

ચઉભેઓ અજહન્નો, સંજલણાવરણનવગવિગ્ઘાણં ।
સેસતિગિ સાઇ અધુવો, તહ ચઉહા સેસપયડીણં ।। ૪૭ ।।

સાણાઇઅપુવ્વંતે, અયરંતો કોડિકોડિઓ ન હિગો ।
બંધો ન હુ હીણો ન ય, મિચ્છે ભવ્વિઅરસન્નિમિ ।। ૪૮ ।।

જઇલહુબંધો બાયર-પજ્જઅસંખગુણ સુહુમપજ્જહિગો ।
એસિં અપજ્જાણ લહૂ, સુહુમેઅર અપજ્જપજ્જગુરૂ ।। ૪૯ ।।

લહુ બિઅપજ્જઅપજ્જે, અપજ્જેઅરબિઅગુરુહિગો એવં ।
તિચઉઅસન્નિસુ નવરં, સંખગુણો બિઅઅમણપજ્જે ।। ૫૦ ।।

તો જઇજિટ્ઠો બંધો, સંખગુણો દેસવિરય હસ્સિઅરો ।
સમ્મચઉ સન્નિચઉરો, ઠિઇબંધાણુકમ સંખગુણા ।। ૫૧ ।।

સવ્વાણવિ જિટ્ઠઠિઈ અસુભા જં સાઇસંકિલેસેણં ।
ઇઅરા વિસોહિઓ પુણ, મુત્તું નરઅમરતિરિઆઉં ।। ૫૨ ।।

સુહુમનિગોઆઇખ્ખણ-પ્પજોગ બાયરયવિગલઅમણમણા ।
અપજ્જજલહુપઢમદુગુરૂ, પજ્જહસ્સિઅરો અસંખગુણો ।। ૫૩ ।।

અપજત્તતસુક્કોસો, પજ્જજહન્નિઅરુ એવ ઠિઇઠાણા ।
અપજેઅર સંખગુણા, પરમપજ્જબિએ અસંખગુણા ।। ૫૪ ।।

પઇખણમસંખગુણવિરિઅ અપજ્જ પઇઠિઇમસંખલોગસમા ।
અજ્ઝવસાયા અહિઆ સત્તસુ આઉસુ અસંખગુણા ।। ૫૫ ।।

તિરિનિરયતિ-જોઆણં, નરભવજુઅ સચઉપલ્લ તેસટ્ઠં ।
થાવરચઉ-ઇગવિગલાયવેસુ પણસીઇસયમયરા ।। ૫૬ ।।

અપઢમસંઘયણાગિઇખગઈ અણમિચ્છદુહગથીણતિગં ।
નિઅનપુઇત્થિ દુતીસં, પણિંદિસુ અબંધઠિઇ પરમા ।। ૫૭ ।।

વિજયાઇસુ ગેવિજ્જે, તમાઇ દહિસય દુતીસ તેસટ્ઠં ।
પણસીઇ સયયબંધો, પલ્લતિગં સુરવિઉવ્વિદુગે ।। ૫૮ ।।

સમયાદસંખકાલં, તિરિદુગ-નીએસુ આઉ અંતમુહૂ ।
ઉરલિ અસંખપરટ્ટા, સાયઠિઈ પુવ્વકોડૂણા ।। ૫૯ ।।

જલહિસયં પણસીઅં, પરઘુસ્સાએ પણિંદિ તસચઉગે ।
બત્તીસં સુહવિહગઇ - પુમ-સુભગતિ-ગુચ્ચ-ચઉરંસે ।। ૬૦ ।।

અસુખગઇજાઇઆગિઇ, સંઘયણાહાર-નિરય જોઅદુગં ।
થિરસુભજસ-થાવરદસ, નપુઇત્થી દુજુઅલમસાયં ।। ૬૧ ।।

સમયાદંતમુહુત્તં, મણુદુગ-જિણ-વઇર-ઉરલુવંગેસુ ।
તિત્તીસયરા પરમો, અંતમુહૂ લહુ વિ આઉજિણે ।। ૬૨ ।।

તિવ્વોઅસુહસુહાણં, સંકેસવિસોહિઓ વિવજ્જયઓ ।
મંદરસો ગિરિમહિરય, -જલરેહાસરિસકસાએહિં ।। ૬૩ ।।

ચઉઠાણાઈ અસુહો, સુહન્નહા વિગ્ઘદેસઆવરણા ।
પુમસંજલણિગદુતિચઉ-ઠાણરસા સેસ દુગમાઇ ।। ૬૪ ।।

નિંબુચ્છુરસો સહજો, દુતિચઉભાગકઢિઇકૂકભાગંતો ।
ઇગઠાણાઈ અસુહો, અસુહાણ સુહો સુહાણં તુ ।। ૬૫ ।।

તિવ્વમિગથાવરાયવ - સુરમિચ્છા વિગલસુહુમનિરયતિગં ।
તિરિમણુઆઉ તિરિનરા, તિરિદુગ છેવટ્ઠ સુરનિરયા ।। ૬૬ ।।

વિઉવિસુરાહારદુગં, સુખગઇવન્નચઉતેઅજિણસાયં ।
સમચઉ-પરઘા તસદસ, પણિંદિસાસુચ્ચ ખવગા ઉ ।। ૬૭ ।।

તમતમગા ઉજ્જોઅં, સમ્મસુરા મણુઅઉરલદુગ વઇરં ।
અપમત્તો અમરાઉં, ચઉગઇ મિચ્છા ઉ સેસાણં ।। ૬૮ ।।

થીણતિગં અણ-મિચ્છં, મંદરસં સંજમુમ્મુહો મિચ્છો ।
બિઅતિઅકસાય અવિરય, દેસપમત્તો અરઇ - સોએ ।। ૬૯ ।।

અપમાઇ હારગદુગં, દુનિદ્દ-અસુવન્ન-હાસરઇકુચ્છા ।
ભયમુવઘાયમપુવ્વો, અનિઅટ્ટી પુરિસ-સંજલણે ।। ૭૦ ।।

વિગ્ઘાવરણે સુહુમો, મણુતિરિઆ સુહુમવિગલતિગ આઉં ।
વેઉવ્વિછકૂકમમરા, -નિરયા ઉજ્જોઅ-ઉરલદુગં ।। ૭૧ ।।

તિરિદુગનીઅં તમતમા, જિણમવિરય નિરયવિણિગથાવરયં ।
આસુહમાયવ સમ્મો, વ સાયથિરસુભજસા સિઅરા ।। ૭૨ ।।

તસવન્નતેઅચઉમણુ, -ખગઇદુગ પણિંદિ-સાસ-પરઘુચ્ચં ।
સંઘયણાગિઇનપુથી, સુભગિઅરતિ મિચ્છચઉગઇઆ ।। ૭૩ ।।

ચઉતેઅવન્ન વેઅણિઅ -નામણુક્કોસ સેસધુવબંધી ।
ઘાઈણં અજહન્નો, ગોએ દુવિહો છમો ચઉહા ।। ૭૪ ।।

સેસંમિ દુહા-ઇગ દુગ -ણુગાઇજા અભવણંતગુણિઆણૂ ।
ખંધા ઉરલોચિઅવગ્ગણા ઉ તહ અગહણંતરિઆ ।। ૭૫ ।।

એમેવ વિઉવ્વાહાર - તેઅભાસાણુપાણુ-મણકમ્મે ।
સુહુમા કમાવગાહો, ઊણૂણંગુલ-અસંખંસો ।। ૭૬ ।।

ઇક્કિક્કહિઆ સિદ્ધા - ણંતંસા અંતરેસુ અગ્ગહણા ।
સવ્વત્થ જહન્નુચિઆ, નિઅણંતંસાહિઆ જિટ્ઠા ।। ૭૭ ।।

અંતિમચઉફાસ, દુગંધ -પંચવન્નરસ-કમ્મખંધદલં ।
સવ્વજિઅણંતગુણરસ, અણુજુત્તમણંતયપએસં ।। ૭૮ ।।

એગપએસોગાઢં, નિઅસવ્વપએસઓ ગહેઇ જિઓ ।
થોવો આઉ તદંસો, નામે ગોએ સમો અહિઓ ।। ૭૯ ।।

વિગ્ઘાવરણે મોહે, સવ્વોવરિ વેઅણીઇ જેણપ્પે ।
તસ્સ ફુડત્તં ન હવઇ, ઠિઇ-વિસેસેણ સેસાણં ।। ૮૦ ।।

નિઅજાઇલદ્ધદલિઆ -ણંતંસો હોઇ સવ્વઘાઈણં ।
બજ્ઝંતીણ વિભજ્જઇ, સેસં સેસાણ પઇસમયં ।। ૮૧ ।।

સમ્મ-દર-સવ્વવિરઈ, અણવીસંજોઅ દંસખવગે અ ।
મોહસમ-સંત-ખવગે, ખીણ-સજોગિઅર-ગુણસેઢી ।। ૮૨ ।।

ગુણસેઢી દલરચણા -ણુસમયમુદયાદસંખગુણણાએ ।
એયગુણા પુણ કમસો, અસંખગુણનિજ્જરા જીવા ।। ૮૩ ।।

પલિઆસંખંસ-મુહૂ, સાસણઇઅરગુણ-અંતરં હરસ્સં ।
ગુરુ મિચ્છિ બે છસટ્ઠી, ઇઅરગુણે પુગ્ગલદ્ધંતો ।। ૮૪ ।।

ઉદ્ધારઅદ્ધખિત્તં, પલિઅ તિહા સમય-વાસસય-સમએ ।
કેસવહારો દીવો, દહિ-આઉ-તસાઇપરિમાણં ।। ૮૫ ।।

દવ્વે ખિત્તે કાલે, ભાવે ચઉહ દુહ બાયરો સુહુમો ।
હોઇ અણંતુસ્સપ્પિણિ, -પરિણામો પુગ્ગલપરટ્ટો ।। ૮૬ ।।

ઉરલાઇસત્તગેણં, એગજિઓ મુઅઇ ફુસિઅ સવ્વઅણૂ ।
જત્તિઅકાલિ સ થૂલો, દવ્વે સુહુમો સગન્નયરા ।। ૮૭ ।।

લોગપએસોસપ્પિણિ -સમયા અણુભાગબંધઠાણા ય ।
જહતહ કમમરણેણં, પુટ્ઠા ખિત્તાઇ-થૂલિઅરા ।। ૮૮ ।।

અપ્પયરપયડિબંધી, ઉક્કડજોગી અ સન્નિપજ્જત્તો ।
કુણઇ પએસુક્કોસં, જહન્નયં તસ્સ વચ્ચાસે ।। ૮૯ ।।

મિચ્છઅજયચઉ આઉ, બિતિગુણવિણુમોહિસત્તમિચ્છાઈ ।
છણ્હં સત્તરસ સુહુમો, અજયા દેસા બિતિકસાએ ।। ૯૦ ।।

પણ અનિઅટ્ટી સુખગઇ, -નરાઉ સુરસુભગતિગ વિઉવ્વિદુગં ।
સમચઉરંસ-મસાયં, વઇરં મિચ્છો વ સમ્મો વા ।। ૯૧ ।।

નિદ્દાપયલાદુજુઅલ, -ભયકુચ્છાતિત્થ સમ્મગો સુજઈ ।
આહારદુગં સેસા, ઉક્કોસપએસગા મિચ્છો ।। ૯૨ ।।

સુમુણી દુન્નિ અસન્ની, નિરયતિગ-સુરાઉસુરવિઉવ્વિદુગં ।
સમ્મો જિણં જહન્નં, સુહુમનિગોઆઇખણિ સેસા ।। ૯૩ ।।

દંસણછગ-ભયકુચ્છા, બિતિ તુરિઅકસાય વિગ્ઘનાણાણં ।
મૂલછગેણુક્કોસો, ચઉહ દુહા સેસિ સવ્વત્થ ।। ૯૪ ।।

સેઢિઅસંખિજ્જંસે, જોગટ્ઠાણાણિ પયડિ-ઠિઇભેઆ ।
ઠિઇબંધજ્ઝવસાયા - ણુભાગઠાણા અસંખગુણા ।। ૯૫ ।।

તત્તો કમ્મપએસા, અનંતગુણિઆ તમો રસચ્છેઆ ।
જોગા પયડિપએસં, ઠિઇઅણુભાગં કસાયાઓ ।। ૯૬ ।।

ચઉદસરજ્જૂ લોગો, બુદ્ધિકઓ સત્તરજ્જુમાણઘણો ।
તદ્દીહેગપએસા, સેઢી પયરો અ તવ્વગ્ગો ।। ૯૭ ।।

અણ-દંસ-નપુંસિત્થી વેઅચ્છક્કં ચ પુરિસવેઅં ચ ।
દો દો એગંતરિએ, સરિસે સરિસં ઉવસમેઈ ।। ૯૮ ।।

અણમિચ્છમીસસમ્મં, તિઆઉઇગવિલથીણતિગુજ્જોઅં ।
તિરિ-નિરય-થાવરદુગં, સાહારાયવ-અડ-નપુત્થી ।। ૯૯ ।।

છગપુમસંજલણા દો, -નિદ્દાવિગ્ઘાવરણખએ નાણી ।
દેવિંદસૂરિ-લિહિઅં, સયગમિણં આયસરણટ્ઠા ।। ૧૦૦ ।।

છઠ્ઠો કર્મગ્રંથ

: આદ્યાક્ષરો :

સિકઅટ્ઠસઅટ્ઠ [૫], પંબંબંબીઉ [૧૦], ગોબાએઅટ્ઠસં [૧૫], છદચઇઇ [૨૦], ન્નતિપંદ [૨૫], તેચવીઇઅઉ [૩૦], તિઅટ્ઠનએતિ [૩૫], તેતેપપઅટ્ઠ [૪૦], પસન્નામિઉ [૪૫], ચઅટ્ઠગુસવિ [૫૦], એઇબાઅટ્ઠજો [૫૫], અટ્ઠતિછએચ [૬૦], અટ્ઠઇબદોઇ [૬૫], ઇઉનાતિછા [૭૦], ઇબાએતિપ [૭૫], સસપઅનિઇ [૮૦], પુખીદેઅન્નમ [૮૫], તમઅહુજો-ગા [૯૧],

સિદ્ધપએહિં મહત્થં, બંધોદયસંતપયડિઠાણાણં ।
વુચ્છં સુણ સંખેવં, નીસંદં દિટ્ઠિવાયસ્સ ।। ૧ ।।

કઇ બંધંતો વેયઇ ?, કઇ કઇ વા સંતપયડિઠાણાણિ ।
મૂલુત્તરપગઈસું, ભંગવિગપ્પા મુણેઅવ્વા ।। ૨ ।।

અટ્ઠવિહસત્તછબ્બંધએસુ અટ્ઠેવ ઉદયસંતંસા ।
એગવિહે તિવિગપ્પો એગવિગપ્પો અબંધંમિ ।। ૩ ।।

સત્તટ્ઠબંધ અટ્ઠુદય -સંત તેરસસુ જીવઠાણેસુ ।
એગંમિ પંચ ભંગા દો ભંગા હુંતિ કેવલિણો ।। ૪ ।।

અટ્ઠસુ એગવિગપ્પો, છસ્સુવિ ગુણસન્નિએસુ દુવિગપ્પા ।
પત્તેઅં પત્તેઅં, બંધોદયસંતકમ્માણં ।। ૫ ।।

પંચ નવ દુન્નિ અટ્ઠા-વીસા ચઉરો તહેવ બાયાલા ।
દુન્નિ અ પંચ ય ભણિયા, પયડીઓ આણુપુવ્વીએ ।। ૬ ।।

બંધોદયસંતંસા, નાણાવરણંતરાઇએ પંચ ।
બંધોવરમેવિ ઉદય, સંતંસા હુંતિ પંચેવ ।। ૭ ।।

બંધસ્સ ય સંતસ્સ ય, પગઇટ્ઠાણાઇ તિણ્ણિ તુલ્લાઇં ।
ઉદયટ્ઠાણાઇ દુવે, ચઉ પણગં દંસણાવરણે ।। ૮ ।।

બીઆવરણે નવબંધએ (ગે)સુ, ચઉપંચઉદય નવસંતા ।
છચ્ચઉબંધે ચેવં, ચઉબંધુદએ છલંસા ય ।। ૯ ।।

ઉવરયબંધે ચઉ પણ, નવંસ ચઉરુદય છચ્ચચઉસંતા ।
વેઅણિઆઉયગોએ, વિભજ્જ મોહં પરં વુચ્છં ।। ૧૦ ।।

ગોઅંમિ સત્ત ભંગા, અટ્ઠ ય ભંગા હવંતિ વેઅણિએ ।
પણ નવ નવ પણ ભંગા, આઉચક્કેવિ કમસો ઉ ।। ૧૧ ।।

બાવીસ ઇક્કવીસા, સત્તરસં તેરસેવ નવ પંચ ।
ચઉ તિગ દુગં ચ ઇક્કં, બંધટ્ઠાણાણિ મોહસ્સ ॥ ૧૨ ॥

એગં વ દો વ ચઉરો, એત્તો એગાહિઆ દસુક્કોસા ।
ઓહેણ મોહણિજ્જે, ઉદયટ્ઠાણાણિ નવ હુંતિ ॥ ૧૩ ॥

અટ્ઠ ય સત્ત ય છચ્ચઉ, તિગ દુગ એગાહિઆ ભવે વીસા ।
તેરસ બારિક્કા-રસ, ઇત્તો પંચાઇ એગૂણા ॥ ૧૪ ॥

સંતસ્સ પયડિઠાણાણિ, તાણિ મોહસ્સ હુંતિ પન્નરસ ।
બંધોદયસંતે પુણ, ભંગવિગપ્પા બહૂ જાણ ॥ ૧૫ ॥

છબ્બાવીસે ચઉ ઇગ-વીસે સત્તરસ તેરસે દો દો ।
નવબંધગે વિ દુણ્ણિ ઉ, ઇક્કિક્કુક્કમઓ પરં ભંગા ॥ ૧૬ ॥

દસ બાવીસે નવ ઇગ-વીસે સત્તાઇ ઉદયકમ્મંસા ।
છાઈ નવ સત્તરસે, તેરે પંચાઇ અટ્ઠેવ ॥ ૧૭ ॥

ચત્તારિઆઇ નવબંધએસુ, ઉક્કોસ સત્તમુદયંસા ।
પંચવિહબંધગે પુણ, ઉદઓ દુણ્હં મુણેઅવ્વો ॥ ૧૮ ॥

ઇત્તો ચઉબંધાઈ, ઇક્કિક્કુદયા હવંતિ સવ્વેવિ ।
બંધોવરમે વિ તહા, ઉદયાભાવે વિ વા હુજ્જા ॥ ૧૯ ॥

ઇક્કગ છક્કિક્કારસ, દસ સત્ત ચઉક્ક ઇક્કગં ચેવ ।
એએ ચઉવીસગયા, બાર દુગિક્કંમિ ઇક્કારા ॥ ૨૦ ॥

(પાઠાંતરે-ચઉવીસ દુગિક્કિમિક્કારા)

નવતેસીઇસએહિં, ઉદયવિગપ્પેહિં મોહિઆ જીવા ।
અઉણુત્તરિ-સીઆલા, પયવિંદ-સએહિં વિન્નેઆ ॥ ૨૧ ॥

નવપંચાણઉઅસએ, ઉદયવિગપ્પેહિં મોહિઆ જીવા ।
અઉણુત્તરિ એગુત્તરિ, પયવિંદસએહિં વિન્નેઆ ॥ ૨૨ ॥

તિન્નેવ ય બાવીસે, છગવીસે અટ્ઠવીસ સત્તરસે ।
છચ્ચેવ તેર-નવ-બંધએસુ પંચેવ ઠાણાણિ ।। ૨૩ ।।

પંચવિહ-ચઉવિહેસું, છ છક્ક સેસેસુ જાણ પંચેવ ।
પત્તેઅં પત્તેઅં, ચત્તારિ અ બંધવુચ્છેએ ।। ૨૪ ।।

દસ-નવ-પન્નરસાઇં, બંધોદય-સંત-પયડિઠાણાણિ ।
ભણિઆણિ મોહણિજ્જે, ઇત્તો નામં પરં વુચ્છં ।। ૨૫ ।।

તેવીસ પન્નવીસા, છવ્વીસા અટ્ઠવીસ ગુણતીસા ।
તીસેગતીસમેગં, બંધટ્ઠાણાણિ નામસ્સ ।। ૨૬ ।।

ચઉ પણવીસા સોલસ, નવ બાણઉઈ સયા ય અડયાલા ।
એયાલુત્તર છાયાલ સયા ઇક્કિક્ક બંધવિહી ।। ૨૭ ।।

વીસિગવીસા ચઉવીસગા ઉ એગાહિઆ ય છગતીસા ।
ઉદયટ્ઠાણાણિ ભવે, નવ અટ્ઠ ય હુંતિ નામસ્સ ।। ૨૮ ।।

છક્ક બિઆલિક્કારસ, તિત્તીસા છસ્સયાણિ તિત્તીસા ।
બારસ સત્તરસસયાણ-હિગાણિ-બિપંચસીઈહિં ।। ૨૯ ।।

અઉણત્તીસિક્કારસ, સયાણિહિઅ સતરપંચસટ્ઠીહિં ।
ઇક્કિક્કગં ચ વીસા, દટ્ઠુદયંતેસુ ઉદયવિહી ।। ૩૦ ।।

તિ દુનઉઈ ગુણનઉઈ, અડસી છલસી અસીઇ ગુણસીઈ ।
અટ્ઠ ય છપ્પન્નત્તરિ, નવ અટ્ઠ ય નામસંતાણિ ।। ૩૧ ।।

અટ્ઠ ય બારસ બારસ, બંધોદય સંત-પયડિઠાણાણિ ।
ઓહેણાએસેણ ય, જત્થ જહાસંભવં વિભજે ।। ૩૨ ।।

નવ પણગોદયસંતા, તેવીસે પન્નવીસ છવ્વીસે ।
અટ્ઠ ચઉરટ્ઠવીસે, નવ સગિ ગુણતીસ તીસંમિ ।। ૩૩ ।।

એગેગમેગતીસે, એગે એગુદય અટ્ઠ સંતંમિ ।
ઉવરયબંધે દસ દસ, વેઅગસંતંમિ ઠાણાણિ ।। ૩૪ ।।

તિવિગપ્પ-પગઇ-ઠાણેહિં, જીવ ગુણસન્નિએસુ ઠાણેસુ ।
ભંગા પઉંજિઅવ્વા, જત્થ જહા સંભવો ભવઇ ।। ૩૫ ।।

તેરસસુ જીવ-સંખ્ખેવએસુ નાણંતરાય-તિવિગપ્પો ।
ઇક્કંમિ તિદુવિગપ્પો, કરણં પઇ ઇત્થ અવિગપ્પો ।। ૩૬ ।।

તેરે નવ ચઉ પણગં, નવ સંતેગંમિ ભંગમિક્કારા ।
વેઅણિ-આઉય-ગોએ, વિભજ્જ મોહં પરં વુચ્છં ।। ૩૭ ।।

પજ્જત્તગ-સન્નિઅરે, અટ્ઠ ચઉક્કં ચ વેઅણિઅભંગા ।
સત્ત ય તિગં ચ ગોએ, પત્તેઅં જીવઠાણેસુ ।। ૩૮ ।।

પજ્જત્તાપજ્જત્તગ, સમણે પજ્જત્તઅમણ સેસેસુ ।
અટ્ઠાવીસં દસગં, નવગં પણગં ચ આઉસ્સ ।। ૩૯ ।।

અટ્ઠાસુ પંચસુ એગે, એગ દુગં દસ ય મોહબંધગએ ।
તિગ ચઉ નવ ઉદયગએ, તિગ તિગ પન્નરસ સંતંમિ ।। ૪૦ ।।

પણ દુગ પણગં પણ ચઉ, પણગં પણગા હવંતિ તિન્નેવ ।
પણ છપ્પણગં છચ્છ-પ્પણગં અટ્ઠટ્ઠ દસગં તિ ।। ૪૧ ।।

સત્તેવ અપજ્જત્તા, સામી સુહુમા ય બાયરા ચેવ ।
વિગલિંદિઆઉ તિન્નિ ઉ, તહ ય અસન્ની અ સન્ની અ ।। ૪૨ ।।

નાણંતરાય તિવિહમવિ, દસસુ દો હુંતિ દોસુ ઠાણેસુ ।
મિચ્છાસાણે બીએ, નવ ચઉ પણ નવ ય સંતંસા ।। ૪૩ ।।

મિસ્સાઇ નિઅટ્ટીઓ, છચ્ચઉ પણ નવ ય સંતકમ્મંસા ।
ચઉબંધ તિગે ચઉ પણ, નવંસ દુસુ જુઅલ છસ્સંતા ।। ૪૪ ।।

ઉવસંતે ચઉ પણ નવ, ખીણે ચઉરુદય છચ્ચ ચઉ સંતા ।
વેઅણિ-આઉઅ-ગોએ, વિભજ્જ મોહું પરં વુચ્છં ।। ૪૫ ।।

ચઉ છસ્સુ દુન્નિ સત્તસુ, એગે ચઉગુણિસુ વેઅણિઅભંગા ।
ગોએ પણ ચઉ દો તિસુ, એગટ્ઠસુ દુન્નિ ઇક્કંમિ ।। ૪૬ ।।

અટ્ઠચ્છાહિગવીસા, સોલસ વીસં ચ બારસ છ દોસુ ।
દો ચઉસુ તીસુ ઇક્કં, મિચ્છાઇસુ આઉએ ભંગા ।। ૪૭ ।।

ગુણઠાણએસુ અટ્ઠસુ, ઇક્કિક્કં મોહબંધઠાણં તુ ।
પંચ અનિઅટ્ટિઠાણે, બંધોવરમો પરં તત્તો ।। ૪૮ ।।

સત્તાઇ દસ ઉ મિચ્છે, સાસાયણમીસએ નવુક્કોસા ।
છાઈ નવ ઉ અવિરએ, દેસે પંચાઇ અટ્ઠેવ ।। ૪૯ ।।

વિરએ ખઓવસમિએ, ચઉરાઈ સત્ત છચ્ચ પુવ્વંમિ ।
અનિઅટ્ટિબાયરે પુણ, ઇક્કો વ દુવે વ ઉદયંસા ।। ૫૦ ।।

એગં સુહુમસરાગો, વેએઇ અવેઅગા ભવે સેસા ।
ભંગાણં ચ પમાણં, પુવ્વુદ્દિટ્ઠેણ નાયવ્વં ।। ૫૧ ।।

ઇક્ક છડિક્કારિક્કા, -રસેવ ઇક્કારસેવ નવ તિન્નિ ।
એએ ચઉવીસગયા, બાર દુગે પંચ ઇક્કંમિ ।। ૫૨ ।।

બારસ-પણસટ્ઠિ સયા, ઉદયવિગપ્પેહિં મોહિઆ જીવા ।
ચુલસીઈ સત્તુત્તરિ, પયવિંદસએહિં વિન્નેઆ ।। ૫૩ ।।

અટ્ઠગ ચઉ ચઉ ચઉરટ્ઠગા ય, ચઉરો અ હુંતિ ચઉવીસા ।
મિચ્છાઇ-અપુવ્વંતા, બારસ પણગં ચ અનિઅટ્ટી ।। ૫૪ ।।

જોગોવઓગલેસાઇએહિં ગુણિઆ હવંતિ કાયવ્વા ।
જે જત્થ ગુણટ્ઠાણે, હવંતિ તે તત્થ ગુણકારા ।। ૫૫ ।।

અટ્ઠટ્ઠી બત્તીસં, બત્તીસં સટ્ઠિમેવ બાવન્ના ।
ચોઆલ દોસુ વીસા, વિઅ મિચ્છમાઇસુ સામન્નં ।। ૫૬ ।।
તિન્નેગે એગેગં, તિગ મીસે પંચ ચઉસુ તિગ પુવ્વે ।
ઇક્કાર બાયરંમિ ઉ, સુહુમે ચઉ તિન્નિ ઉવસંતે ।। ૫૭ ।।
છન્નવ છક્કં તિગ સત્ત દુગં દુગ તિગ દુગંતિ અટ્ઠ ચઉ ।
દુગ છચ્ચઉ દુગ પણ ચઉ, ચઉ દુગ ચઉ પણગ એગચઉ ।।૫૮
એગેગમટ્ઠ એગેગમટ્ઠ છઉમત્થ-કેવલિજિણાણં ।
એગ ચઉ એગ ચઉ, અટ્ઠ ચઉ દુ છક્કમુદયંસા ।। ૫૯ ।।
ચઉ પણવીસા સોલસ, નવ ચત્તાલા સયા ય બાણઉઈ ।
બત્તીસુત્તર છાયાલ -સયા મિચ્છસ્સ બંધવિહી ।। ૬૦ ।।
અટ્ઠ સયા ચઉસટ્ઠી, બત્તીસસયાઇં સાસણે ભેઆ ।
અટ્ઠાવીસાઈસું, સવ્વાણટ્ઠહિગછન્નઉઈ ।। ૬૧ ।।
ઇગચત્તિગાર બત્તીસ છસય ઇગતીસિગારનવનઉઈ,
સતરિગસિ ગુતીસચઉદ, ઇગારચઉસટ્ઠિ મિચ્છુદયા ।। ૬૨ ।।
બત્તીસ દુન્નિ અટ્ઠ ય, બાસીઇ સયા ય પંચ નવ ઉદયા ।
બારહિઆ તેવીસા, બાવન્નિક્કારસ સયા ય ।। ૬૩ ।।
દો છક્કટ્ઠ ચઉક્કં, પણ નવ ઇક્કાર છક્કગં ઉદયા ।
નેરઇઆઇસુ સત્તા, તિ પંચ ઇક્કારસ ચઉક્કં ।। ૬૪ ।।
ઇગ વિગલિંદિઅ સગલે, પણ પંચ ય અટ્ઠ બંધઠાણાણિ ।
પણ છક્કિક્કારુદયા, પણ પણ બારસ ય સંતાણિ ।। ૬૫ ।।
ઇઅ કમ્મપગઇ-ઠાણાણિ સુટ્ઠુ બંધુદય-સંતકમ્માણં ।
ગઇઆઇએહિં અટ્ઠસુ, ચઉપ્પયારેણ નેઆણિ ।। ૬૬ ।।
ઉદયસ્સુદીરણાએ, સામિત્તાઓ ન વિજ્જઇ વિસેસો ।
મુત્તૂણ ય ઇગયાલં, સેસાણં સવ્વપયડીણં ।। ૬૭ ।।

નાણંતરાય-દસગં, દંસણ નવ વેઅણિજ્જ મિચ્છત્તં ।
સમ્મત્ત લોભ વેઆ -ઉઆણિ નવનામ ઉચ્ચં ચ ।। ૬૮ ।।

તિત્થયરાહારગ-વિરહિઆઉ અજ્જેઇ સવ્વપયડીઓ ।
મિચ્છત્તવેઅગો સાસણો વિ ગુણવીસસેસાઓ ।। ૬૯ ।।

છાયાલસેસ મીસો, અવિરયસમ્મો તિઆલપરિસેસા ।
તેવન્ન દેસવિરઓ, વિરઓ સગવન્નસેસાઓ ।। ૭૦ ।।

છગુણટ્ઠિ-મપ્પમત્તો, બંધઇ દેવાઉઅસ્સ ઇઅરોવિ ।
અટ્ઠાવન્ન-મપુવ્વો, છપ્પન્નં વાવિ છવ્વીસં. ।। ૭૧ ।।

બાવીસા એગૂણં, બંધઇ અટ્ઠારસંત-મનિઅટ્ટી ।
સત્તરસ સુહુમસરાગો, સાયમમોહો સજોગુત્તિ ।। ૭૨ ।।

એસો ઉ બંધસામિત્ત-ઓહો ગઇઆઇએસુ વિ તહેવ ।
ઓહાઓ સાહિજ્જઇ, જત્થ જહા પગઇસબ્ભાવો ।। ૭૩ ।।

તિત્થયર-દેવનિરયાઉઅં ચ તિસુ તિસુ ગઈસુ બોધવ્વં ।
અવસેસા પયડીઓ, હવંતિ સવ્વાસુ વિ ગઈસુ ।। ૭૪ ।।

પઢમકસાયચઉક્કં, દંસણતિગ સત્તગા વિ ઉવસંતા ।
અવિરયસમ્મત્તાઓ, જાવ નિઅટ્ટિત્તિ નાયવ્વા ।। ૭૫ ।।

સત્તટ્ઠ નવ ય પનરસ, સોલસ અટ્ઠારસેવ ગુણવીસા ।
એગાહિ દુ ચઉવીસા, પણવીસા બાયરે જાણ ।। ૭૬ ।।

સત્તાવીસં સુહુમે, અટ્ઠાવીસં ચ મોહપયડીઓ ।
ઉવસંતવીઅરાએ, ઉવસંતા હુંતિ નાયવ્વા ।। ૭૭ ।।

પઢમકસાયચઉક્કં, ઇત્તો મિચ્છત્ત-મીસ-સમ્મત્તં ।
અવિરયસમ્મે દેસે, પમત્તિ અપમત્તિ ખીઅંતિ ।। ૭૮ ।।

અનિઅટ્ટિબાયરે થીણ, ગિદ્ધિતિગ-નિરયતિરિઅનામાઓ ।
સંખિજ્જઇમે સેસે, તપ્પાઉગ્ગાઉ ખીઅંતિ ।। ૭૯ ।।

ઇત્તો હણઇ કસાય-ટ્ઠગં પિ પચ્છા નપુંસગં ઇત્થિં ।
તો નોકસાયછક્કં, છુહઇ સંજલણકોહંમિ ।। ૮૦ ।।

પુરિસં કોહે કોહં, માણે માણં ચ છુહઇ માયાએ ।
માયં ચ છુહઇ લોહે, લોહં સુહુમંપિ તો હણઇ ।। ૮૧ ।।

ખીણકસાયદુચરિમે, નિદ્દં પયલં ચ હણઇ છઉમત્થો ।
આવરણમંતરાએ, છઉમત્થો ચરમસમયંમિ ।। ૮૨ ।।

દેવગઇસહગયાઓ, દુચરમસમયભવિઅંમિ ખીઅંતિ ।
સવિવાગેઅરનામા, નીઆગોઅં પિ તત્થેવ ।। ૮૩ ।।

અન્નયર-વેઅણીઅં, મણુઆઉઅ-મુચ્ચગોઅ-નવનામે ।
વેએઇ અજોગિજિણો, ઉક્કોસજહન્નમિક્કારા ।। ૮૪ ।।

મણુઅગઇ જાઇ તસ બાયરં ચ પજ્જત્તસુભગમાઇજ્જં ।
જસકિત્તી તિત્થયરં, નામસ્સ હવંતિ નવ એઆ ।। ૮૫ ।।

તચ્ચાણુપુવ્વિસહિઆ, તેરસ ભવસિદ્ધિઅસ્સ ચરમંમિ ।
સંતંસગમુક્કોસં, જહન્નયં બારસ હવંતિ ।। ૮૬ ।।

મણુઅગઇસહગયાઓ, ભવખિત્તવિવાગ જિઅવિવાગાઓ ।
વેઅણિઅન્નયરુચ્ચં, ચરમ-સમયંમિ ખીઅંતિ ।। ૮૭ ।।

અહ સુઇઅસયલજગસિહર-મરુઅનિરુવમસહાવસિદ્ધિસુહં ।
અનિહણમવ્વાબાહં, તિરયણસારં અણુહવંતિ ।। ૮૮ ।।

દુરહિગમ-નિઉણ-પરમત્થ-રુઇરબહુભંગદિટ્ઠિવાયાઓ ।
અત્થા અણુસરિઅવ્વા, બંધોદયસંતકમ્માણં ।। ૮૯ ।।

જો જત્થ અપડિપુન્નો, અત્થો અપ્પાગમેણ બદ્ધોત્તિ ।
તં ખમિઊણ બહુસુઆ, પૂરેઊણં પરિકહંતુ ।। ૯૦ ।।

ગાહગ્ગં સયરીએ, ચંદમહત્તર-મયાણુસારીએ ।
ટીગાઇ-નિઅમિઆણં, એગૂણા હોઇ નઉઈઓ ।। ૯૧ ।।

છ મહિને એક ગાથા થતી હોય
તો પણ નવું ભણવાનો ઉદ્યમ છોડવો નહીં,
એમ જ્ઞાનીઓ કહે છે.
આપણામાં આવો તો કોઇ જ નહીં હોય
જે છ મહિનામા
એક ગાથા પણ ન કરી શકે.

बारसविहंमि वि तवे, सब्भिंतर-बाहिरे कुसल-दिट्ठे ।
नवि अत्थि नवि होही, सज्झाय-समं तवोकम्मं ।।

ભગવાને કહેલા બારેય પ્રકારના તપમાં સ્વાધ્યાય
સમાન તપ છે નહિ, થશે નહિ.

કહે કલાપૂર્ણસૂરિ - ૧ માંથી પેજ નં. ૪૧૨
વાંકી તીર્થ, વિ.સં.૨૦૫૮, આ.વ. ૮,
૩૧-૧૦-૯૯

Tejas Printers
AHMEDABAD PH. (079) 6601045